

DOBŠINSKÁ L'ADOVÁ JASKYŇA a jej príbeh

V roku 2019 spracovali:

Ondrej Rozložník
Mikuláš Rozložník

Príbeh jaskyne sa začal, keď

Pravda o dátume objavenia svetoznámej Dobšinskej ľadovej jaskyne

Jaskyňa s ľadovou výzdobou preslávila mesto Dobšiná na celom svete. Objavili ju Ing. Eugen Ruffiny, Gustáv Lang, Andrej Mega a Ferdinand Fehér za pomoci baníkov Jozefa Packa, Jána a Jakuba Gála spolu s ich predákom Jánom Liptákom.

Dátum jej objavenia je v historických dokumentoch, ale aj v novších publikáciách uvádzaný rôzne a to buď 15. júna alebo 15. júla roku 1870.

Uvádzame podstatné historické dokumenty, ktoré obsahujú dátum objavenia jaskyne, ako i niektoré novšie publikované údaje.

Obr. č. 1 - záznam z júna 1871 (archív p. Lalkoviča)

Z júna roku 1871 sa zachoval text v maďarskom jazyku (obr.č.1) od neznámeho autora, v ktorom vo voľnom preklade sa píše:

„Osada Dobšinská Ostrá Skala – jún 1871

Štvrť hodiny chôdze odtiaľ sa nachádza ľuďmi navštevovaná priehlbina, v ktorej sa v zime i v lete v jej najhlbšej časti nachádza ľad. Známa je od nepamäti ľudstva pod menom Ľadová diera. Nachádza sa v nej množstvo impozantných ľadových siení, ktorých jedinečnosť ešte ľudské oko nevidelo až do času, keď 15. júna roku 1870, traja odvážlivci, dobšinskí mladíci Eugen Ruffinyi, Gustáv Lang a Ondrej Mega, ktorí sa s nasadením vlastného života spustili do neznámej hĺbky. Druhý deň po objavení navštívila jaskyňu veľká spoločnosť a na počesť jedného z objaviteľov bola pokrstená na Ruffinyiho jaskyňu. Táto udalosť bola spísaná do zápisnice, ktorá sa uložila do dobšinského mestského archívu“.

Údaj o objave nachádzame aj v publikácii: **„Das Stracenaer Thal und die Dobschauer Eishöhle“**, aus dem Ungarischen des Dr. Johann E. Pelech von Samuel Klein, zweite verbesserte und vermehrte Auflage, Budapest, 1884. Na strane 24 je v tejto publikácii uvedený text nápisu tabule, ktorú umiestnilo mesto Dobšiná na portál vstupnej časti jaskyne v roku 1877:

„E jégbarlang felfedezőinek Ruffinyi Jenő, Méga Endre és Lang Gusztávnak elismerésül a városi közönség, Felfedezettett 1870, Julius 15-én“

„Den Entdeckern dieser Eishöhle Eugen Ruffinyi, Andreas Mega und Gustav Lang zur Anerkennung die Stadtgemeinde, Entdeckt wurde die Höhle 1870 den 15. juli“

Preklad: Objaviteľom jaskyne Eugenovi Ruffinyimu, Ondrejovi Megovi a Gustávovi Lángovi s uznaním obyvatelia mesta, objavenej 15-tého júla 1870.

Ďalší uverejnený termín objavenia je v knihe „**Topscher Gatscholper**“ od Samuela Kleina, vydanej v roku 1914, písanej dobsinským nemeckým dialektom (bulinerštinou), kde na str. 204, v básničke: „**Die Eishöhl-Entdecker**“ je v poznámke pod bodom 2 je uvedené:

„**Die Dobschauer Eishöle wurde im Jahre 1870 am 15-ten Juli entdeckt**“ (*Dobšinská ľadová jaskyňa bola objavená 15. júla roku 1870*).

Termín objavenia 15. júla 1870 je uvedený aj v knihe „**Dobšinská ľadová jaskyňa**“ od autora A. Droppu, vyd. Šport, Bratislava, 1960.

Údaj o termíne objavenia 15. jún 1870 nachádzame v časopise „**Krásy Slovenska**“ – číslo 5/1970, ako aj v publikácii vydanej k 100-mu výročiu objavenia jaskyne, v článku L. Blahu a tiež v knihe „**Jaskyne svetového dedičstva na Slovensku**“ (ed.: Jozef Jakál z roku 2005).

Preklad zápisnice z maďarského jazyka:

Zápisnica

zaznamenaná na osade Ostrá skala v Stratenskom údolí 16. júna 1870

Prítomní boli:

Veľkomožný pán Emil Ebeczky - kráľovský radca a školský inšpektor gemerskej župy, Pavol Gömöry - starosta mesta Dobšiná, Márton Szontagh - člen mestského zastupiteľstva a riaditeľ Zemberských baní, Alexander Brecz - mestský lesný majster, Alexander Nehrer - mestský pokladník, Bertalan Szontagh - člen mestského zastupiteľstva a pokladník sporiteľne, Gustáv Gömöri - člen mestského zastupiteľstva, Ondrej Mega - mestský kapitán, Miksa Gömöri - inžinier, Nándor Fehér - lekár, Eugen a Aladár Ruffinyi, Gustáv Lang, Miksa Klein, Ondrej Szojka - mestský gazda, Ondrej Pek, Ondrej Dinda, Ján Lipták, Ján Gál, Szilárd Fischer, Kálmán Sarkány a Michal Urbán - školský inšpektor.

Predstavenstvo mesta Dobšiná jednohlasne vyhlasuje, že základné cirkevné školy v meste, na základe uznesenia číslo 38 z roku 1868, sa pretransformujú na obecné školské zariadenia. Z tohto dôvodu sa dnešného jednania osobne zúčastnil tu prítomný veľavážený školský inšpektor Gemerskej župy. Využitím dnešného jednania v osade Ostrá skala, treba sa zmieniť aj o prehliadke doteraz nie celkom známej ľadovej jaskyne na kopci Duča v nadmorskej výške 2684 stôp. Prehliadka jaskyne sa uskutočnila pod vedením baníka s akademickým vzdelaním Eugena Ruffinyiho.

Z dôvodu úchvatnej krásy podzemných priestorov požiadal prítomného starostu mesta, aby sa prihovoril v mestskom zastupiteľstve za začatie sprístupnenia objavených priestorov, aby si zázrak prírody mohla vychutnať aj verejnosť. Jaskyňu pomenovať podľa jej neúnavného objaviteľa na Rufinyiho jaskyňu.

Túto slávnosť krstu zakončiť družnou hostinou a ako trvalú pamiatku tejto udalosti zápisnicou podchytiť. Požiadal starostu mesta, aby povolil kópiu zápisnice uložiť v archíve mesta Dobšiná.

Vzniklo ako hore

Podpisy :

Ebeczky Emil

Kráľovský radca a školský inšpektor

Urbán Mihály, školský inšpektor

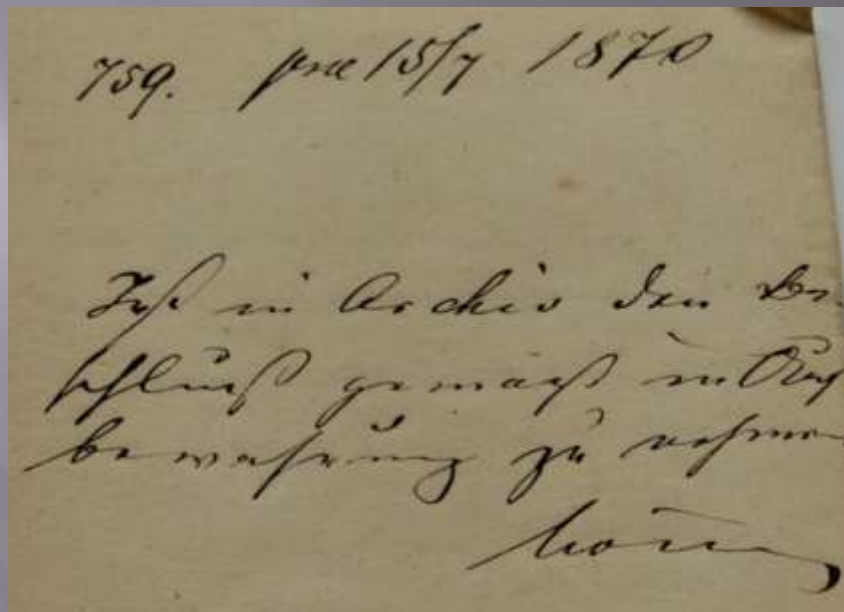
Gömöri Pál, starosta mesta

Brecz Alexander, lesník mesta

Néhrer Alexander, pokladník mesta

Tento dokument je v súlade aj s dokumentom na obr. č.1, kde sa hovorí, že na druhý deň navštívila jaskyňu veľká spoločnosť.

Zápisnica bola prijatá do archívu mesta Dobšiná pod číslom 759 dňa 15.7.1870

A photograph of a handwritten document on aged, yellowish paper. At the top, the number '759.' is written, followed by the date '15/7 1870'. Below this, there are several lines of cursive handwriting in a German or Austrian dialect. The text is partially obscured by a dark shadow on the left side of the image. The visible text appears to be a confirmation or receipt, mentioning 'Archiv des St. Br.' and 'Broschüre'.

759. 15/7 1870
Archiv des St. Br.
Broschüre
Broschüre zu
Karte

Obr. č. 4 - potvrdenie o prijatí zápisnice do archívu mesta Dobšiná

V Rožňave 25. marca 2012

Spracovali: RNDr. Ondrej Rozložník, Ing. Mikuláš Rozložník

Objavitelia jaskyne

Eugen Ruffinyi
(1846 - 1924)

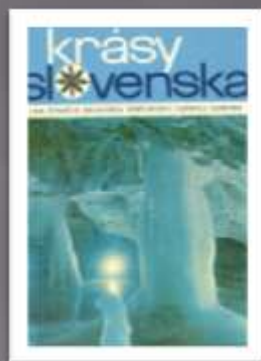
Gustáv Lang
(1845 - 1901)

Andrej Mega
(1844 - 1914)

Oznam v dobovej tlači

Text na obrázku vpravo bol uverejnený v časopise Krásky Slovenska č. 5/1970

MEDA ANDREJ

LADOVÉ
MEDAILÓNKY

TIBOR SASIK

RUFFINY EUGEN

LANG GUSTAV

História Doblínskej ľadovej jaskyne sa začala od počiatku svojho objavenia dynamicky rozvíjať. Napríklad v pamätnej knihe rozšírenej v júne 1871 (dlhá sa myslieť, že pamätné knihy zhotovili, čo píše, že ... hneď na druhý deň po objave navštívila veľká spoločnosť miesta objavy a pri tejto príležitosti pokrtili jaskyňu Ruffinyho menom a o udalostiach spísali obštrnú zápisnicu, ktorú uložili v mestskom archíve".

Neviem, či táto zápisnica ešte existuje, či bola niekde publikovaná. V dostupných prameňoch som sa s ňou ešte nestrelol. Historikov teda čakajú na tomto poli ešte dielce úlohy, azda papri sprísení a preskúmaní známych údajov, o objavenie nových neznámych faktov. Myslím si však, že staročinná mohla byť vďaka príležitostiam definitívne skompletizovaná a vyhodnotená fakty a údaje v samostatnej ucelenej monografii a jaskyni.

S Doblínskou ľadovou jaskyňou sú spojené mená niekoľkých dobrovoľných pracovníkov, nadšencov – speleológov. Na prvom mieste však sú mená tých, ktorí jaskyňu prví preskúmali: Ing. Eugen Ruffiny, Andrej Měga (Mega) a Gustáv Lang. Im chceme venovať na tomto mieste malé medailónky.

ING. EUGEN RUFFINY, kraľovský banálny radca, narodil sa 3. 3. 1846 v Doblíne, pochádzal z privandrovoľskej talianskej patričskej rodiny. Ktorý ich rodinný predchodca bol evanjelickým biskupom, otec, Pavol Ruffiny, bol ministerkým úradníkom, matka, Rozália Remenyiková, (Neviedna z akých dôvodov zotali písať jeho meno Ruffiny). On sám sa v pamätnej knihe podpísal Ruffiny.

Eugen Ruffiny vychodil základnú školu v Doblí-

nej, strednú v Roľňove, Keľmarku a Keľciach.

Vysokú školu banickú absolvoval r. 1869 v Ban-

skej Štavnici, kde získal diplom banského inžiniera. Po skončení štúdia stal sa dozorcem vysokých paci. R. 1872 zložil ho za riaditeľa doblínskej bani a súčasne ho poveril vykonávaním mestských inžinierskych prác. Túto funkciu zastával až do roku 1908, kedy po 35-ročnej službe nastúpil do dôchodku.

Ako mladý inžinier zapodieval sa otváraním nových šacht. R. 1871 uskutočnil takmer 2-kilometrový vt a na vlastné riziko vyriešil jeho komplikovaný vetrací mechanizmus. Staral sa aj o reguláciu ulic mesta, a najmä o kanalizáciu. Jeho zásluhou mala Doblíne vynikajúca riešennú kanalizáciu, čo jej mohlo druhé mesto iba závidieť. Od r. 1872 do r. 1895 z vlastnej iniciatívy a bez odmeny usporiadal a viedol 6 dvojnásobných banínskych školení. Na týchto školeniach z úspechom prednášal odborné prednášky. Vo všeobecných predmetoch mu vypomáhali dvojja stredoškolskí profesori. Za ten čas získalo diplomy banínskych dozorcov 128 baníkov. Pre svoje vynikajúce banícke poznatky a zručnosti uplatnili sa nielen v doblińských oblastiach, ale aj v iných banínskych oblastiach, ba dokonca aj v cudzine, kde zastávali významné funkcie.

Pravda, jeho láska bola Doblínska ľadová jaskyňa. Hneď od začiatku sa snažil, aby bola sprístupnená širokej verejnosti čo najväčšia časť jaskyne. Najprv ju vybavil pohodlnými schodmi, drevanými podlahovými chodníkmi, spočítal petrologickým, neskôr r. 1886 elektrickým osvetlením. Ale aj z vedeckého hľadiska venoval jaskyni veľkú

224

pozornosť. Zameriaval ju, vyčistil mapy, publikoval správy a jaskyne, vyvetľoval vznik ľadových útvarov, ich tvorenie a zán.

Ing. Eugen Ruffiny bol aj priekopníkom nuzvejn cestovného ruchu v okolí jaskyne: vybudoval tam niekoľko letísk.

R. 1903 kníh ho vyznamenali titulom baníckeho radcu za zásluhy v baníctve a za pedagogickú činnosť. Na sa objavenie ľadovej jaskyne ani on, ani jeho družstvo nedostali nijaké uznanenie.

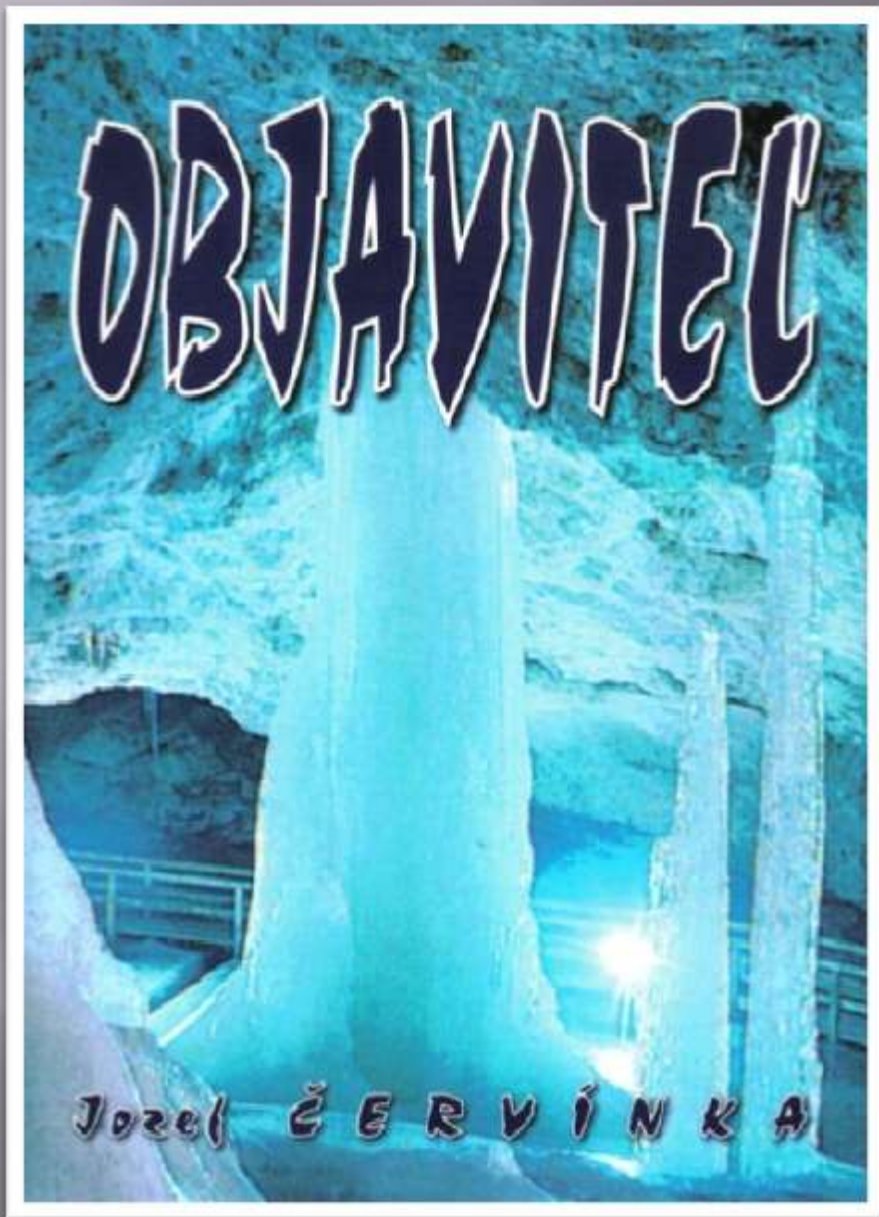
Zemrel 15. 1. 1924.

ANDREJ MEGA bol z tejto trojice najstarší. Narodil sa 15. 4. 1844 v Čajove (Kumunsko). Jeho slaz. Andrej Měga, bol študentským radcom a zotial vyvandroval do Rumunska. Matka, Krištína Benková. Štaz, pochádzala sa Sedmuhrodka. Písaťe slaz strčil v mládom detstve, odmatoval si ho batohy stržky v Bukurešti. Za začiatku ho vychovával síkamský učiteľ, neskôr sa francúzskom predstaviteľom, učiteľ prešiel na bulharskú základnú školu. Na ľadovej ľadovej, ktorá žila v Doblíne, vstúpil sa 8. maj. okn 17-ročný. Ako 18-ročný dobrovoľne nastúpil do armády, kde pôsobil 8 rokov. Potom sa vrátil do Doblíne a zastával miestnu úradnícku funkciu: 9 rokov bol mestským kapitanom, neskôr mestským porúčom

a viac ako 30 rokov pôsobil ako hlavný ústavný baníckej bani. Zemrel r. 1914.

GUSTAV LANG, narodil sa 8. 3. 1845 v Doblíne. Jeho slaz pochádzal z Čiach a svoju životnú kariéru začal v Doblíne ako mladý obchodník. Langova matka, Zuzana Ruzičníková, bola rodičkou z Doblíne. Gustáv Lang začal študovať v Doblíne a štúdiá dokončil v Roľňove. Na štúdiá svojho slaz dol sa na obchodná dráhu. Po návrate z roľňoviny zúčastnil sa objavením starých štáti, do ktorých prác investoval značnú časť nošetreného majetku rodičov. Jeho baníctve iba naz sa stalo úspechom, 60f, literárnu nezáujemnosť, akým. Od r. 1884 až do svojej smrti r. 1901 bol žandárskym kapitanom mesta.

Co pripojil k jubilejnym medailónkam Andrej ných profesora Leonarda Blaha, ktorý sme spontánne prijali aj v redakcii nášho časopisu. Kedysi pred slovenských desiatich jaskyne vytvárali pred jaskyňou parovú trať zemliských objavení. Dala ich nameravať medzi Doblíne (reprezentácie, horú profana, ospejňujeme). O súde malik slaz už niet nijakých správ. Preto by bolo na čase vyhodnotiť mená ľudí objaviteľov a zmerať ich v lexikone pri jaskyni. Na ich slavu a večnú pamiatku, aj na slávu slovenského jaskyniarstva.

Detstvo a mladosť prežil v Dobšinej. V rokoch 1960 až 1970 redaktor Východoslovenských novín, v období tzv. normalizácie pracoval ako baník, vodič nákladného auta, tlačiar a v iných zamestnaniach. Od roku 1990 redaktor denníka Slovenský východ a denníka Košický večer. Na stránkach týchto novín publikoval reportáže o zaujímavých postavách a postavičkách, ako i cyklus reportáží s názvom Chlieb náš každodenný, o novinárskych osobnostiach pôsobiach v Košiciach. Od roku 1995 externý spolupracovník Slovenskej televízie, autor scenárov televíznych dokumentárnych filmov Zvony zvonja mŕtvym Nemcom, Toto je moja krv, Odkaz nemej z Ľutiny, Až tam, kde je Peklisko, Kde sa západ stretáva s východom, Kraj sveta Brdárika, Košice rok 5756, Biele albatrosy, Sviatok sviatkov, autor scenárov pätnástich dielov televízneho cyklu Božie deti. Podľa jeho scenára Slovenská televízia nakrútila televízny dokumentárny film o Dobšinej.

V roku 2001 vyšla jeho kniha OTVÁRAČI BRÁNIČIEK, v roku 2002 kniha MY, DOBŠINČANIA, v roku 2003 kniha VLADYKA, v roku 2004 kniha OFERA PRE DREVENÉ CHRÁMY, v roku 2005 kniha SLOVÁ MAJSTROV SLOVA, v roku 2006 kniha TAJOMSTVÁ SKLENENEJ PANNY.

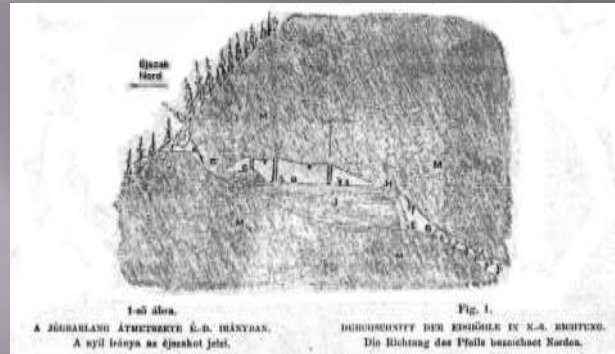
V roku 2003 pri príležitosti Dňa mesta Košice mu bola udelená Cena primátora mesta Košice, „... za novinárske majstrovstvo, s akým približuje bohatstvo východného Slovenska prostredníctvom neopakovateľných postáv a ľudských osudov“.

Bol iniciátorom a spoluorganizátorom Prvého svetového stretnutia Dobšínčanov v roku 2000, i Druhého svetového stretnutia Dobšínčanov v roku 2005. V roku 2007, pri príležitosti XV. ročníka Turíčných sviatkov, za dlhodobé kultúrne a spoločenské zviditeľňovanie mesta Dobšiná mu bol udelený titul Čestný občan mesta Dobšiná.

Publikáciu o objaviteľoch jaskyne spracoval novinár a bývalý obyvateľ Dobšinej
Jozef Červínka (1935 – 2011) v roku 2008

Hneď po objave prevzalo jaskyňu do starostlivosti mesto Dobšina. Ochranu jaskyne zabezpečoval jeho lesný úrad. Pre sprístupnenie jaskyne a bezpečnosť jej návštevníkov, ju od roku 1871 vybavili drevenými schodmi a chodníkmi. Následne zabezpečili osvetlenie jaskyne a sprievodcu, ako aj vydanie tlačeneho sprievodcu pre záujemcov, ktorý obsahoval prevádzkové údaje, cenu vstupného, náklady na osvetlenie, možnosti ubytovania v okolí, dopravné možnosti a v neposlednom rade pokyny a zákazy v záujme ochrany jaskyne. V roku 1877 na skalnej stene nad vchodom do jaskyne osadili pamätnú tabuľu s menami objaviteľov. V roku 1878 vybudovali od hotela ku vchodu do jaskyne chodník, pričom dbali na ochranu rastlínstva v okolí, zveľadili územie a tak vznikol horský park. V roku 1881 začali práce na osvetlení jaskyne elektrickou energiou. Prvý raz sa tak stalo 24. júna 1881, ale iba pokusne. Od roku 1882 používali na osvetľovanie Bunsenove lampy. Na zabezpečovanie prevádzky jaskyne zriadili v roku 1883 osobitnú komisiu. V roku 1887 bola jaskyňa ako prvá vo vtedajšej Rakúsko – uhorskej monarchii a medzi prvými v Európe elektricky osvetlená. Elektrickú energiu vyrábala agregát umiestnený na povrchu. V roku 1911 postavili pred vchodom do jaskyne drevený vstupný objekt, slúžiaci návštevníkom.

Počiatočná dokumentácia objavenej jaskyne

Už v roku 1874 vydal J. A. Krenner dvojjazyčnú publikáciu o jaskyni, ktorej súčasťou sú aj nasledujúce znázornenia:

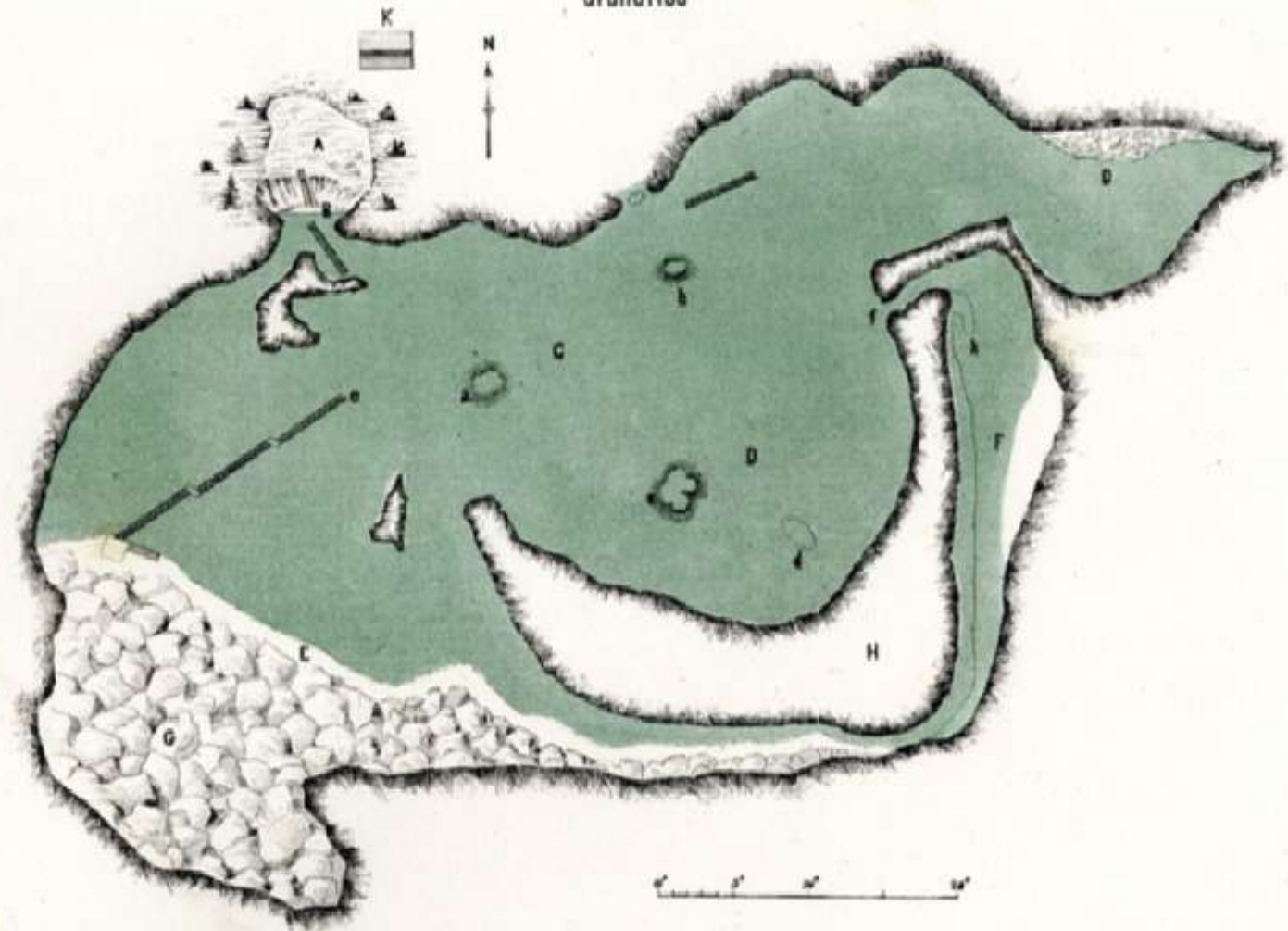

Vstup do jaskyne a pozemné priestory, J. A. Krenner 1874

Krenner: Dobsinai jégbarlang

Alaprajz
Grundriss

Dobschauer Eishöhle

Krenner del.

Kiadja a K in természetrajzi térképén.
Berzseppelen v. é. közep. vág. Károlföldes Gőzösdő.

X. t. Hal' Országh. v. t. Hartinger & Sohn, Wien.

Pôdorys jaskynných priestorov

Quelle: 61.

E. L. 62. Österreich v. J. Berlinger 3. Sam. Wien

Jégfüggöny
Eisvorhang

A jobb alsó folyosó
Der rechte untere Corridor

Régi jégfal
Alte Eismauer

Képek a 6. n. sz. székelykeresztényi jégbarlangban
Képek a 6. n. sz. székelykeresztényi jégbarlangban

Krenner del.

E. K. von Oroszsch u. J. Zentgraf & Co.'s Wien

**A vizzuhatóg
Der Wasserfall**

Bejtsa u. E. K. von Oroszsch-rajcska
Közlekedési és Turisztikai Társaság

Krenner del.

E. K. von Oroszsch u. J. Zentgraf & Co.'s Wien

**A jéglugos
Die Eislaube**

Bejtsa u. E. K. von Oroszsch-rajcska
Közlekedési és Turisztikai Társaság

Priestory Dobšinskej ľadovej jaskyne na kresbe jej objaviteľa

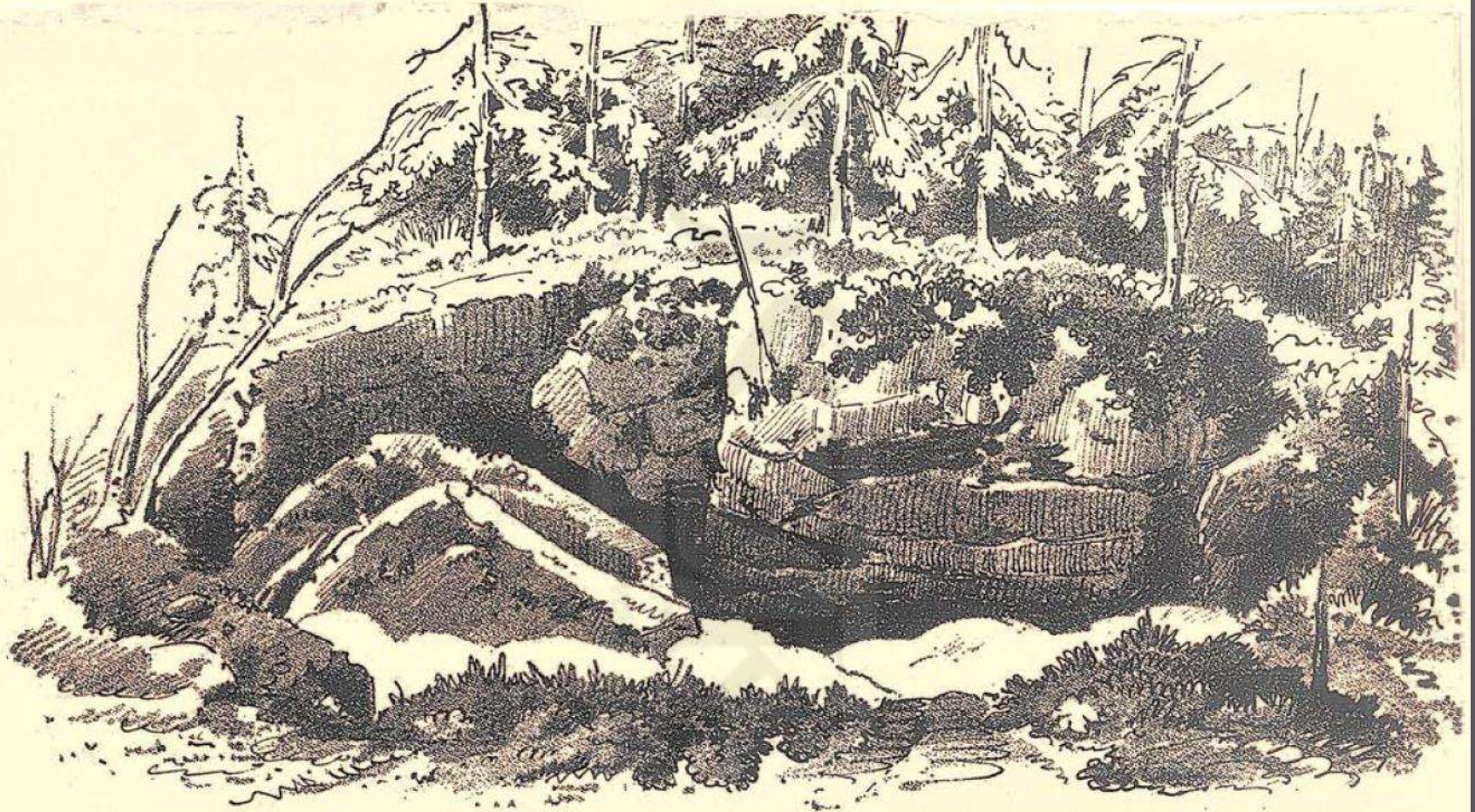
A dobsinai jégbarlang.

V roku 1878 dobsinský rodák Jozef Mikulík napísal knihu s názvom:

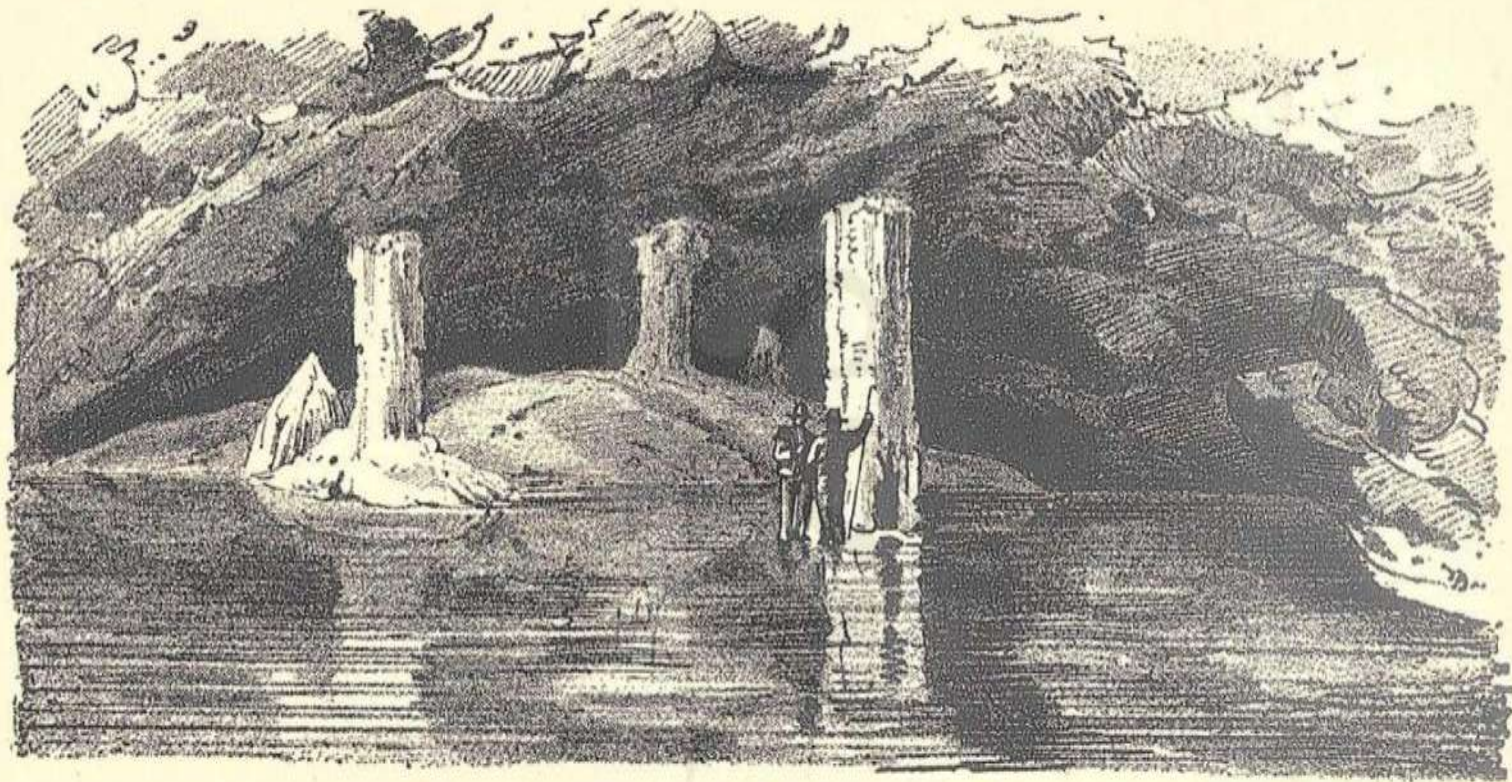
„Dobschau eine monographische Skizze, mit einem Anhang : Die Dobschauer Eishöhle mit fünf Illustrationen“ – Monografický náčrt Dobšinej s dodatkom Dobšinská ľadová jaskyňa a piatimi prílohami (snímky 12 až 16)

Bilder aus der Dobschauer Eishöhle: Höhlen-Eingang. (Siehe Seite 42).

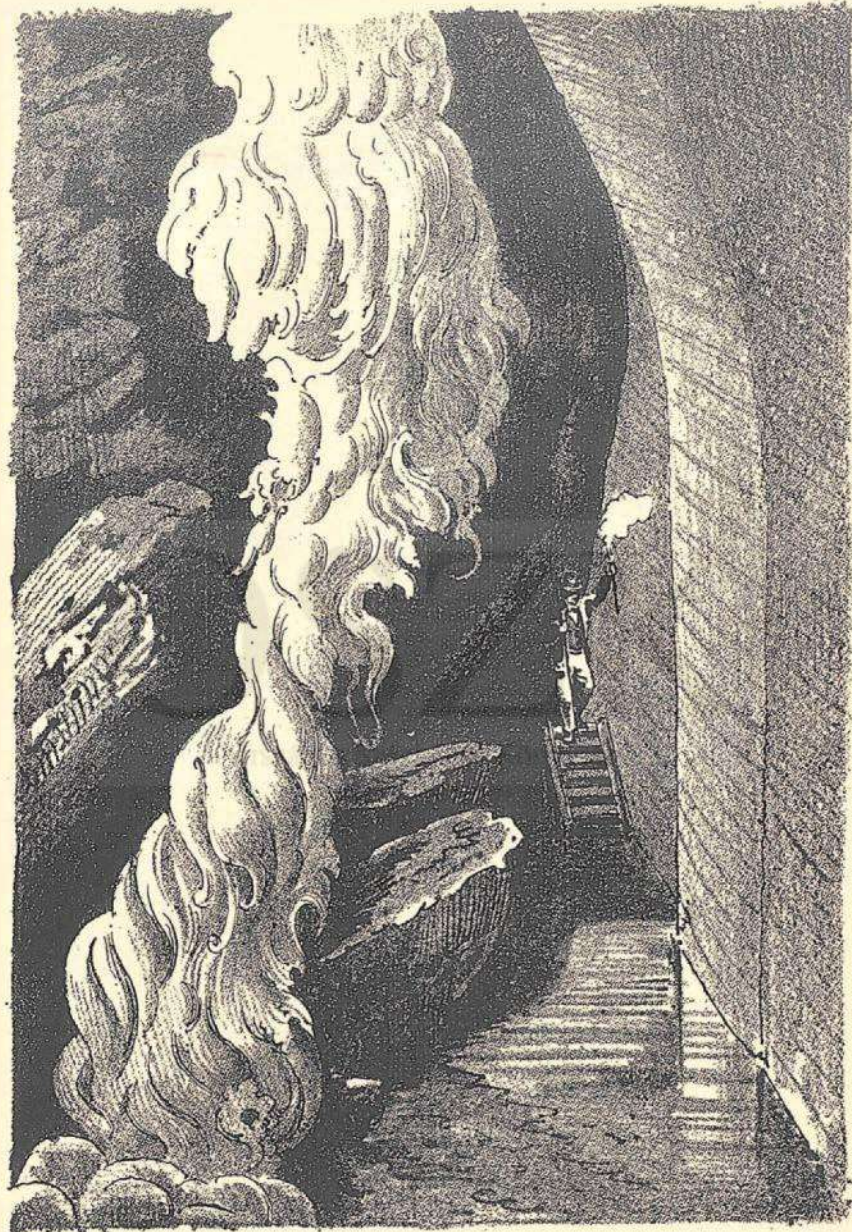
Zobrazenie jaskynných priestorov v prílohe publikácie

Bilder aus der Dobshauer Eishöhle: Der Eis-Salon. (Siehe Seite 44).

Bilder aus der Dobschauer Eishöhle: Der Wasserfall. (Siehe Seite 44).

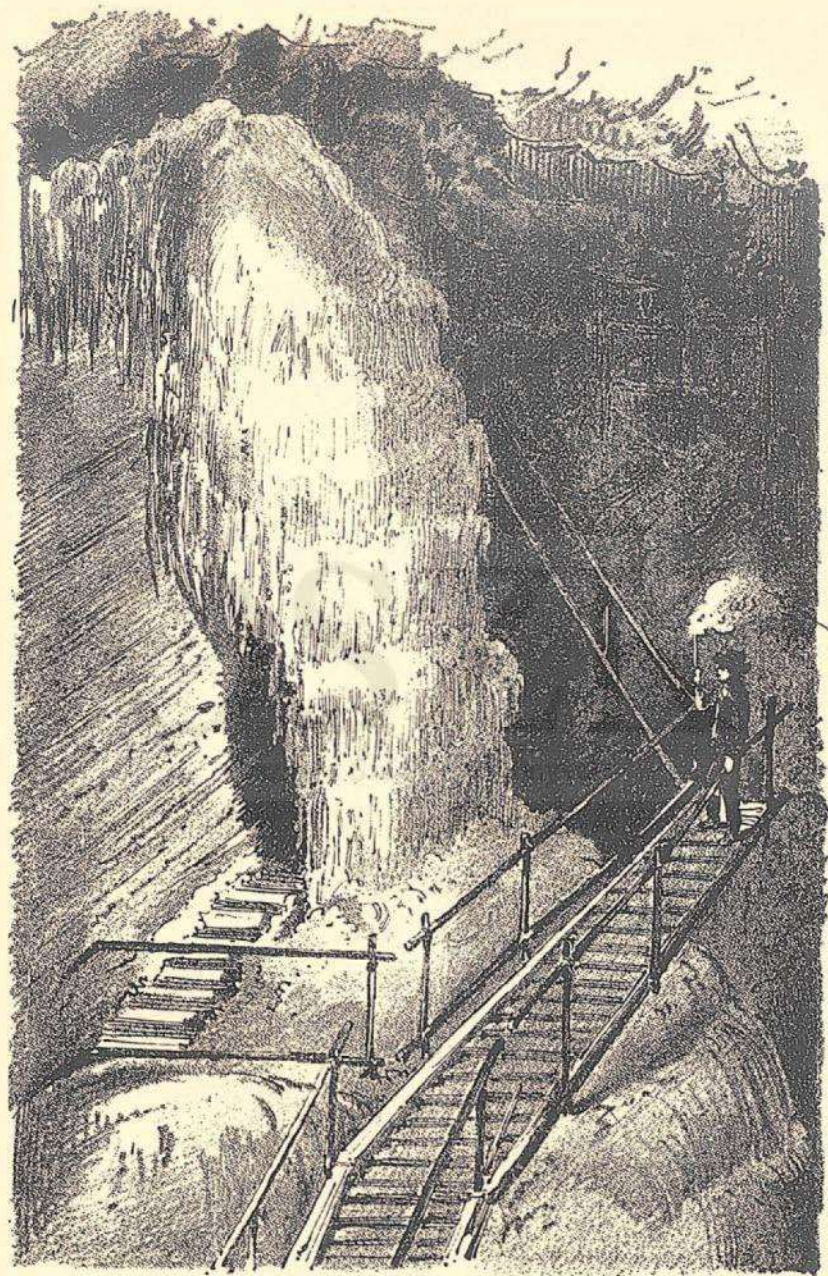

Bilder aus der Dobschauer Eishöhle: (Siehe Seite 44).

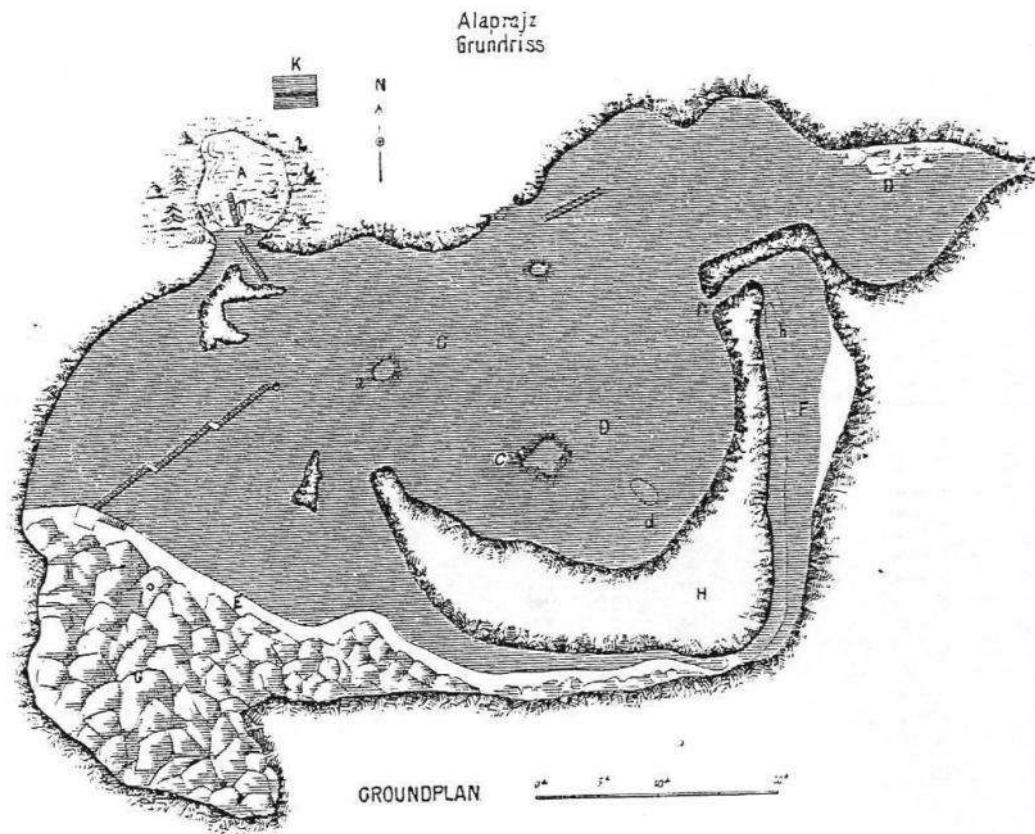
Eisvorhang.

Der rechte untere Corridor.

Alte Eismauer.

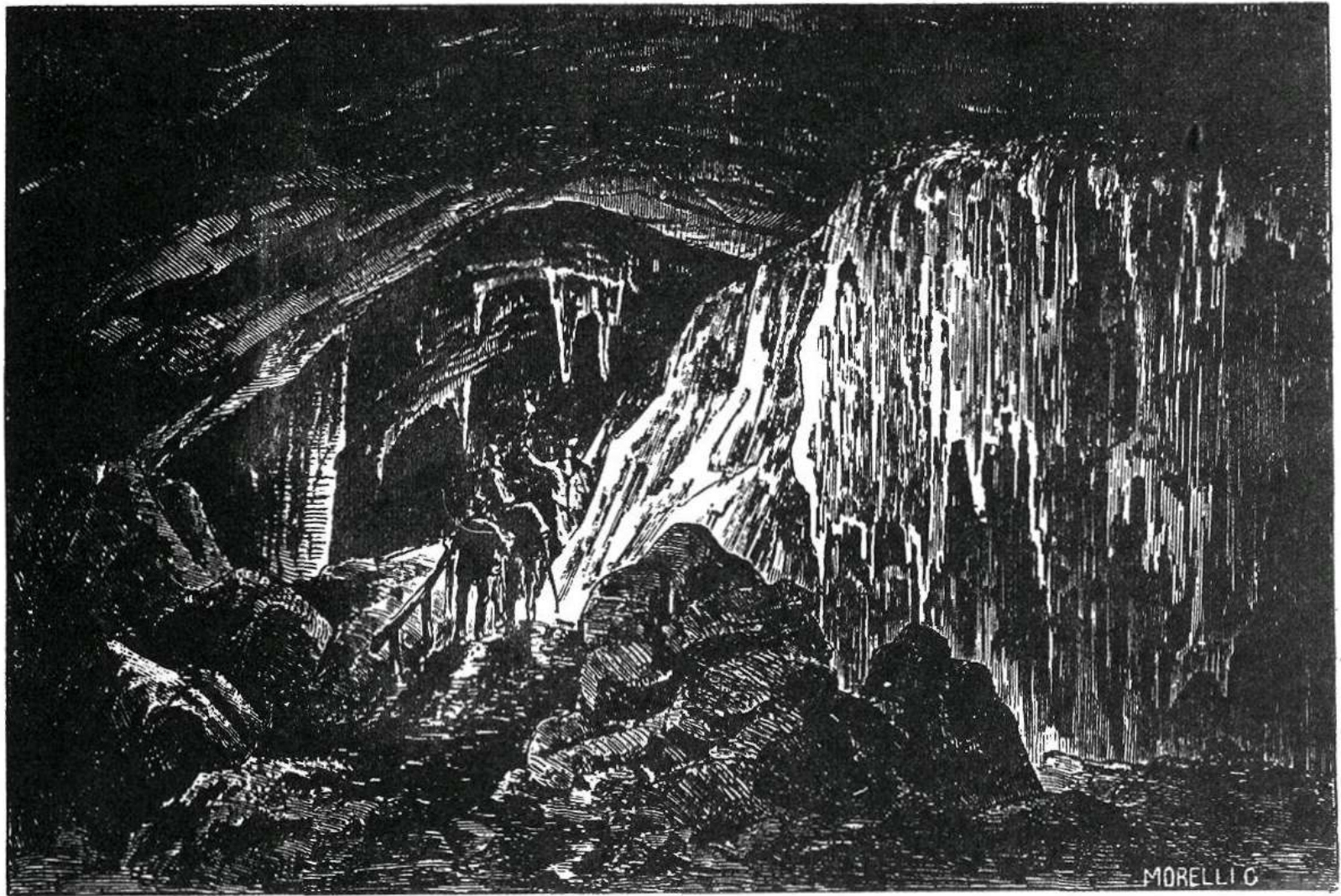
Bilder aus der Dobshauer Eishöhle : Die Eislaube. (Siehe Seite 46).

Pôdorys Dobšinskej řadovej jaskyne, Pelech 1878

DOBSINAI JÉGBARLANG.

DOBSCHAUER EISHÖHLE.

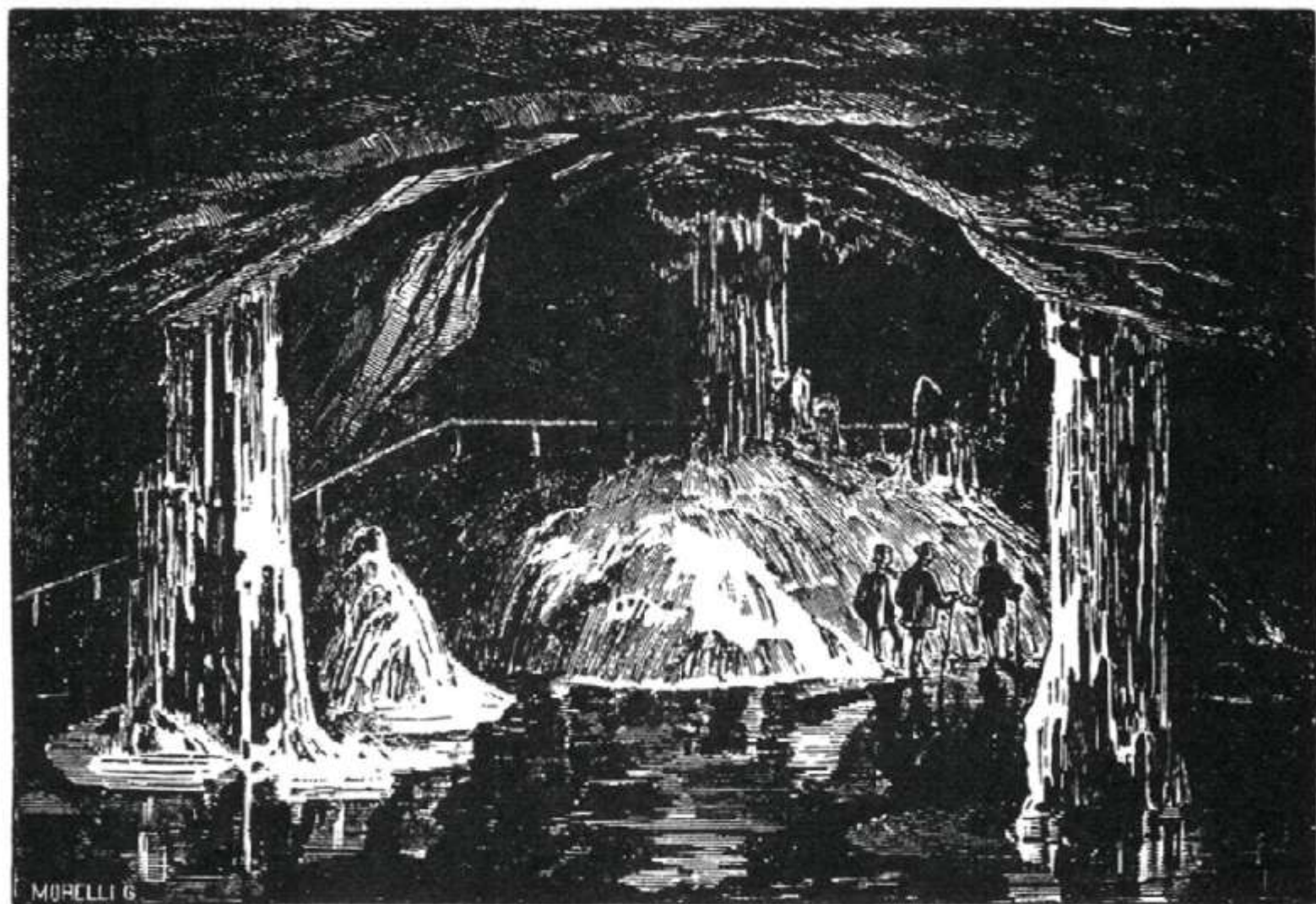
FOLYOSÓ.

CORRIDOR.

Zobrazenie jaskynných priestorov z publikácie J. E. Pelech 1878 (a nasledujúce 3 obrázky)

DOBSINAI JÉGBARLANG.

DOBSCHAUER EISHÖHLE.

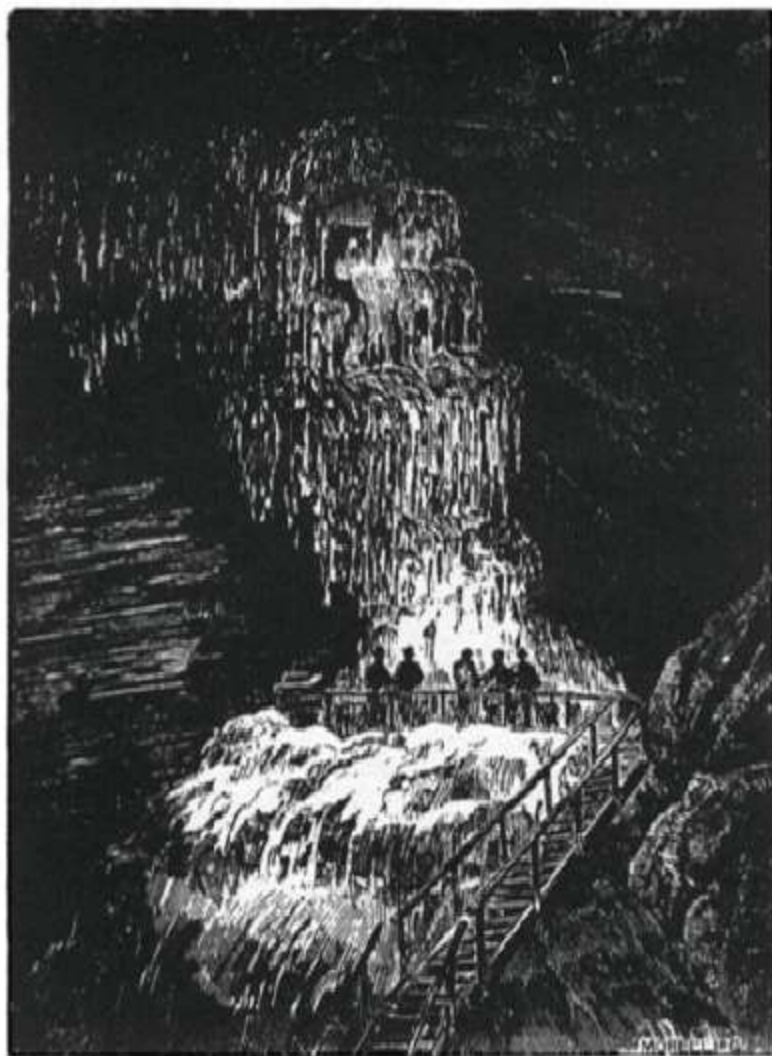
MURELLI G

RÉSZLET A NAGY TEREMBŐL.

PARTIE AUS DEM GROSSEN SAAL.

DOBSINAI JÉGBARLANG.

DOBSCHAUER EISHÖHLE.

LUGOS.

LAUBE.

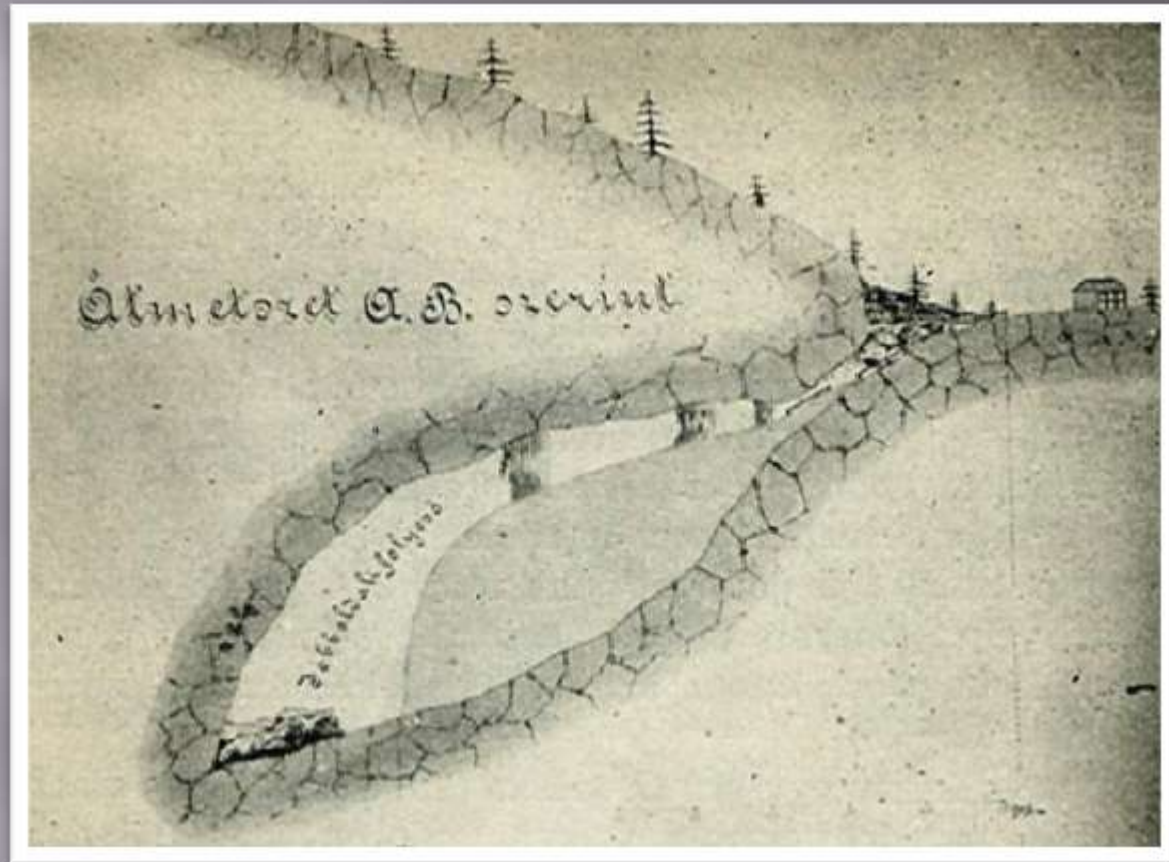
DOBSINAI JÉGBARLANG.

DOBSCHAUER EISHÖHLE.

VIZESÉS.

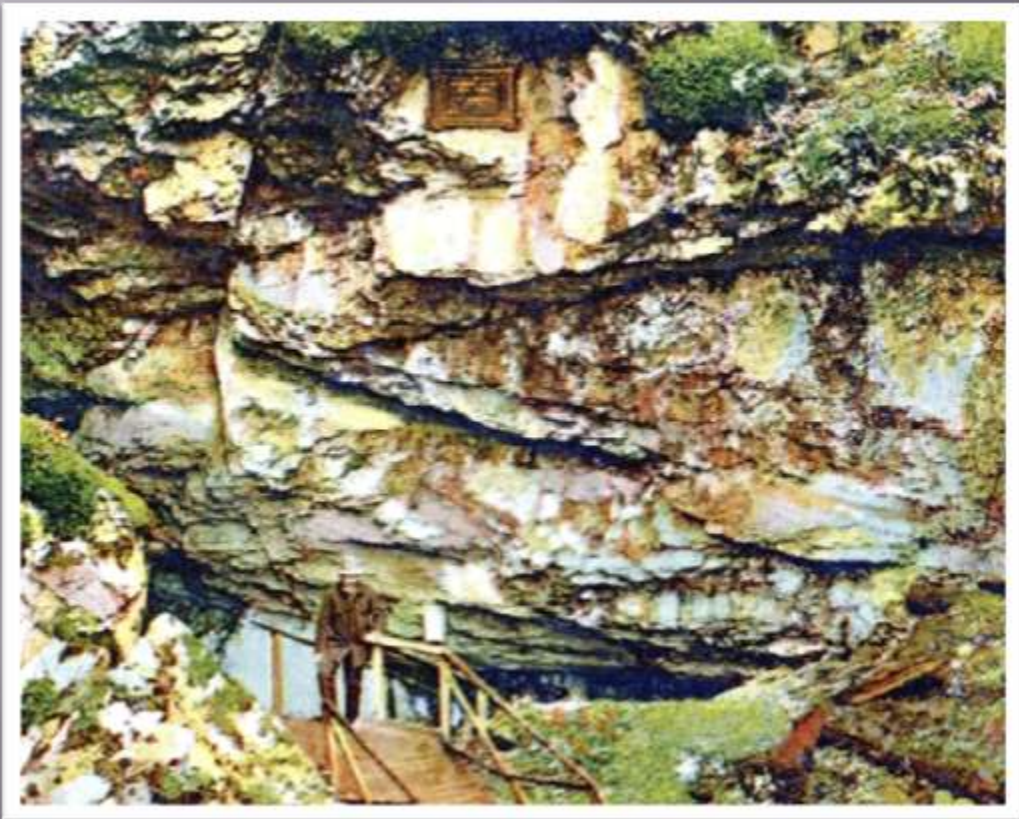
WASSERFALL.

Prierez jaskyňou od E. Ruffinyiho z roku 1887

Slávnostné otvorenie jaskyne

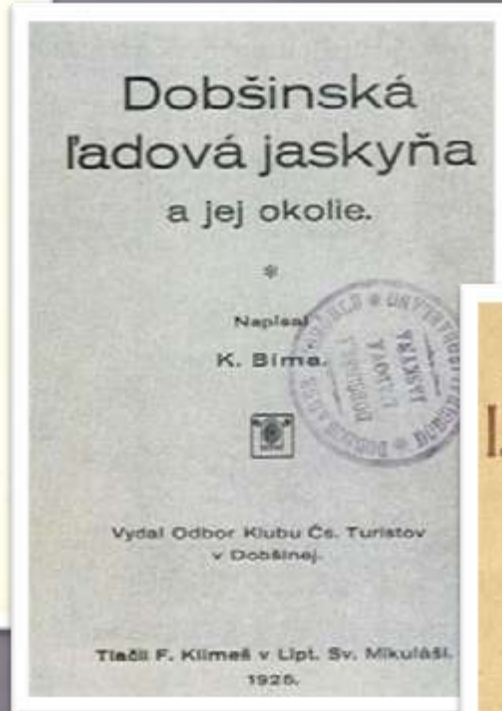
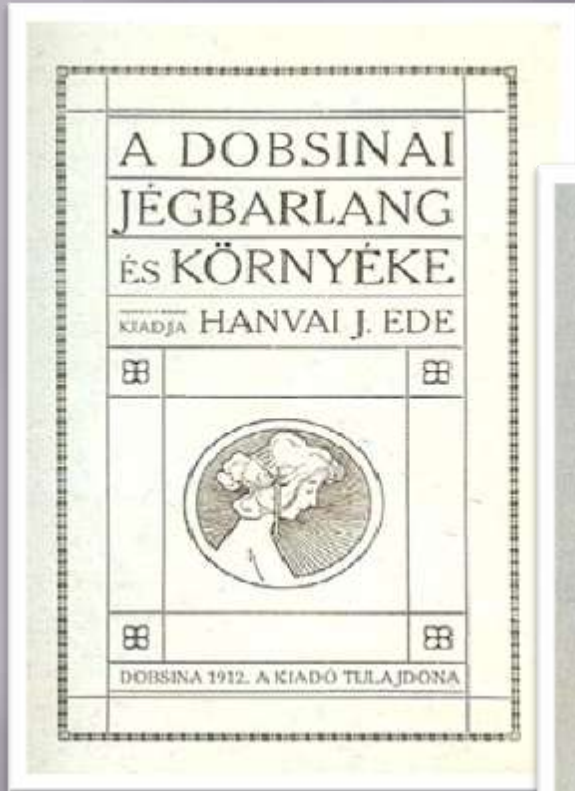

Vchod do jaskynných priestorov

Skalná stena nad vchodom do
jaskynných priestorov s tabuľou
venovanou objaviteľom osadenou
v roku 1877

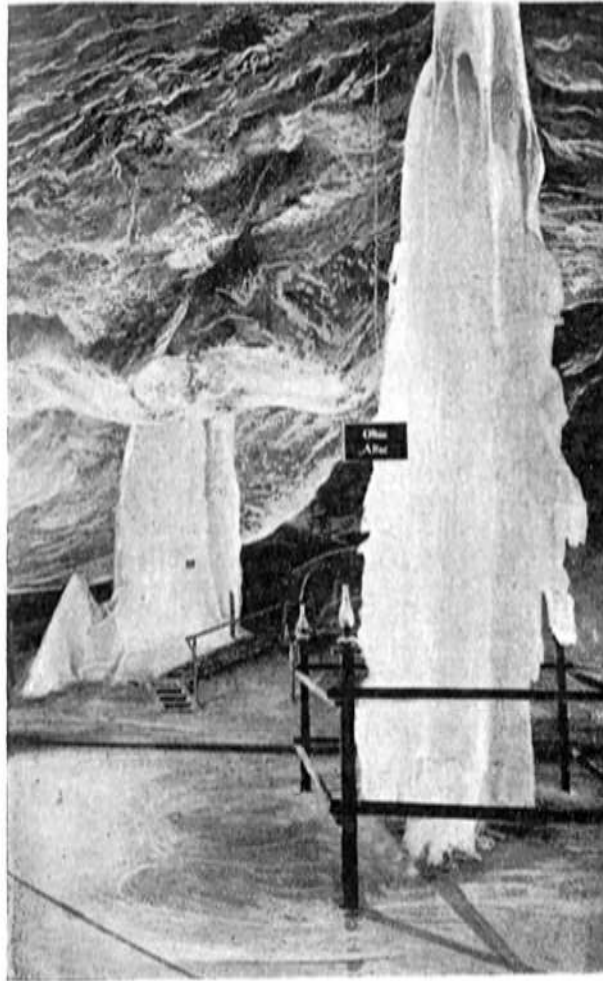

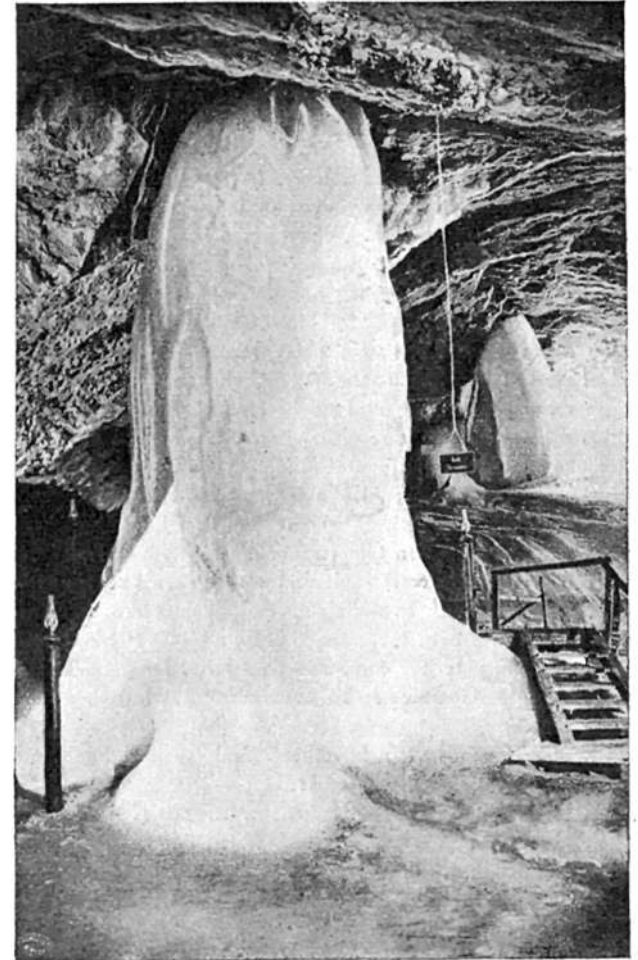

Jedného z prvých knižných sprievodcov po jaskyni a jej okolí spracoval v roku 1912 Ede J. Hanvai, ďalšie boli postupne vydávané v rokoch 1925, 1949, 1960 a neskôr

A DOBSINAI
JÉGBARLANG
ÉS KÖRNYÉKE

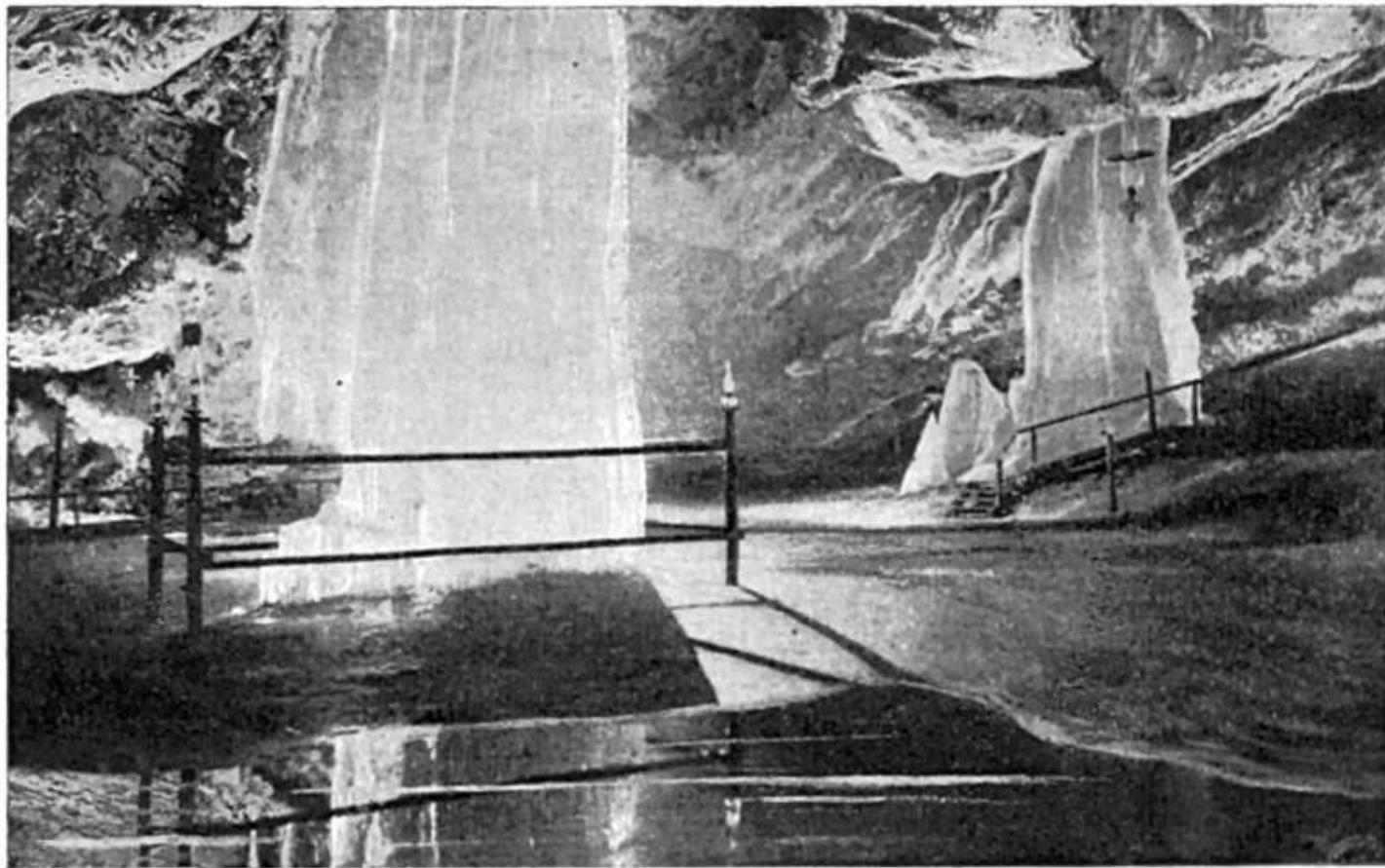

Oltár.

Kút.

V tejto publikácii z roku 1912, bola uverejnená nasledovná obrazová dokumentácia jaskynných priestorov okolia jaskyne

Nagy terem.

Velká sieň

Jégbarlang-szálló.

Hotel Ľadová jaskyňa

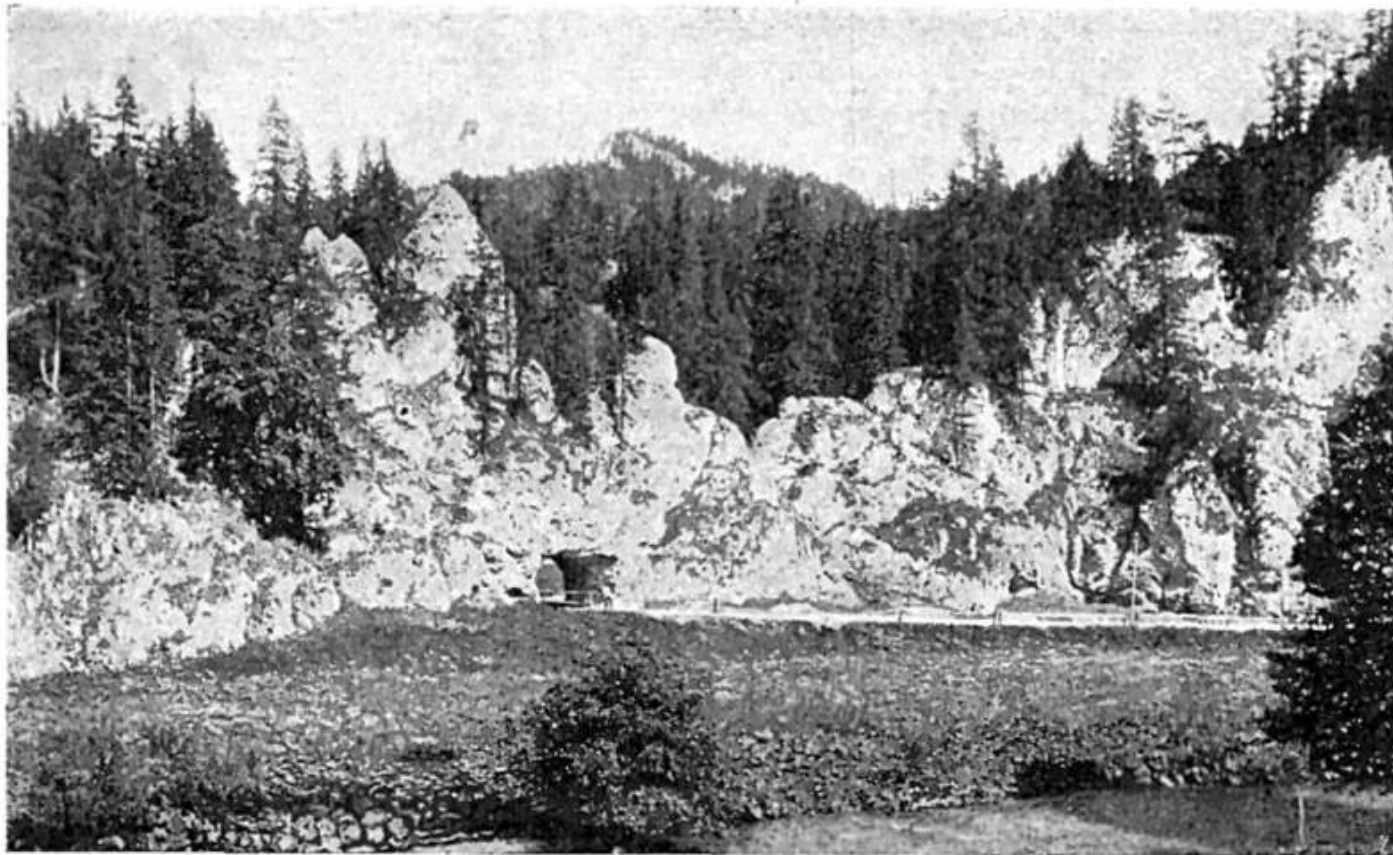
Részlet a «ztraczenai völgyből.

Časť stratenského údolia

Részlet a
sztraczenai
völgyből

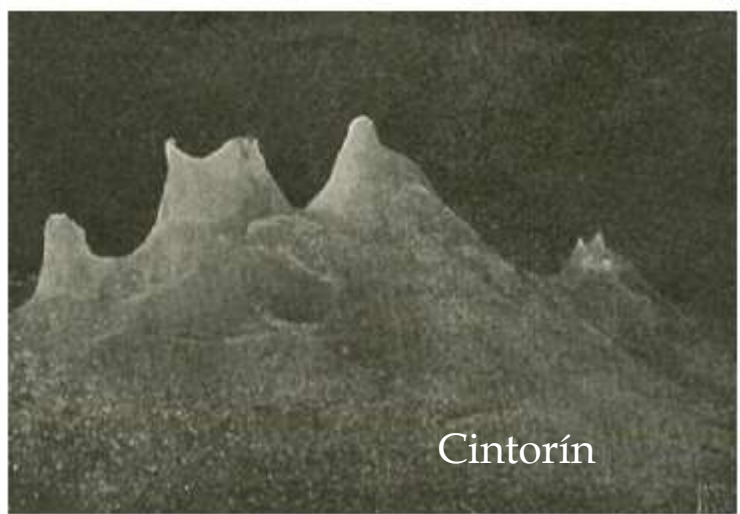
Časť stratenského údolia

Sztracsenai sziklakapu.

Skalná brána pri Stratenej

Obrazová dokumentácia jaskynných priestorov z roku 1925

Cintorín

Veľká sieň

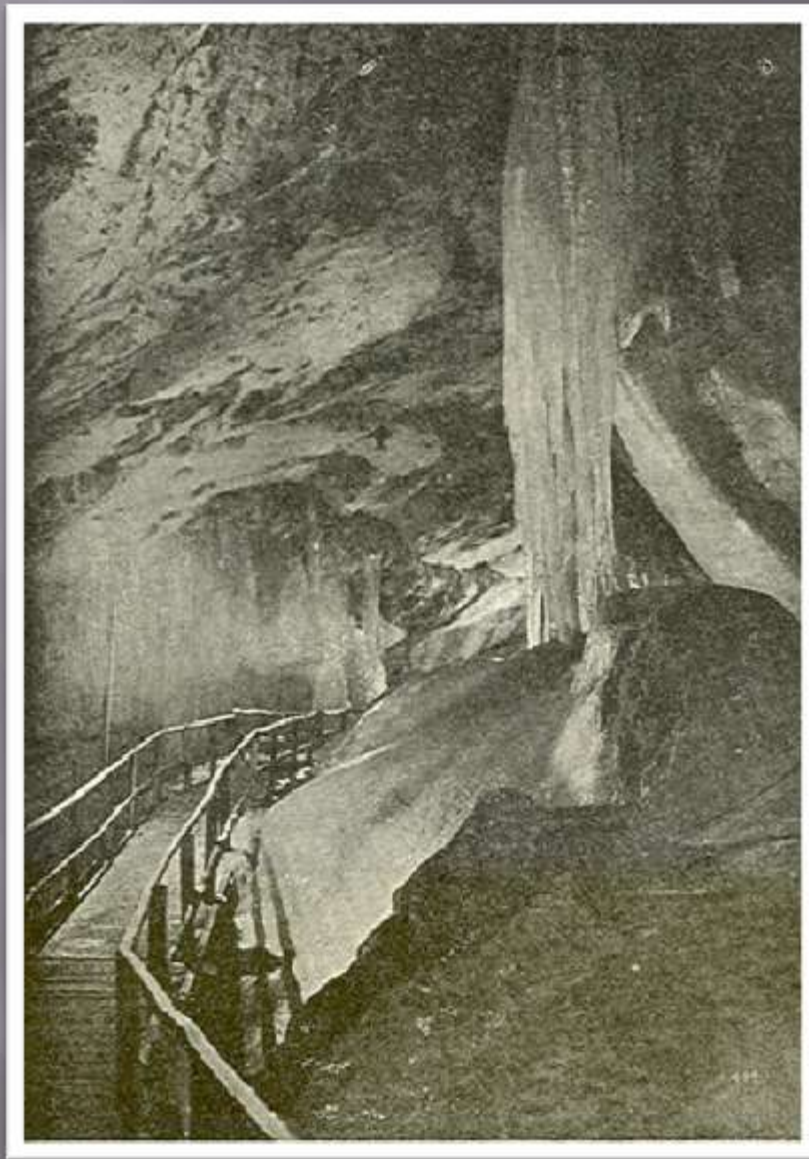
Veľká sieň - ľadový kvapeľ

Gotický oltár

Slonia hlava

Dolná chodba, Bíma 1925

Sostavil: RNDr. Ladislav Kvietok, Dobšiná 1948.

Názov: I. Stručný popis priestorov Dobšinskej ľadovej jaskyne.

II. Vznik ľadu v Dobšinskej ľadovej jaskyni.

Povolené pod č. 17365/49-II/1.

Vydáva: MNV Dobšiná.

Vytlačila: Kníhtlačiareň J. Potočný a spol. pod KNS v Rožňave 329-49.

Písmom: Garmond „Veneziana“.

Rok: 1949 mes. september.

Exemplárov: 10.000.

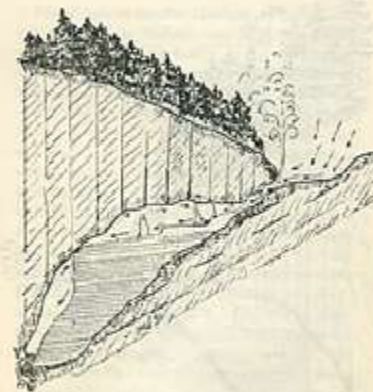
Časť obrovského vodopádu

Socha svätého Mikuláša

Pohľad na ľadopád od východnej steny Ľadnice

Prierezy jaskyňou podľa statického a dynamického pojatia

Pomerne obsiahleho a podrobného sprievodcu, dnes už historického, spracoval Anton Droppa v roku 1960

DOBSINSKÁ ĽADOVÁ JASKYŇA

Lektoroval prof. Michal Lukniš

Vydal Sport, vydavateľstvo SÚV ČSTV, Bratislava

Zodpovedná redaktorka Oľga Rážgová

Šéfredaktor Anton Richter

Technická redaktorka Jolana Mišurová

Povolenie č. 525/1959-VO. Daň 5 %. Plán. skup. 301/11-6.
Zadané v apríli 1960. Vytlačené v septembri 1960. Vydanie 1.
Náklad 6215. 8,30 AH. 8,43 VH. Papier 305-02, 70/100. Kníhtlač
z novej sadzby vytlačili Tlačiarne SNP, závod Banská Bystrica.

Písmo Brno Z:
V-18*01175

Cena Kčs 10,30 viaz.
56-III/8

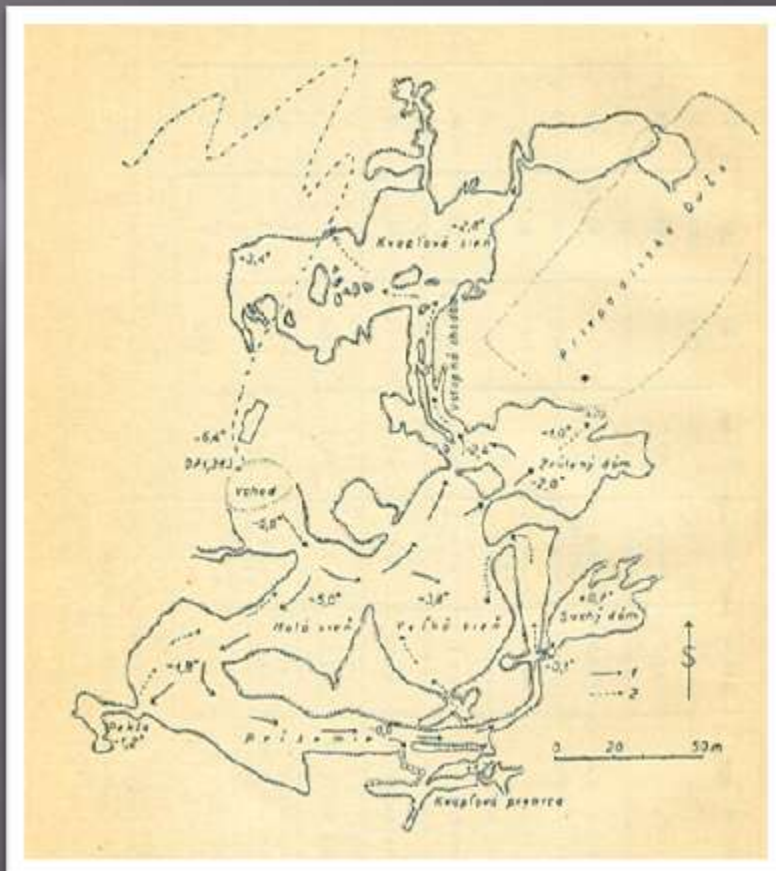
Veľká sieň v jaskyni

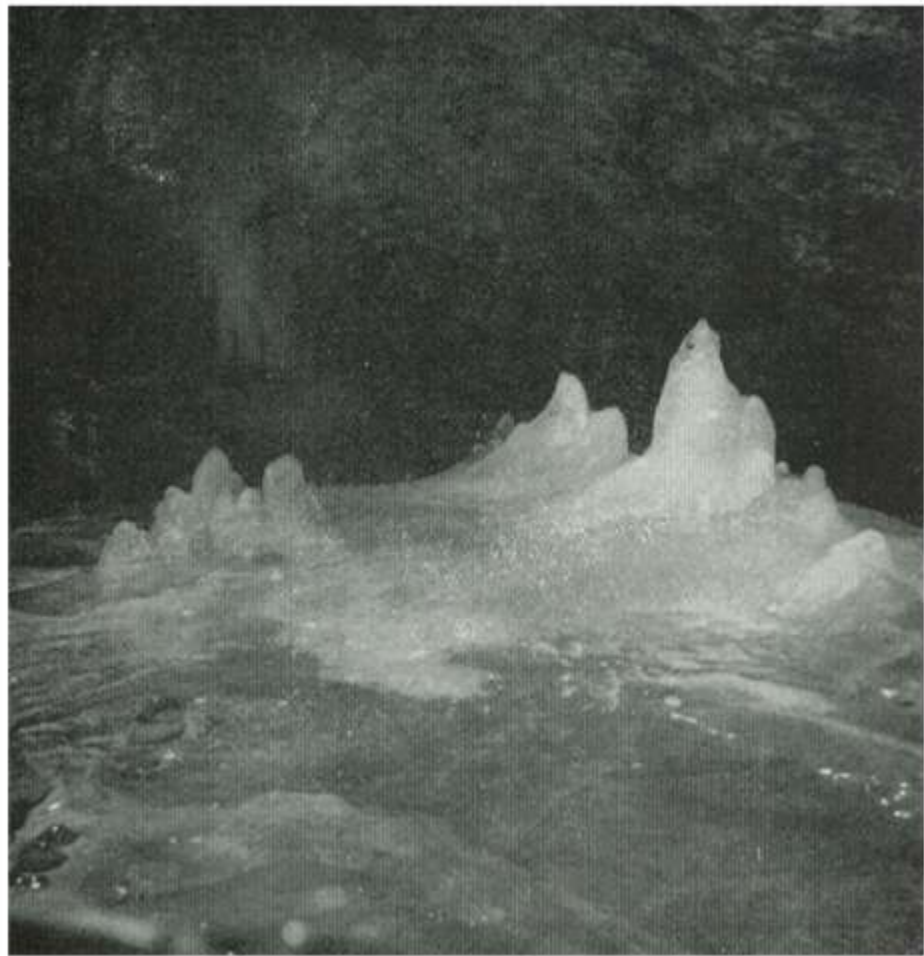
Kvapľové stalagmity v Kvapľovej sieni

Rozloha Dobšinskej ľadovej jaskyne:

Dĺžka sprístupnených častí	475 m
Dĺžka kvapľových častí + bočné chodby	455 m
Zrútený dóm	62 m
Suchý dóm	62 m
Kvapľová pivnica	95 m
Peklo	57 m
Priestor za Niagarským vodopádom . . .	20 m
Priestor za Ružovou záhradou	20 m
Jaskyňa Duča	136 m
Celková dĺžka jaskyne	1338 m

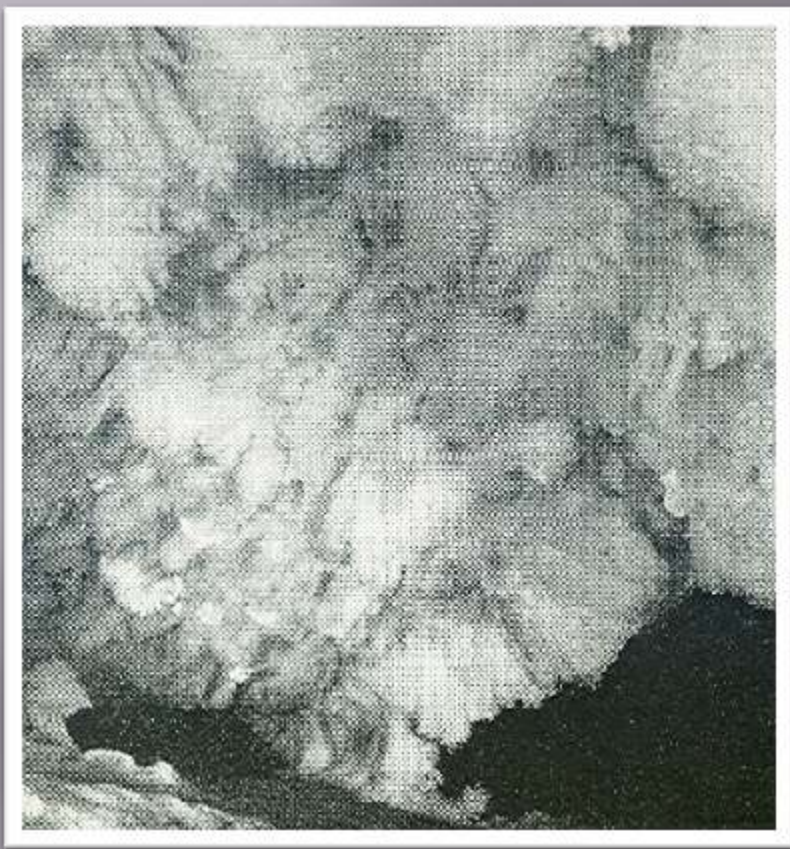
Dynamika prúdenia vzduchu v zimnom období, Droppa 1960

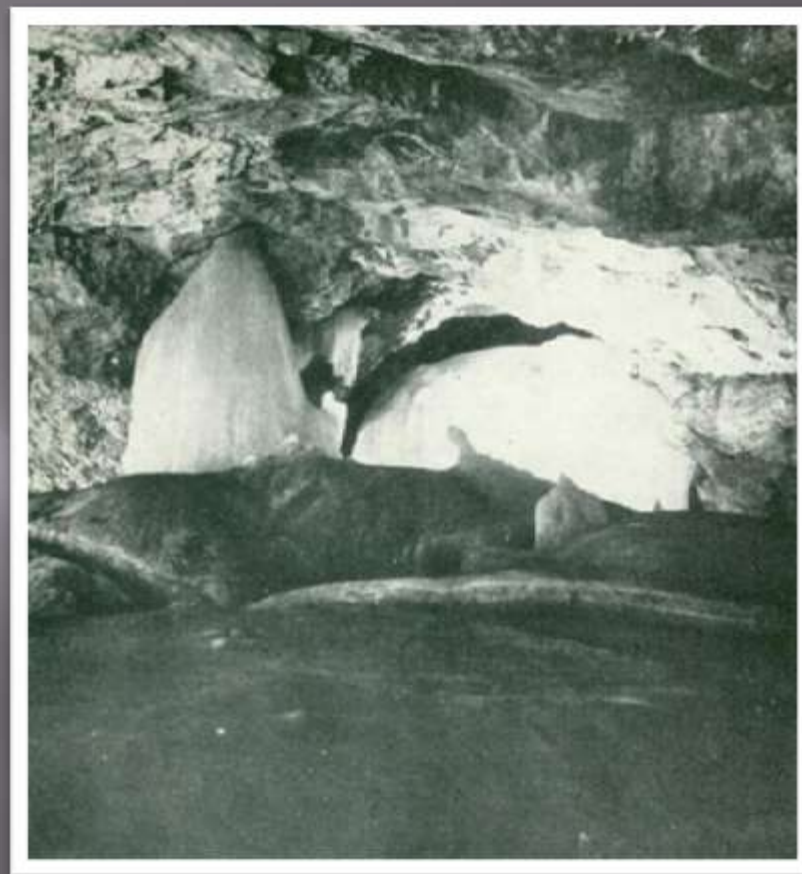
Ľadové stalagmity v Malej sieni
nazývané Cintorín

Veľká sieň, vpravo Studňa, vľavo Peň

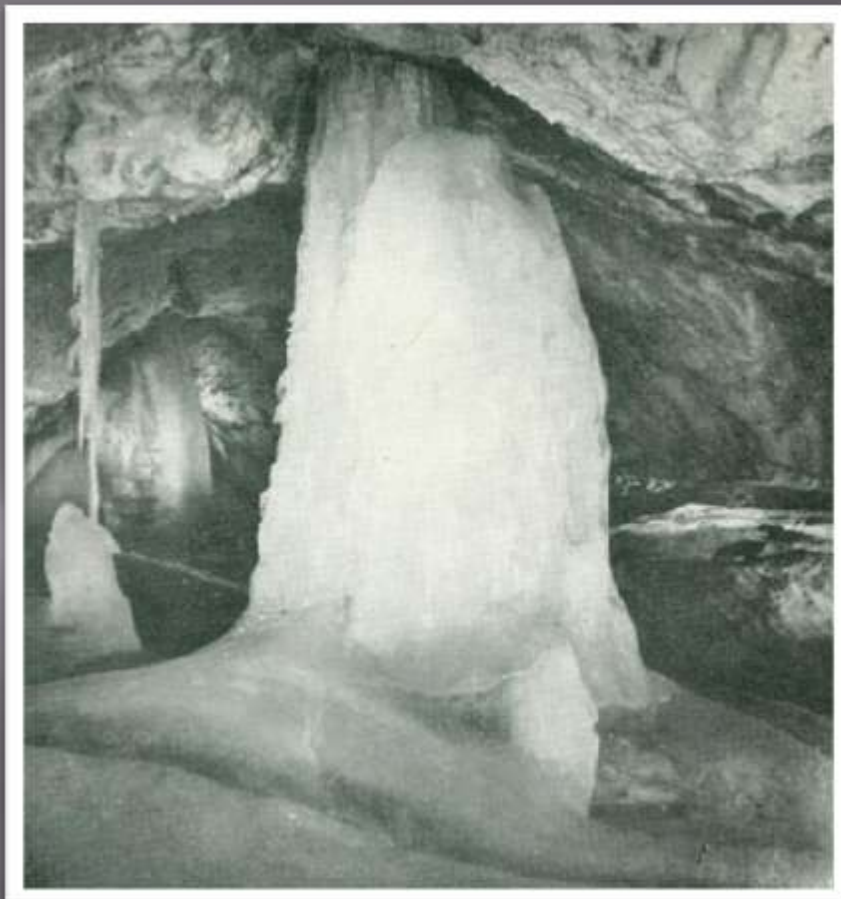
Ľadová inovatka na povale tunela vo Veľkej sieni

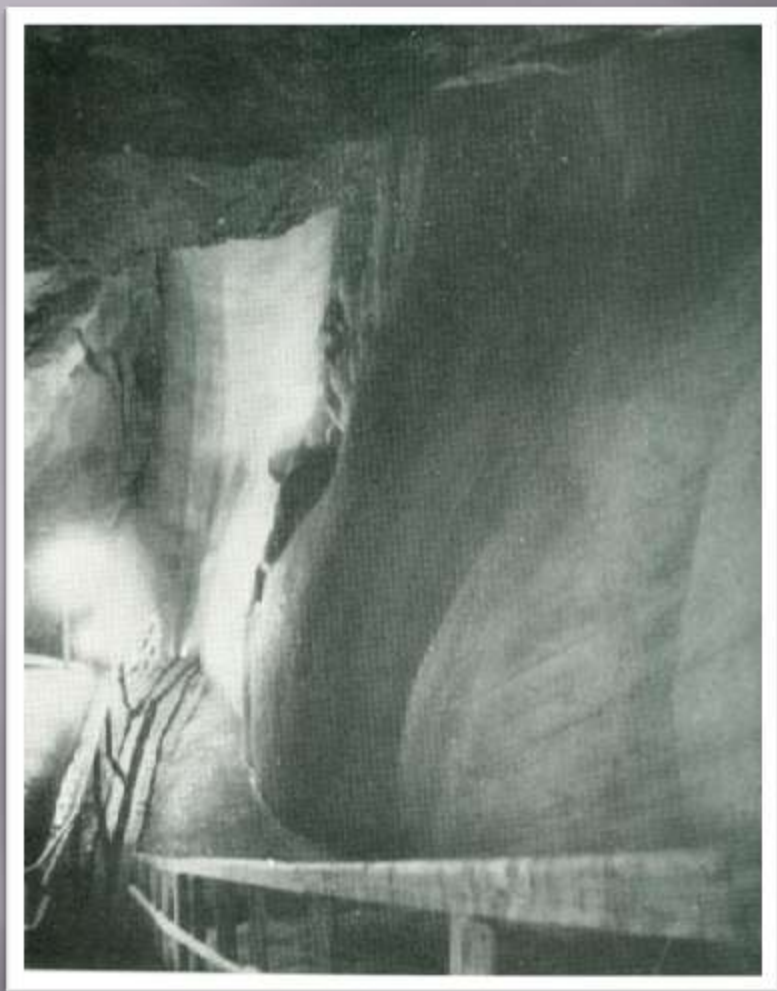
Niagarské ľadopády vo Veľkej sieni

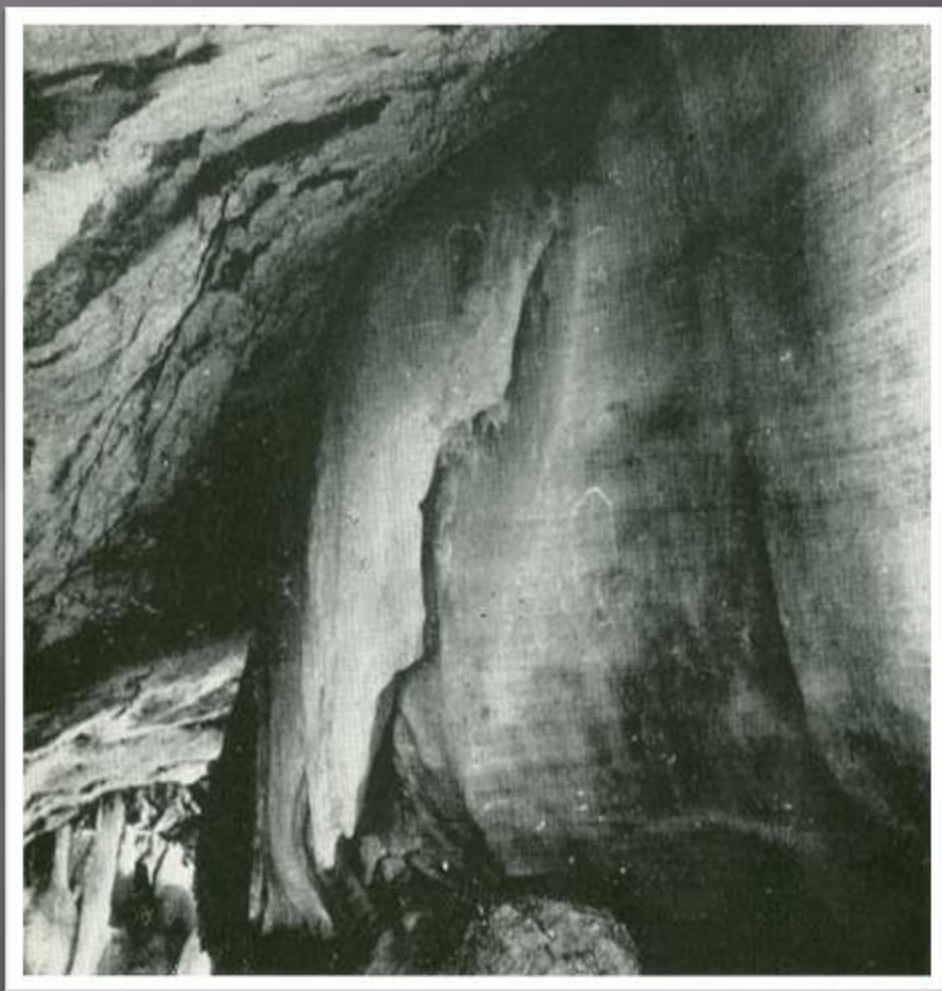
Ľadový stalagmit Studňa
vo Veľkej sieni

Dvojitý ľadový stĺp vo Veľkej sieni

Ruffinyiho koridor
s mohutnou ľadovou stenou

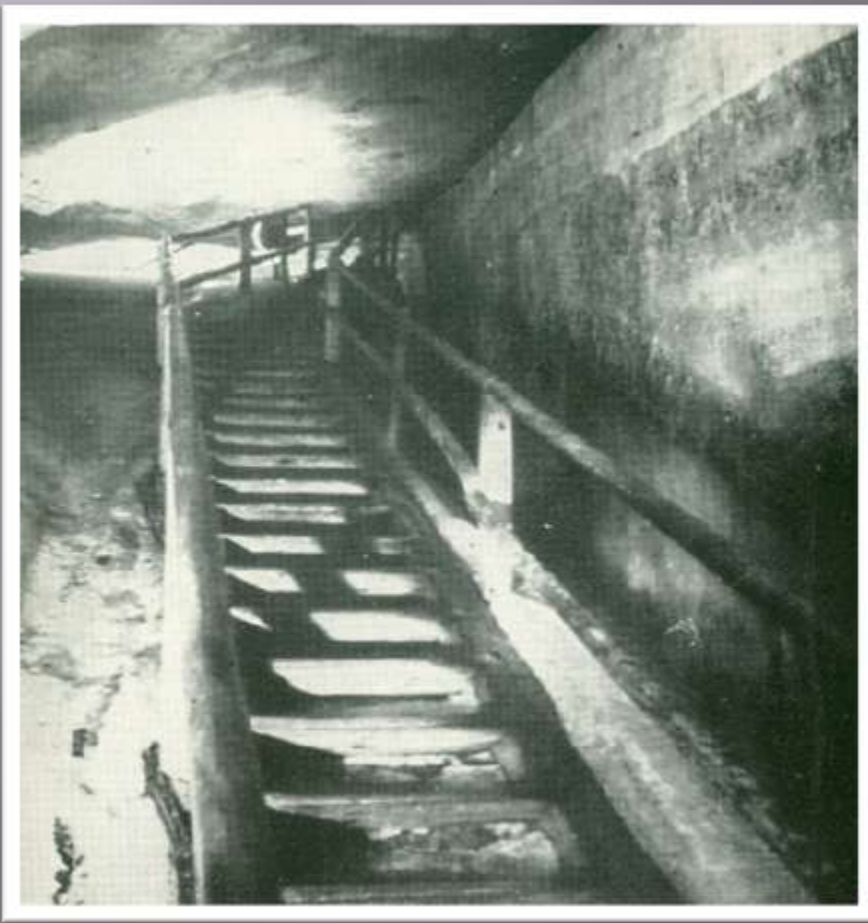
Veľká opona v Prízemí Ľadovej jaskyne

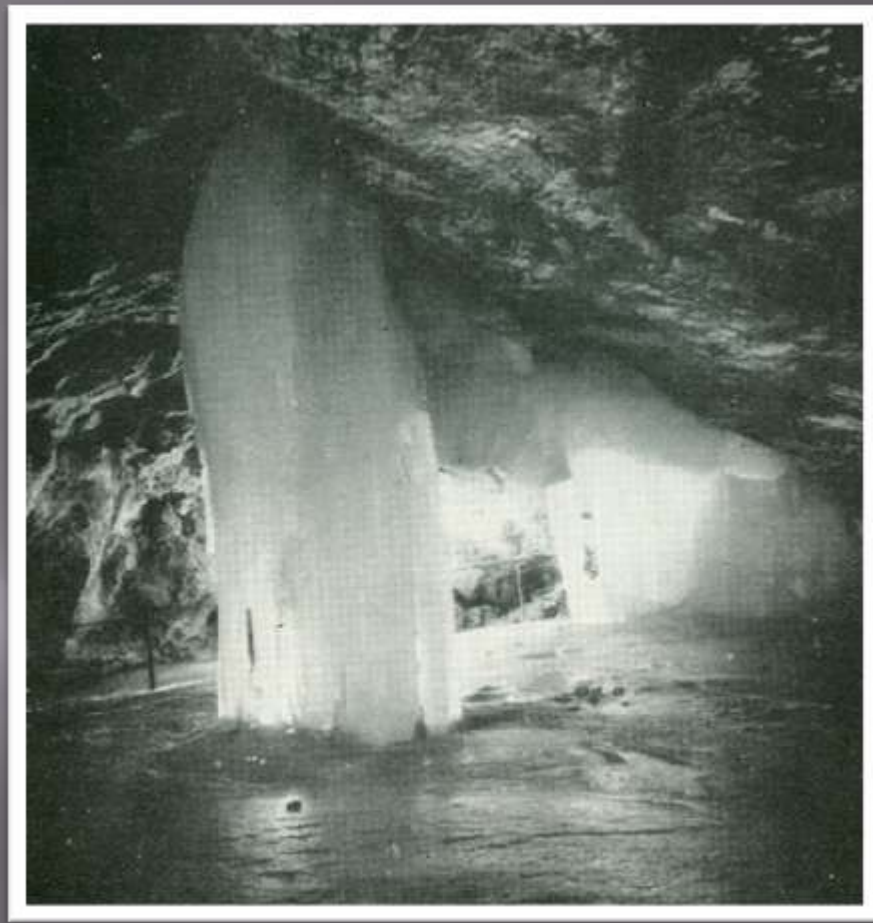
Ľadové stalaktity na previsnutých
častiach ľadopádu v Prízemí

Skupina ľadových útvarov
nazvaná Organ v jarnom období

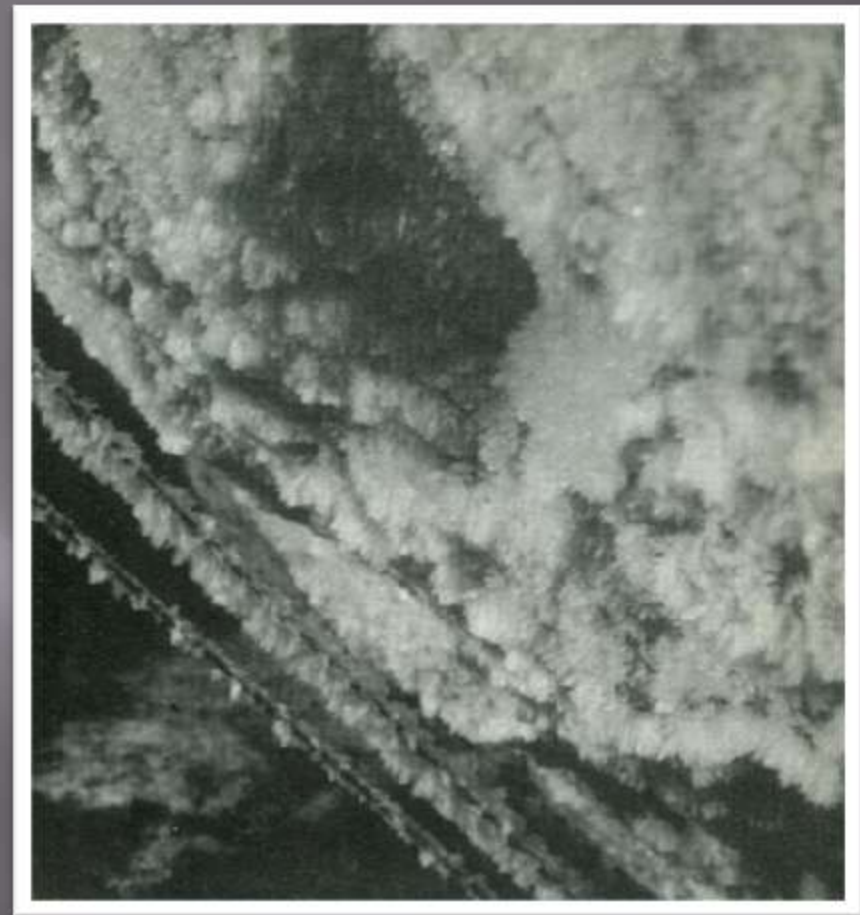
Výstup hore ľadopádom umožňujú
drevené schody

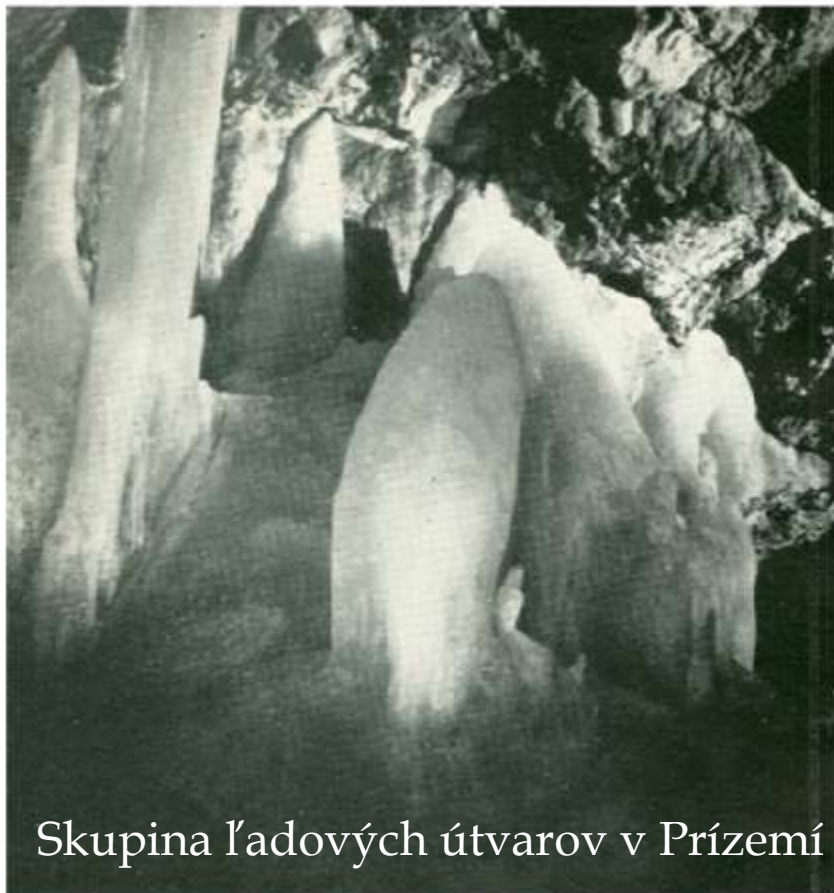
Ľadopád vytvorený na pukline
v Malej sieni

Vrstevnatosť ľadu
v Dobšinskej ľadovej jaskyni

Holé vápencové steny vyzdobuje
jaskynná inovatka

Skupina ľadových útvarov v Prízemí

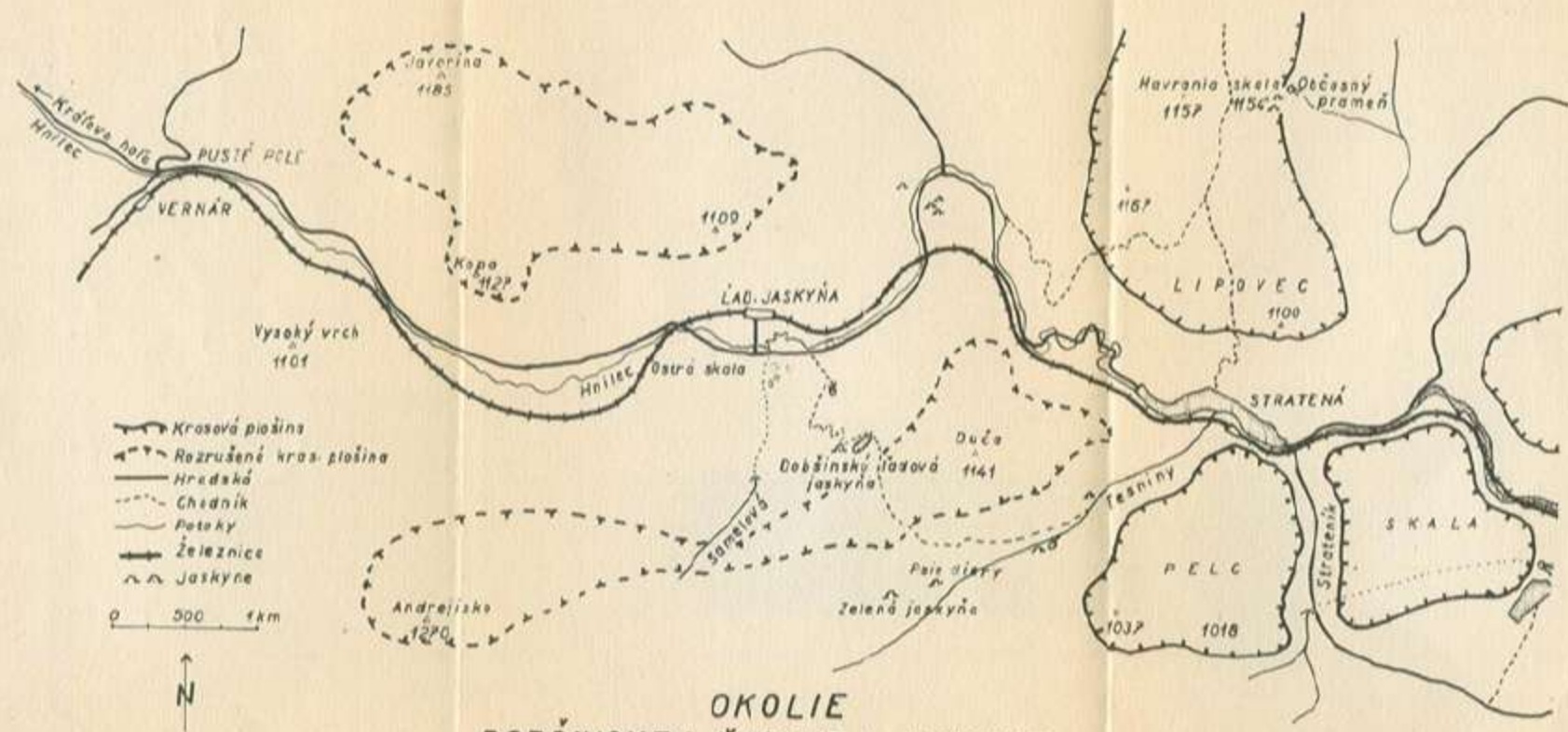
Návštevnosť jaskyne, Droppa 1960

Tabuľka návštevnosti Dobšinskej ľadovej jaskyne

Rok	Celkove	Z toho cudzincov	Rok	Celkové	Z toho cudzincov
1871	292	—	1875	1065	135
1872	658	33	1876	1131	249
1873	284	30	1877	1566	281
1874	854	55	1878	1572	382

Rok	Celkove	Z toho cudzincov	Rok	Celkové	Z toho cudzincov
1879	1698	355	1906	4963	neuveďený
1880	1908	284	1907	4712	neuveďený
1881	2425	541	1908	3920	neuveďený
1882	2241	387	1910	9004	neuveďený
1883	1926	445	1911	8432	neuveďený
1884	2424	492	1912	8905	neuveďený
1885	2139	506	1913	7950	neuveďený
1886	2216	593	1914	4011	
1887	2429	812	1915	401	
1888	2596	1088	1916	318	
1889	2267	998	1917	154	
1890	3019	1251	1918	125	
1891	2519	537	1919	412	
1892	2680	482	1920	980	
1893	2385	1148	1921	1199	
1894	3413	1465	1922	2450	
1895	3448	1615	1923	3514	
1896	3197	1516	1924	3920	
1897	2891	1415	1925	5886	
1898	3200	—	1926	6854	3948
1899	3600	1014	1927	9214	3000
1900	3664	962	1928	9656	3054
1901	3964	1346	1929	7836	1000
1903	3950	1019	1940	5885	740
1904	4315	1375	1950	neuveďený	

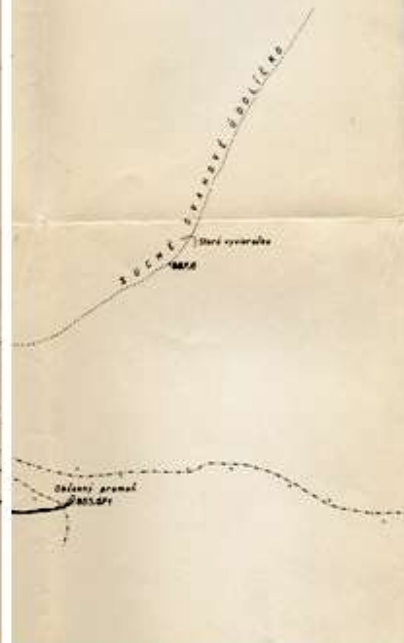
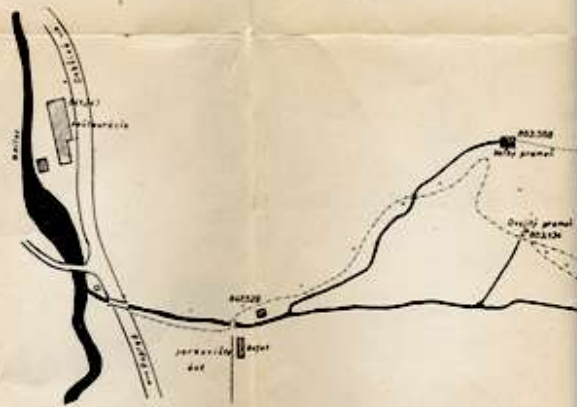
Rok	Celkove	Z toho cudzincov	Rok	Celkové	Z toho cudzincov
1951	neuveďený		1956	78 022	9844
1952	neuveďený		1957	80 251	1773
1953	neuveďený		1958	80 286	neuveďený
1954	51 740	neuveďený	1959	94 383	—
1955	46 524	neuveďený			

OKOLIE
DOBŠINSKEJ ĽADOVEJ JASKYŇE

DOBŠINSKÁ ĽADOVÁ JASKYŇA

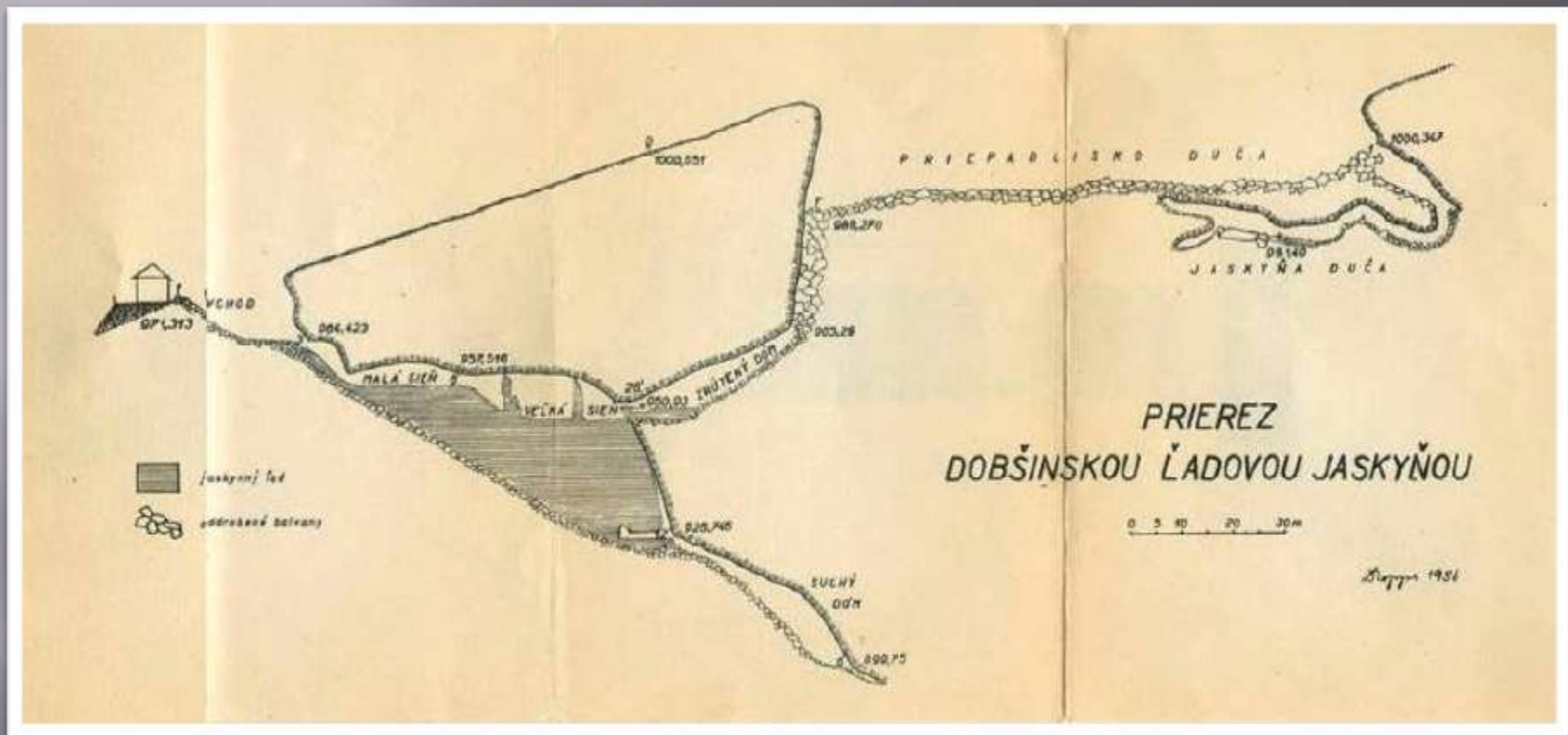
ZÁMĚR A SPRÁVOVÝ SK. N. DROPPA
1950
ZINEPOMYŤ ÚSTAV SAV

Mapa Dobšinskej ľadovej jaskyne a jej okolia, Droppa 1950

Pôdorys Dobšinskej
Ľadovej jaskyne,
Droppa 1950

Prierez Dobšinskou ľadovou jaskyňou, Droppa 1956

Mikroklíma jaskyne

	Barlangi hőmér. C°.	Külső hőmér. C°.
1871. Január	- 6·20	- 21·25
" Február	- 4·40	0·00
" Márczius	-	-
1872. Április †)	- 0·65	+ 8·90
1871. Május	+ 3·75	+ 18·10
" Június	-	-
" Jullius	-	-
1870. Augusztus	+ 5·00	+ 22·50
" " "	+ 3·75	+ 13·75
" Szeptember	-	-
" Október	+ 0·60	+ 11·25
" November	-	-
" Deczember	- 8·75	- 25·00
Közép	- 0·86	+ 3·53

*) „Természettudományi Közöny” 1872, 12-ik l.

***) „Term. tud. Közl.” id. h.

†) Ezt a megfigyelést magam tettem, s a táblázatba azért soroztatott be, mert abból az április havi adat hiányzott.

	Höhlentemperatur	Aussentemperatur
	Celsius	
1871. Jänner	- 6·20	- 21·25
" Februar	- 4·40	0·00
" März	-	-
1872. April †)	- 0·65	+ 8·90
1871. Mai	+ 3·75	+ 18·10
" Juni	-	-
" Juli	-	-
1870. August	+ 5·00	+ 22·50
" " "	+ 3·75	+ 13·75
" September	-	-
" October	+ 0·60	+ 11·25
" November	-	-
" December	- 8·75	- 25·00
Mittel	- 0·86	+ 3·53

*) „Természettudományi Közöny” 1872, Seite 12.

***) „Term. tud. Közl.” l. c.

†) Diese Beobachtung wurde von mir angestellt; sie fand in der Tabelle aus dem Grunde Aufnahme, weil in dieser der Monat April nicht vertreten war.

Vysvetlivky: Barlangi hőmér. C° - teplota v jaskyni °C
 Külső hőmér. C° - teplota na povrchu °C
 Közép - priemer (stredná hodnota)

Mikroklíma Dobšinskej ľadovej jaskyne je v porovnaní s ostatnými jaskyňami svojrázna a odlišná. Zaujímavou a dôležitou je jej teplotná charakteristika. J. A. Krenner sa zaoberal s touto otázkou už vo svojej publikácii z roku 1874. Pre informáciu uvádzame tabuľky z tejto práce, ako aj z ďalších publikácií.

□ ₂₄ >0°			□ ₂₄ >0°		
Óra	Künn	A barlangban	Ó.a	Künn	A barlangban
0	-0.42	+0.018	13	+1.37	+0.042
1	-0.55	-0.014	14	+1.52	+0.116
2	-0.71	-0.042	15	+1.44	+0.160
3	-0.74	-0.072	16	+1.07	+0.188
4	-0.83	-0.090	17	+0.66	+0.190
5	-0.90	-0.122	18	+0.34	+0.174
6	-1.00	-0.152	19	+0.07	+0.142
7	-1.04	-0.170	20	-0.08	+0.110
8	-0.84	-0.184	21	-0.18	+0.086
9	-0.39	-0.178	22	-0.25	+0.060
10	+0.17	-0.144	23	-0.36	+0.040
11	+0.64	-0.086	24	-0.42	+0.018
12	+1.05	-0.018			

Középhőmérséklet: künn -6.81, a barlangban -2.96
 Ingadozás: künn . . . 2.56, a barlangban 0.374

Denný chod priemernej teploty

(Steiner L. 1922: Hőmérsékleti viszonyok a Dobsinai Jégbarlangban, Matematikai és Természettudományi Értesítő, zväzok XXXIX)

Vysvetlivky:

Óra - hodina

Künn - vonku (na povrchu)

A barlangban - v jaskyni

Középhőmérséklet - stredná teplota

Ingadozás - rozkyv (kolísanie)

1917.	0	0.24	0.33	0.44	1.08
	mélység	mélység	mélység	mélység	mélység
IX.	+0.18	-0.10	-0.09	-0.18	-0.76
X.	+0.01	-0.10	-0.04	-0.19	-0.52
XI.	-0.05	-0.14	-0.08	-0.15	-0.40
XII.	-2.76	-1.47	-1.27	-1.36	-1.05
1918.					
I.	-3.31	-2.00	-1.87	-1.97	-1.68
II.	-2.88	-1.79	-1.64	-1.77	-1.52
III.	-2.02	-1.56	-1.49	-1.59	-1.55
IV.	-0.95	-1.23	-1.28	-1.29	-1.42
V.	-0.38	-0.63	-0.72	-0.68	-0.91
VI.	-0.21	-0.60	-0.43	-0.58	-0.73
VII.	-0.05	—	-0.27	-0.46	-0.64
VIII.	+0.11	—	-0.17	-0.31	-0.51
IX.	+0.22	—	-0.10	-0.19	-0.39
X.	+0.31	—	-0.08	-0.19	-0.36
XI.	-1.05	—	-0.34	-0.51	-0.54
XII.	-2.34	—	-0.43	-0.64	-0.60

Priemerná mesačná jaskynná teplota v rokoch 1917 a 1918

(Steiner L. 1922: Hőmérsékleti viszonyok a Dobsinai Jégbarlangban, Matematikai és Természettudományi Értesítő, zväzok XXXIX)

Vysvetlivky:

mélység - hĺbka

0 - teplota v jaskynnóm ovzduší °C

0,24 1,08 - hĺbka v metroch

I ...XII - mesiace v roku

Tabuľka meteorologických údajov v jaskyni

Miesto merania	Teplota v °C				Vlhkosť v %		
	20. 8. 90	23. 1. 51	6. 5. 51	29. 1. 57	23. 1. 51	6. 5. 51	29. 1. 57
Pred jaskyňou	+0,8	-0,4	+3,4	-3,2	89	84	82
Jaskynný vchod	+1,2 ↑	-3,6 ↓	+1,2 ↑	-4,6 ↓	90	100	90
Malý sleň	+0,5	-3,0	+0,7	-3,2	95	91	90
Veľký sleň	+0,1	-3,6 (-1,1)	-0,2 (-0,2)	-2,6 (-2,5)	77	83	88
Zrútený dóm	+0,1	-1,0	+0,2	-	95	95	-
Ruffingho kuzdár	+0,5	-1,2	+0,2	+0,4	81	95	90
Pri Kaplnke	+0,4	-0,1	+0,4	-0,4	75	89	90
Prizemie, č. 16	+0,4	-0,5	+0,5	-1,2	85	95	90

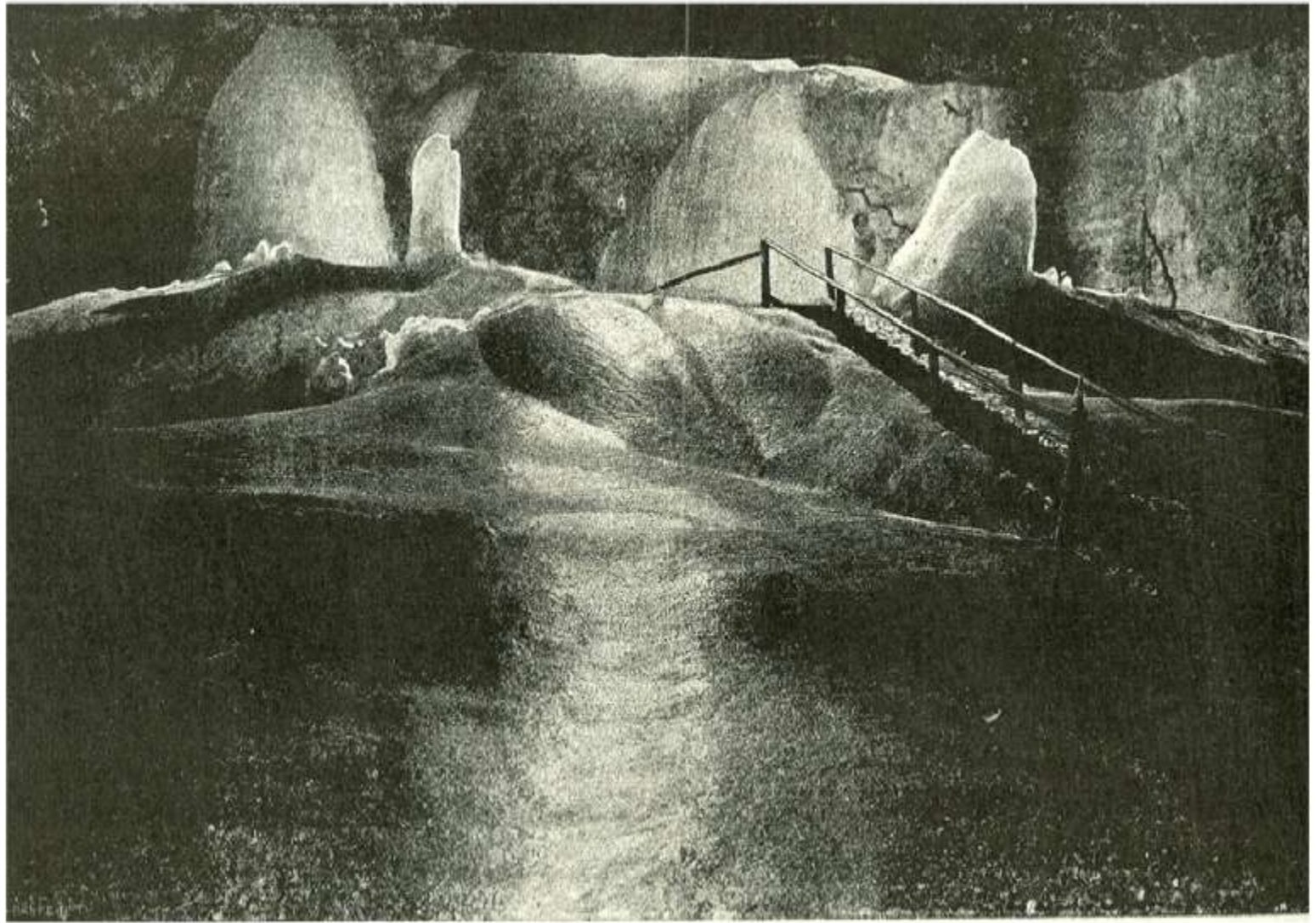
Pri Organe	+0,5	-2,8	+0,1	-1,4	94	90	90
Doz Pekla	+1,2	+1,2 (+1,2)	+1,2 (+1,2)	-	98	98	-
Kvapľová pánvia	+1,2	+1,2 (+1,4)	+1,2 (+1,2)	-	94	94	-
Suchý dóm	+0,8	+0,7 (+1,0)	-	-	85	-	-
Predsieň, č. 24	+0,4 ↑	-2,4 ↓	+0,1	+0,8 ↓	98	96	80
Vstupná chodba	+1,2	-0,1	+1,0	-	95	98	-
Kvapľová sieň, č. 39	+2,2	+2,8	+2,0	+2,8	94	75	90
Kvapľová sieň, č. 35	+2,1	+3,4 (+3,4)	+3,4	+3,0	83	83	90
Diela sieň	-	-	-	+3,5	-	-	95

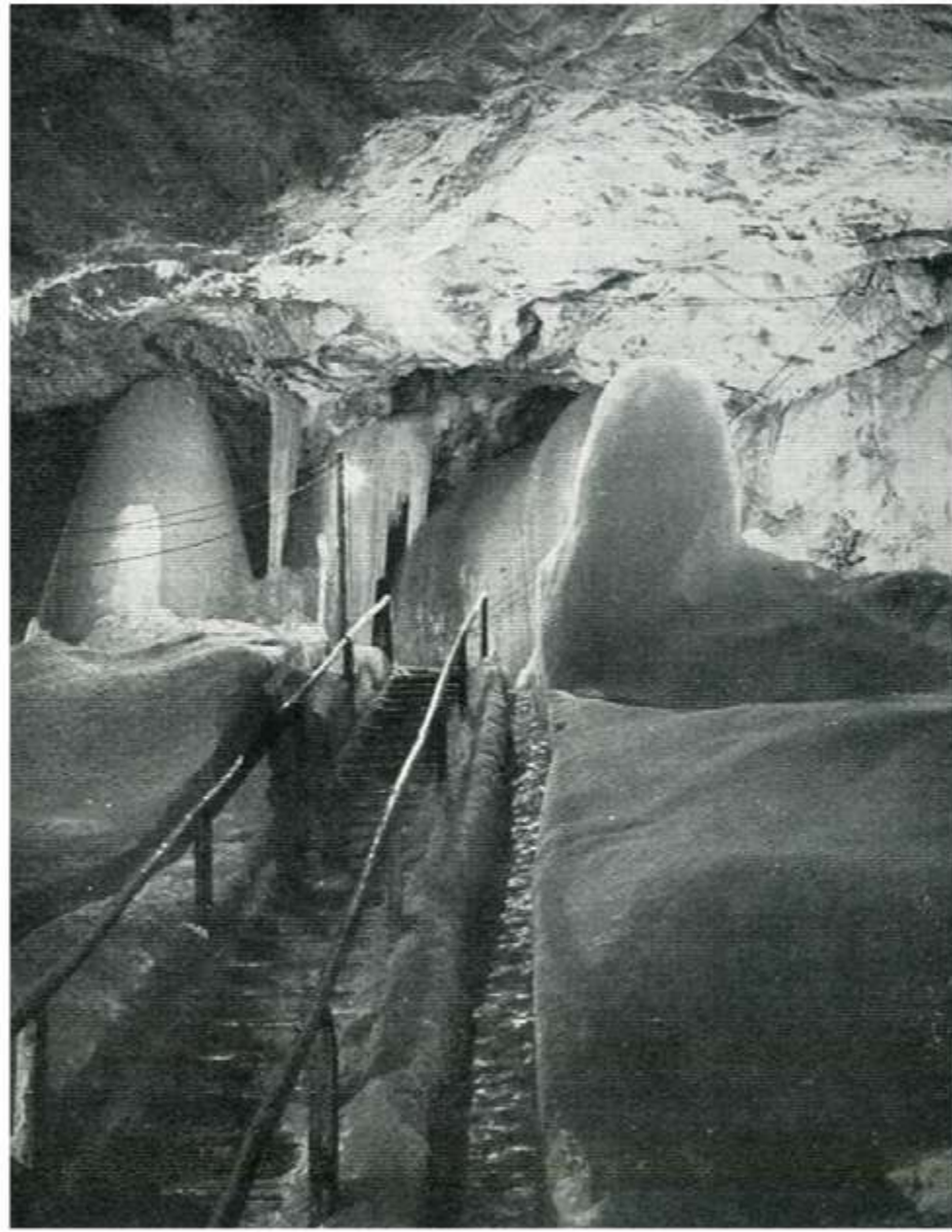
Poznámka: Teploty v zátvorkách udávajú teplotu vzpencovej steny v hĺbke 50 cm.

↓ prívian smerom do jaskyne

↑ prívian smerom von z jaskyne

Tabuľka meteorologických údajov
v jaskyni
(podľa Droppa A. 1960: Dobšinská ľadová
jaskyňa, vyd. Šport)

... rok 1952

Velká síň v roku 1960

Vchod do jaskynných priestorov (60. roky 20. storočia)

Photo © János Scheffer

Photo © János Schieffer

Photo © János Scheffer

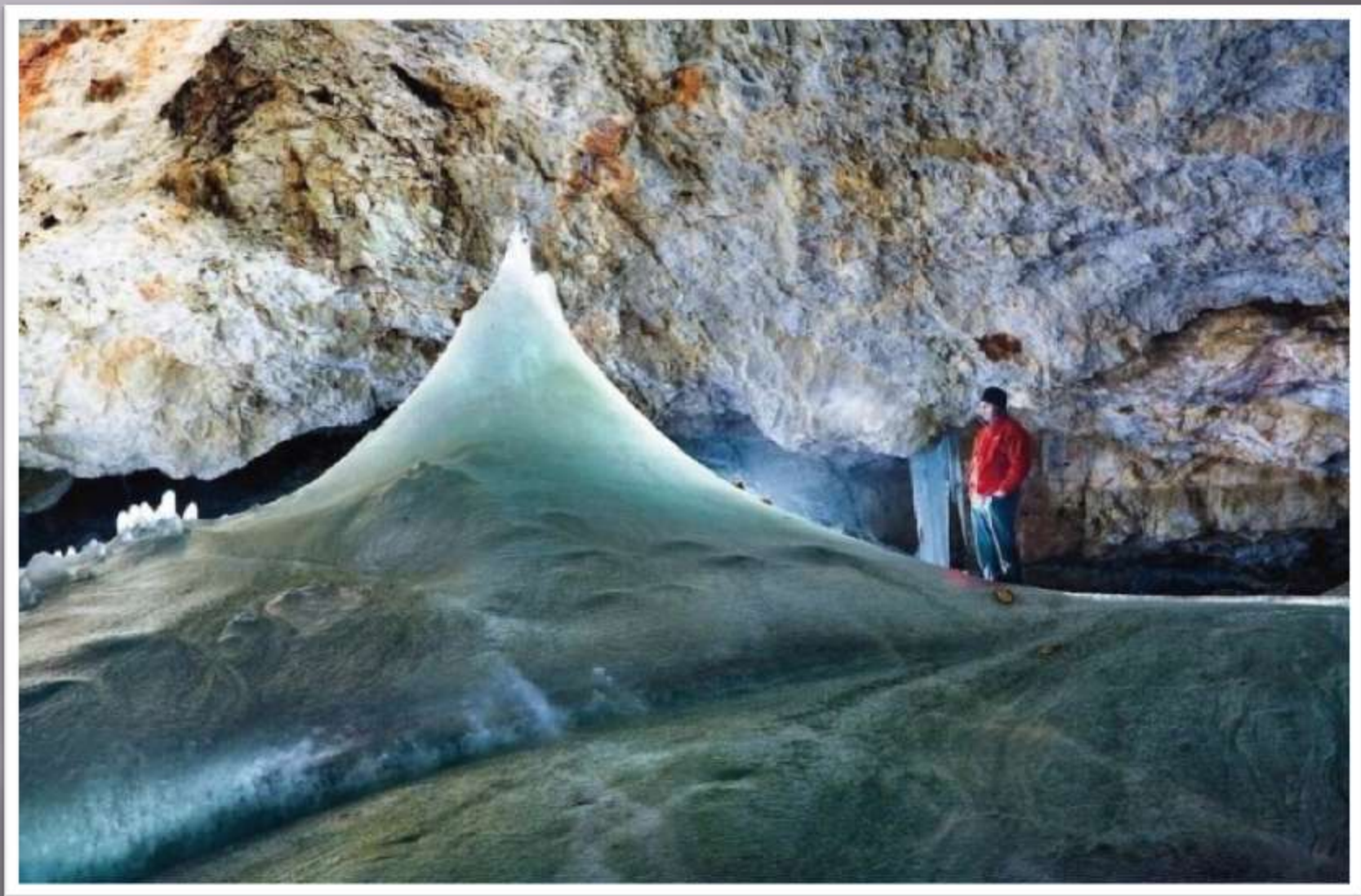

Poštová známka s tematikou jaskyne

Pavillon d'abri à l'entrée de la grotte.

Mezsedékház a jégbarlangnál — Schutzblütte bei der Eishöhle.

hija előldvölöm mind-
kettőjüket, -
sámmlu

Jaskyňa a jej okolie sa hneď po objavení stala vďačným námetom poštových pohľadníc a námetom pre výtvarníkov

Výtvarné znázornenie Hornej siene od autora Kacziány Ödön

Dobsinai jégbarlang. — Dobschauer Eishöhle.

Kiterjedése 8874 □ mtr., melyből 7171 □ mtr. jéggel van borítva.

Gesamtausdehnung 8874 □ mtr., wovon 7171 □ mtr. mit Eis bedeckt sind.

Dobsinai jégbarlang bejárata.

Dobruša VII/31

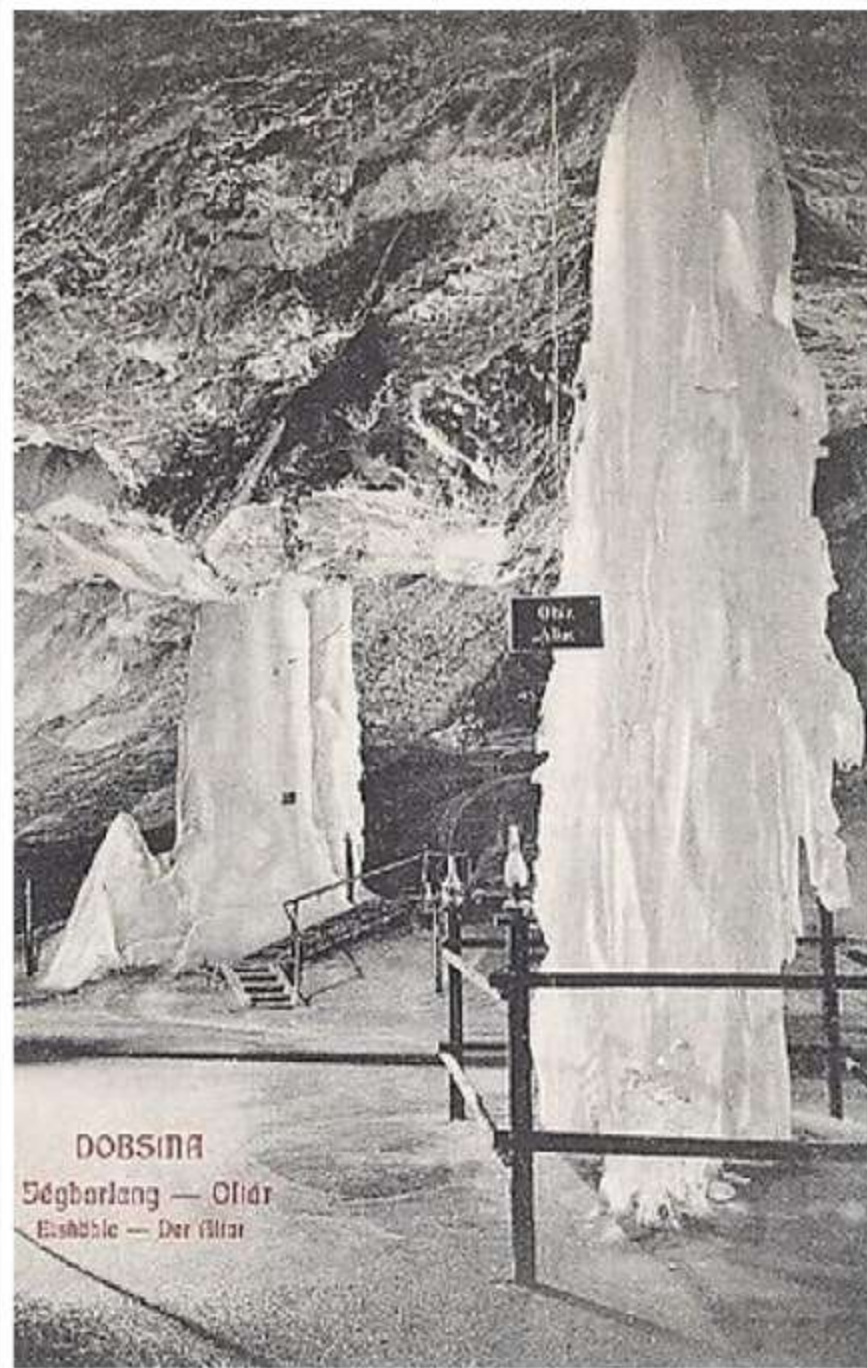
KUNSTANWALD JUL. HUBER, MÄHN. OESTRICH. — VERLAG DER DOBRSCHAUER STEINWÄRMERFABRIKATION.

Erdhöhle Dobruša — Dobruša Höhle — Katakomben von Dobruša

Bei der Höhle sind viele Leichen
gefunden worden, welche die
Höhle für eine Begräbnisstätte
zu sein beweisen.

Dobsinai-Jégbarlang – Eishöhle Dobsina
Lagrotte glaciere de Dobsina

DOBSINA

Ségborlang — Oltár
Eishöhle — Der Altar

Klaudia Pöjfer E. Dobosina 0001

Eishöhle Dobsina. La Glaciéro de Dobsina

Dobsinai jégbarlang

*Fedőes Jankám! Bucsusüdvöte,
tündés a mesivon szép stolsó
böröndelásomból kéldjütközve
Tudós máris nem leírta a
hamar a nap melege jégcsin jeli
vevőre adunkat. Forrás talán
mirellhatunk edre...
ellen börtendelés...
kiszálthi otthoni...
1904
Aug 12.*

Profila

M. Haupt, Dobsina

Brunnen. Kut.

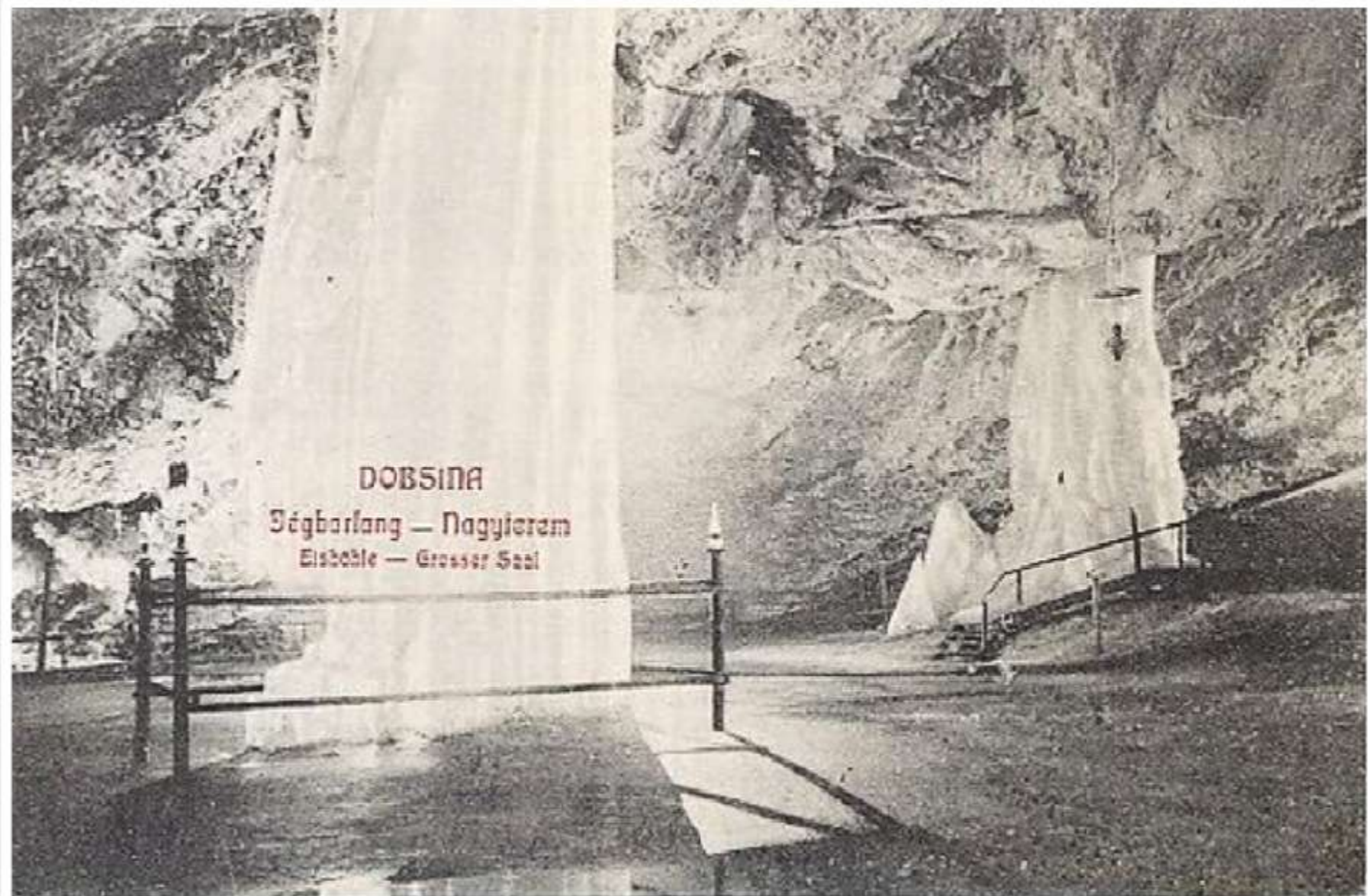

Stadt Dobsina - A város látkepe

Üdvözlet a dobsinai jégbarlangból
 Gruss aus der Dobsinaer Eishöhle
 Salut de la glacière de Dobsina
 Привет из пещеры льда

*Wm auf morgen
 Polser mit dem
 bei bei dir. Gaißmaier zu! dein Peter*

S. Braun 1900

DOBSINA

Égbarlang — Nagyterem

Eisbohle — Grosser Saal

Kiadja Fejér E., Dobsina.

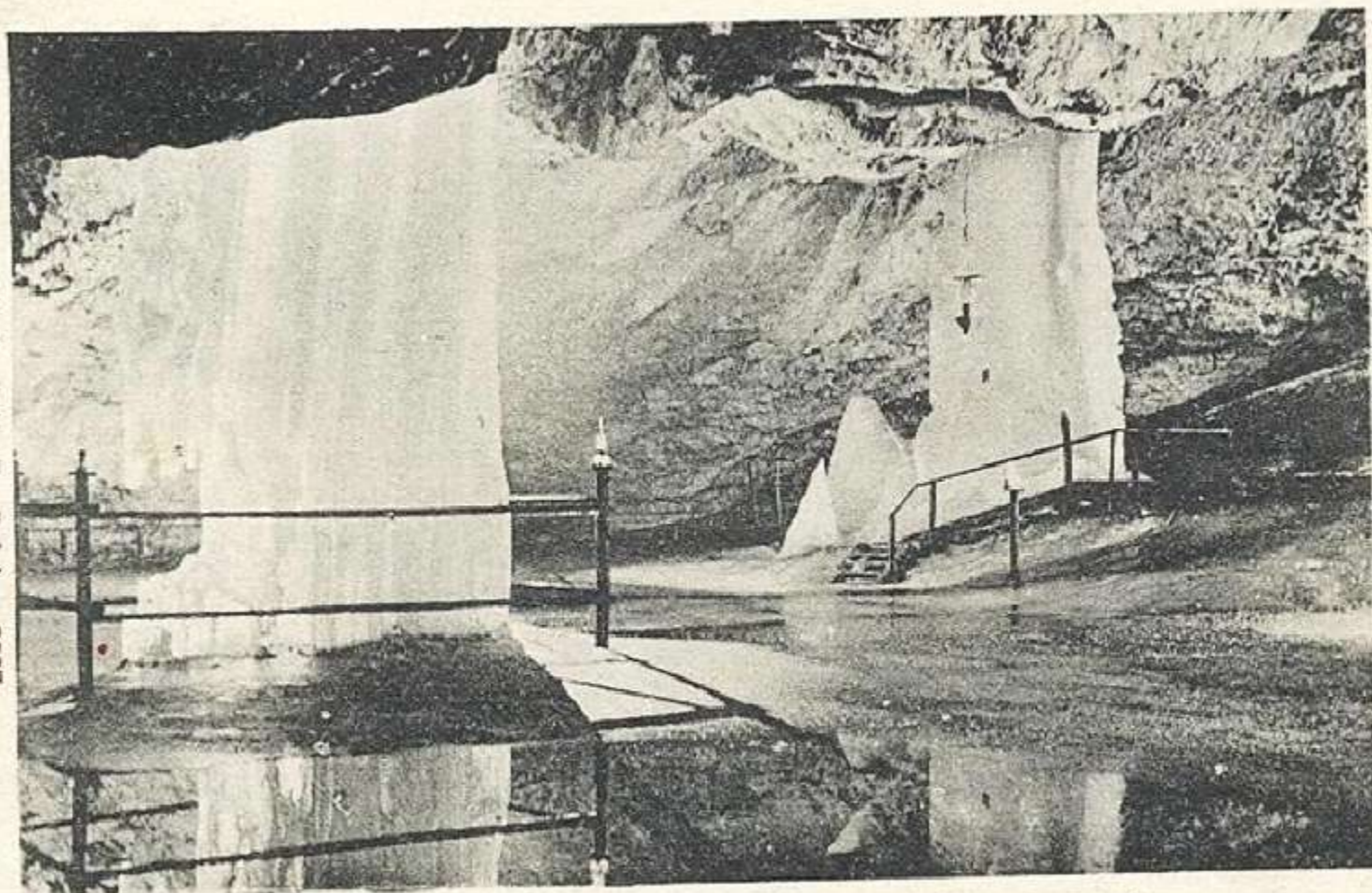
903
 $\frac{7}{18}$

Eishöhle Dobsina. — Dobsinai jégbarlang.
La grotte glacière de Dobsina.

Szevényvárosi László
László

profil.hu

Kiadja Fejst E., Dobsina, 3007.

Dobsinai jégbarlang. - Eishöhle Dobsina - La grotte glacière de Dobsina.

Handwritten text in a cursive script, likely a personal note or address, written vertically on the right side of the photograph.

profila.hu

Üdvözlét Dobsináról
Gruss aus Dobsina
Jégbarlang - Nagylérem
Eisgrotte - Grosser Saal

Dobynai jégbarlang. — Elisabéle Dobynai. — La grotte glacière de Dobynai.

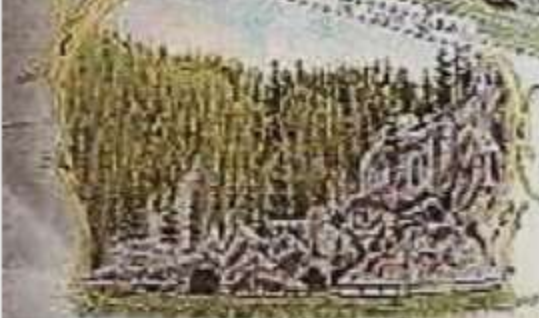
Studia Felső E. Dobynai. 3008.

Veranstaltet Karl Schwibermayr Wien - Leopoldstadt.

BOBSINA JÉGBARLANG

BOBSINA JÉGBARLANG

Üdvözlét a BOBSINAI JÉGBARLANGBÓL

Áldott Botta! Felismerem méltótlank, mert csak értesültek, hogy kedvű nézzel magyelloránk is in elvisei folyóvók a Sváthegyre. Szóval mindigjagaból az az az.

Risai

BOBSINA JÉGBARLANG

DOBSINAI JÉGBARLANG

Kiterjedése 8874 négyz. mtr. melyből 7171 négyz. mtr.
jéggel van borítva

DOBSINAER EISHÖHLE

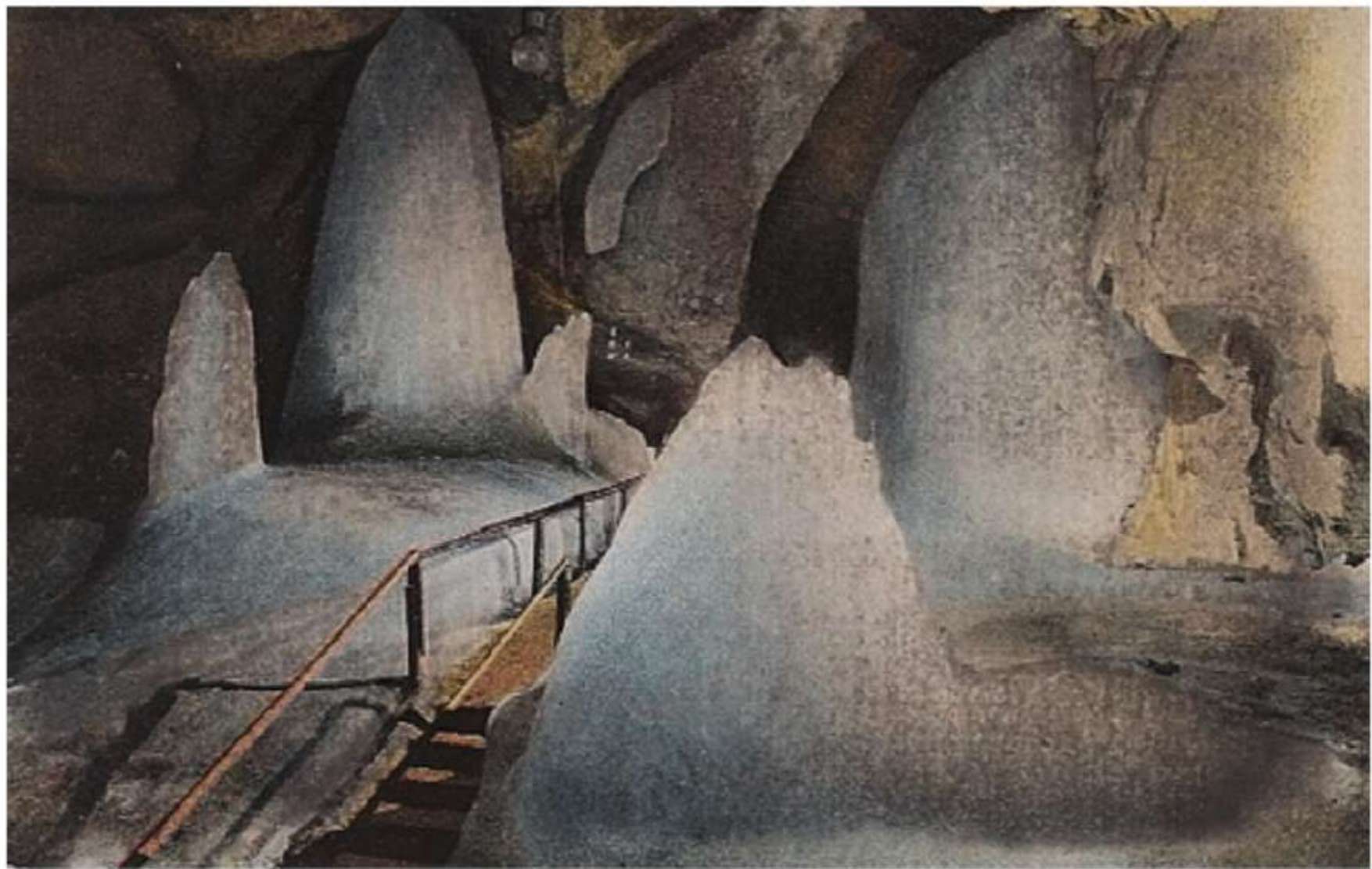
Gesamtausdehnung 8874 quadr. mtr. wovon 7171 quadr. mtr.
mit Eis bedeckt sind

Nálepky s tematikou
Dobšinskej ľadovej jaskyne

Veľkoplošná maľba s tematikou ľadovej jaskyne

Prvé letné korčuľovanie v roku 1893 (pôvodná kresba Bellony László)

Nyári korecsolyázás a
dobsinai jégbarlangban.

Summer Skating
in the ice cavern
Dobsina (Hungary).

Schlittschuhlaufen
im Sommer in der
Eishöhle zu Dobschay.

Az első 1903. évi jégünnep képe.

felvidék és hegy
profil.hu

Nyári korcsolyázás a Dobosina jégbarlangban.
Schlittschuhlaufen im Sommer in der Eishöhle zu Dobosina.
Summer Skating in the ice cavern Dobosina (Hungary).

Dobsonai jégbarlang. — Eishöhle Dobsona. — La grotte glacière de Dobsona.
Kiterjedése 8874 négyz. m. melyből 7171 négyz. m. jéggel van borítva.
Gesamtausdehnung 8874 quad. m. wovon 7171 quad. m. mit Eis
bedeckt sind.

Az 1905. évi nyári korcsolyázás képe
a dobsinai jégbarlangban.

Summer Skating in the ice
caverna Dobsina (Hungary).

Schlittschuhlaufen im Sommer
in der Eishöhle zu Dobschau.

Kiterjedése 8874 négyz. mtr, melyből 7171 négyz. mtr jéggel van borítva,
Gesamtausdehnung 8874 quadr. mtr, wovon 7171 quadr. mtr mit Eis bedeckt sind.

profil.hu

Eishöhle Dobsina – La grotte glacière de Dobsina

Dobsinai jégbarlang

www.dobsina.hu

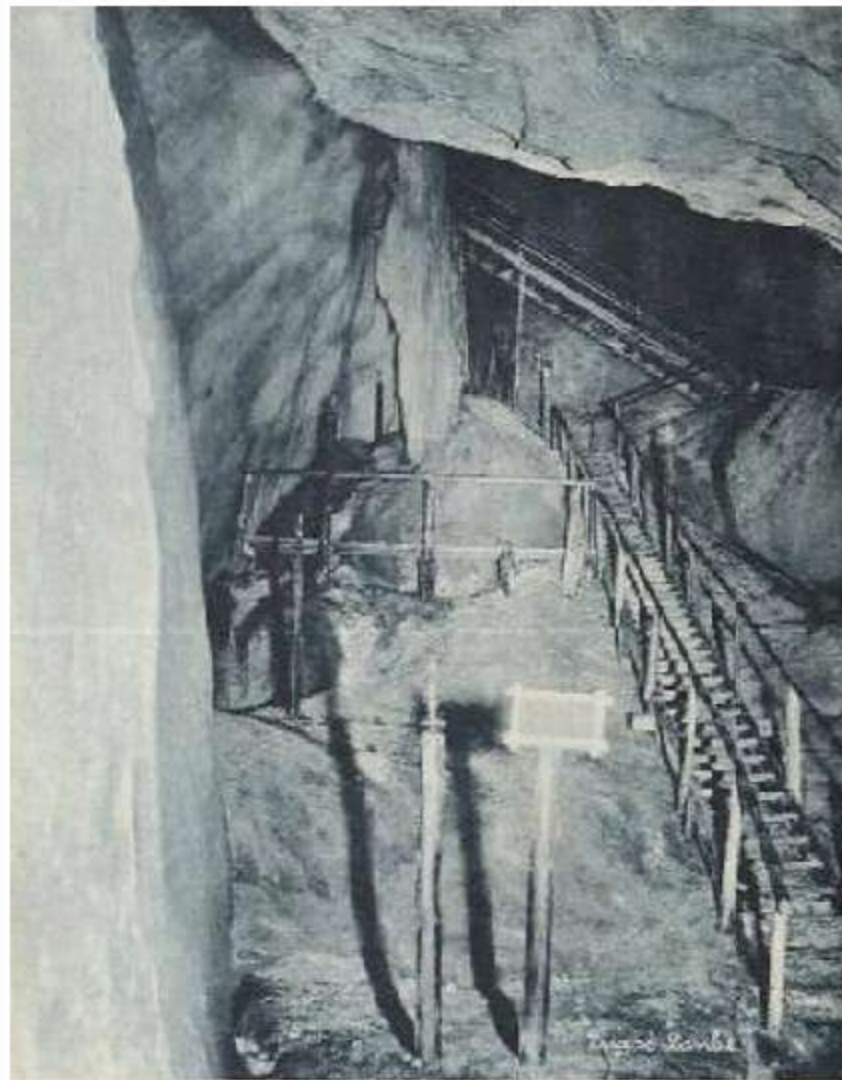

CHOCOLAT LOMBART

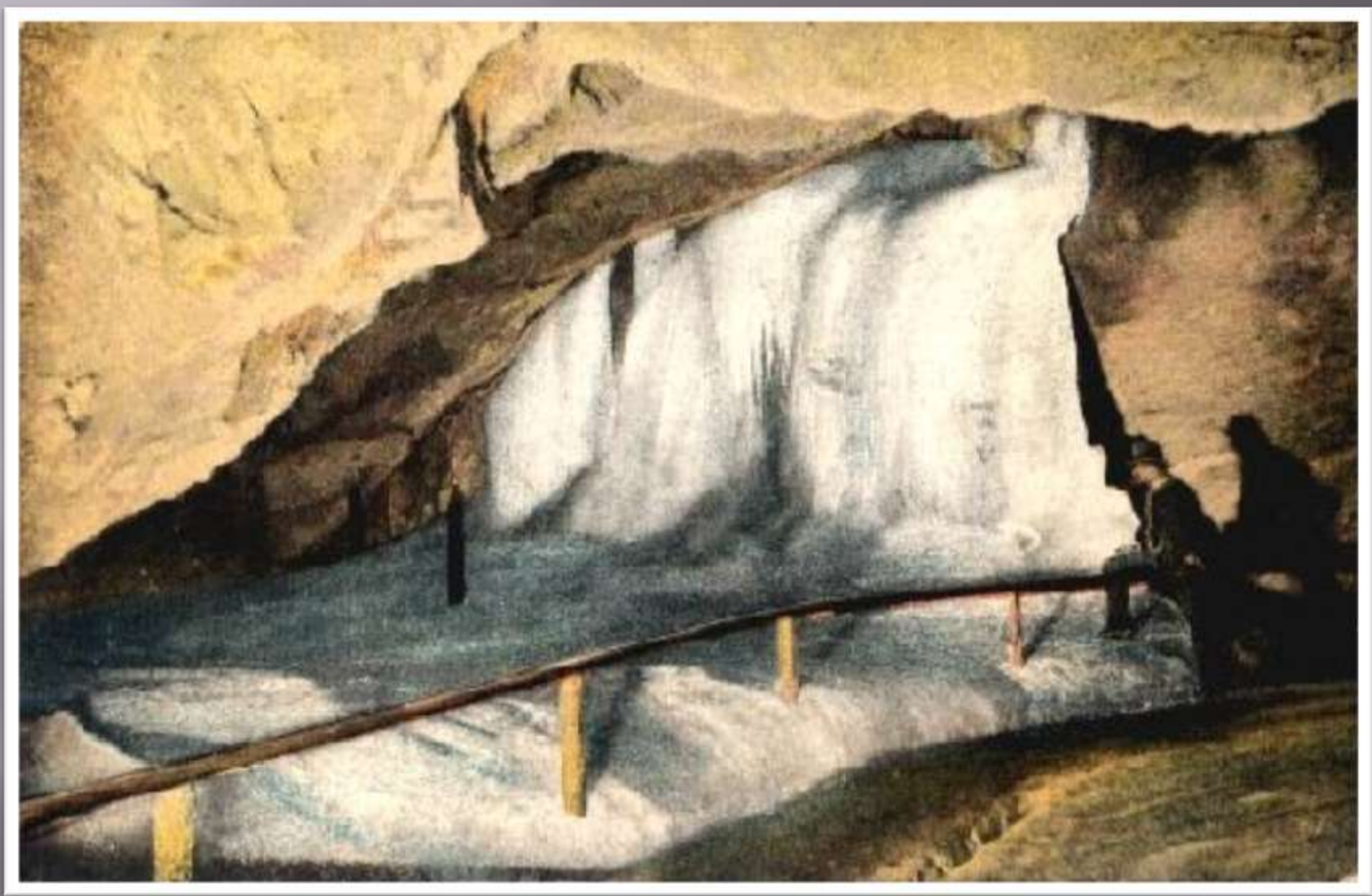
LES MERVEILLES DE LA NATURE
LES GAYS DE GLACE DE DOBSCHU (Hongrie)
DANSEUR DE CZARDA

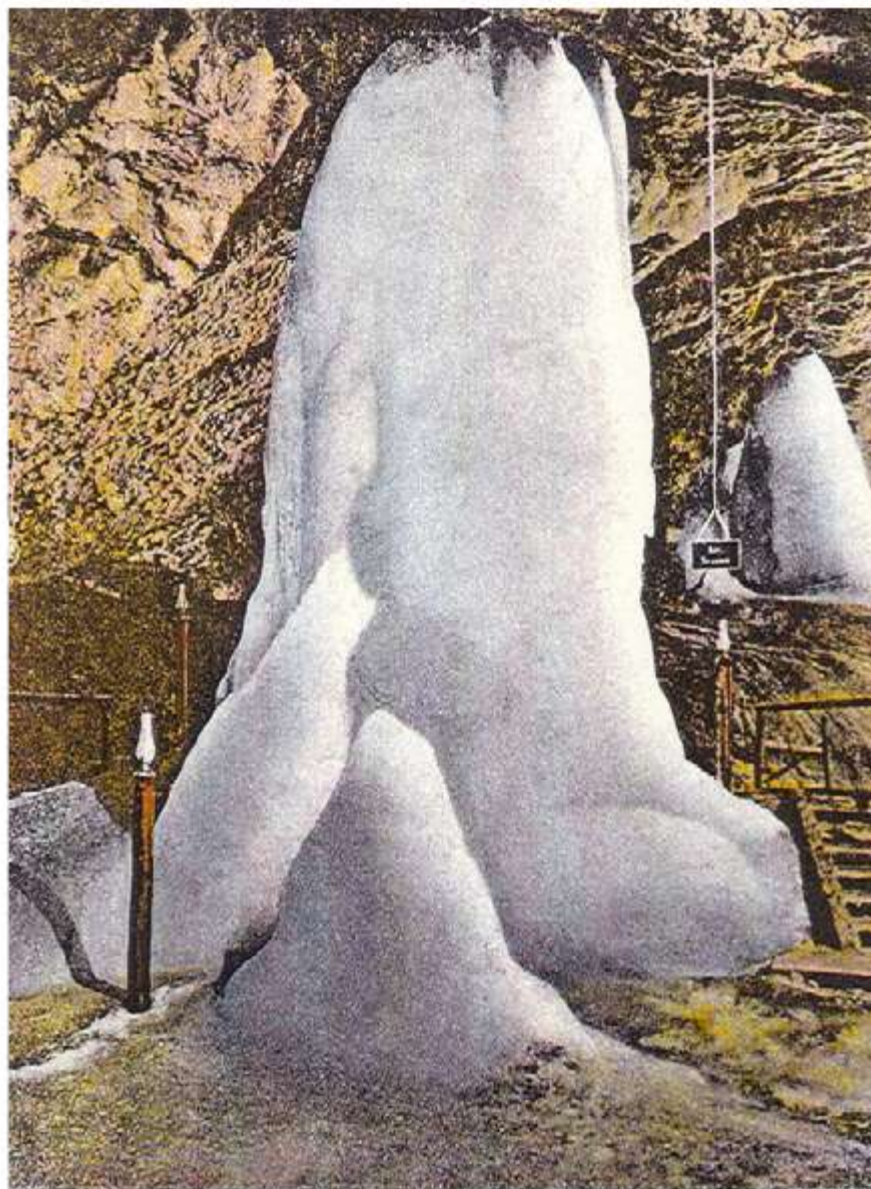

Döbschauer Eishöhle. — Döbschauer Eishöhle.

Küercedée 5874 métr. métr., mélyööl 717 □ métr. jéggel van borítva.
Gesamtausdehnung 5874 □ métr., wovon 717 □ métr. mit Eis
bedeckt sind.

Dobsinaí jégbarlang. — Eishöhle Dobsina. — La grotte glacière de Dobsina.
Kiterjedése 8874 négyz. m., melyből 7171 négyz. m. jéggel van borítva.
Gesamtausdehnung 8874 qm, wovon 7171 qm mit Eis bedeckt sind.
Visszafejlődésben levő nagy-kút.
Der grosse Brunnen in Rückentwicklung.

Dobšinská ľadová jaskvňa — Eishöhle Dobsina — Dobsinai jégbarlang

Hôtel an der Eishöhle. — Jégbarlangi szálló — Hôtel de la glacière.
Eishöhle Dobosina. — Dobosina jégbarlang — La glacière de Dobosina.

Verlag der Doboschauer Eishöhlen-Direktion.

Dobsinai jégbarlangi vendéglő és szálloda.
Hotel und Restaurant bei der Eishöhle zu Dobsina.

Ed. S. Easton Publishers, Inc., Boston, 1907

Gómör. Dobófalj jégbarlang - hely der Dohachgatter Kishöhle.

Leipzig, 1904. F/25.

Itt van a híres mezejelölés.
Itt volt a királyi kúria és a kúria.
Már azóta az ottani kúria is ott van, ha
készen áll a kúria. Itt is a kúria.
meg a kúria. Itt is a kúria.
Itt is a kúria. Itt is a kúria.

Autodoprava Dobšiná

Autobusové spojenie od všetkých vlakov dopoludňajších i odpoľudňajších zo stanice Dobšiná do ľadovej jaskyne a späť za osobu Kčs 60.—.

Pre organizovaných turistov na preukaz legitimácie 10% sľavy.

Na dopravu turistov a návštevníkov ľadovej jaskyne slúžil dobový autobus

Na začiatku bolo pre návštevníkov jaskyne vyhradená jedna miestnosť so šiestimi posteľami v horárni Pod ostrou skalou. Mesto v rokoch 1872 - 1873 postavilo menší hotel, ktorý neskôr rozšírili. Jeho súčasťou bola kolkáreň a kúpele. Pre stále sa zvyšujúci záujem vznikla potreba stavať ďalšie objekty. V roku 1885 hotel vyhorel a na jeho mieste postavili nový, ktorý dnes už tiež neexistuje.

Vendéglő és szálloda a Dobsinai jégbarlangnál.
Hotel und Restaurant bei der Eishöhle zu Dobsina.

Cs. K. L. L. L.

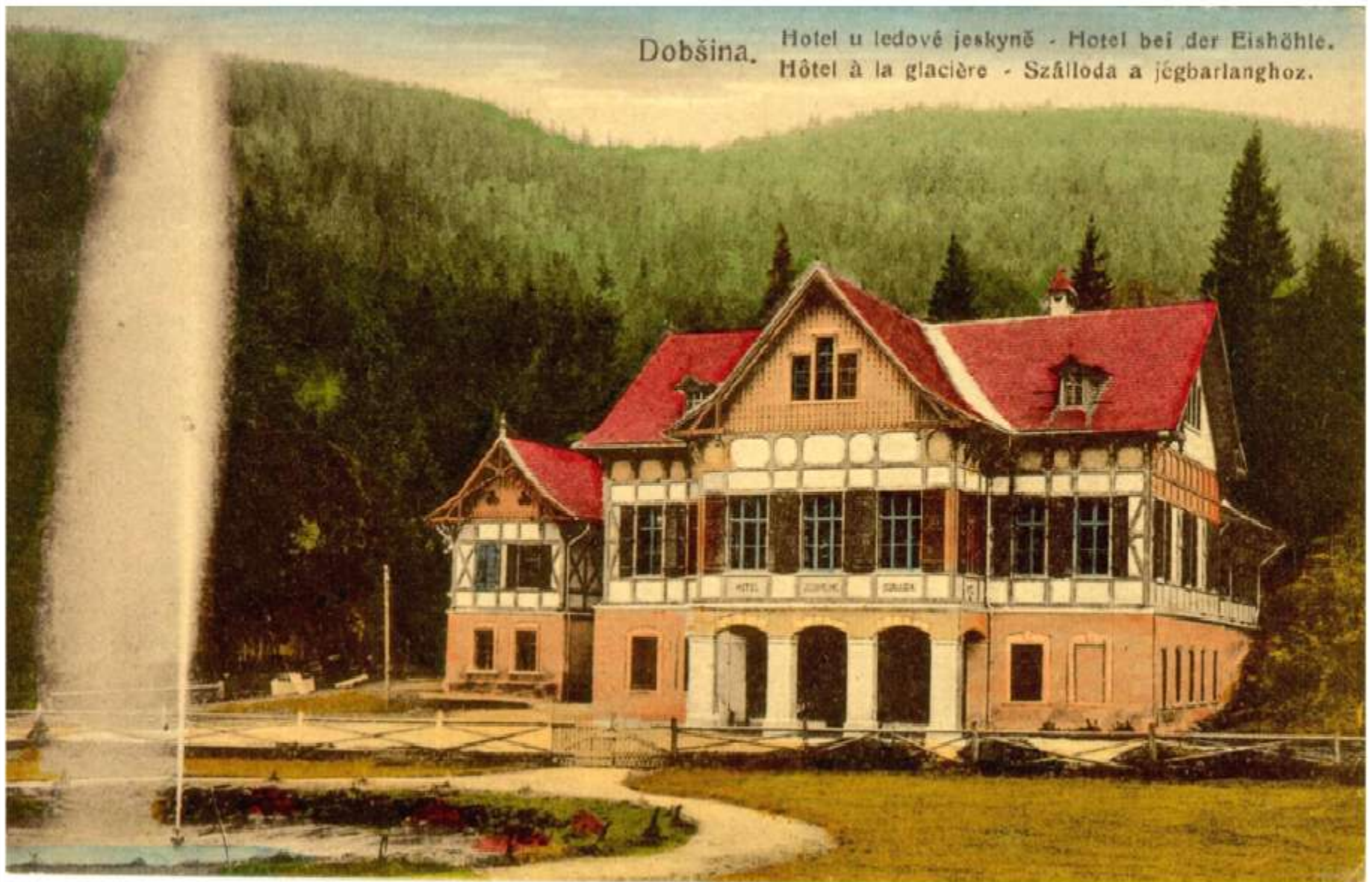

Dobsinai jégbarlang — Nagyszállóda

profila.hu

Dobšina. Hotel u ledové jeskyně - Hotel bei der Eishöhle.
Hôtel à la glacière - Szálloda a jégbarlanghoz.

Dobsinai jégbarlang. — Dobsinaer Eishöhle.

Vendéglő és szálloda. — Hôtel.

*Dobsina
Szaloda barlang
Hotel barlang*

Interiér jedálne hotela, ktorý dlhé roky prevádzkoval Endre Fejér a syn

Vendéglő a Dobsinai Jégbarlang mellett.

Das Hotel bei der Eishöhle.
L'hôtel près de la grotte glacière

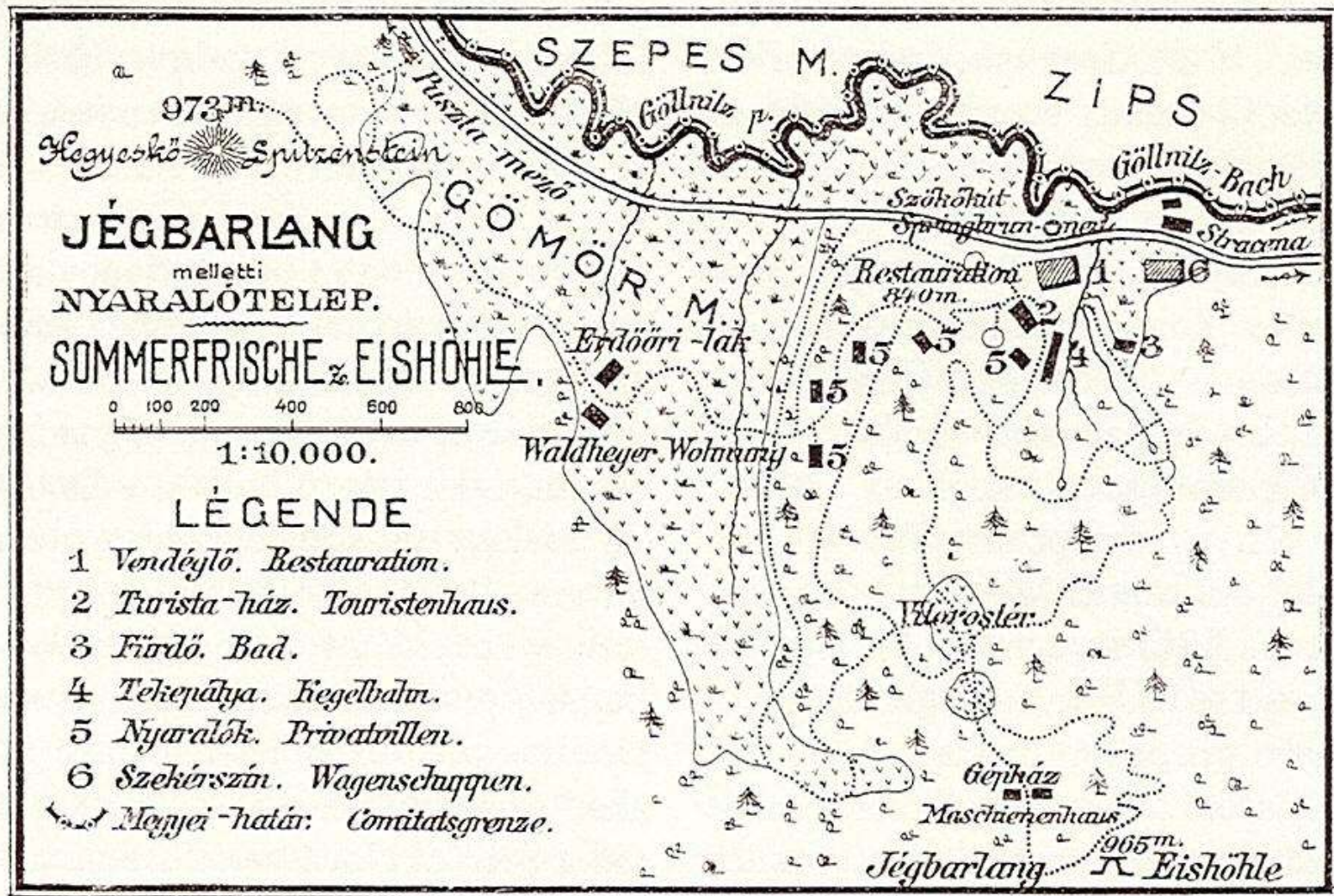
profila.hu

Na mieste bývalého hotela, zhoreného v období ostatných vojnových udalostí, vzniklo parkovisko a oddychové miesto (60. roky 20. storočia)

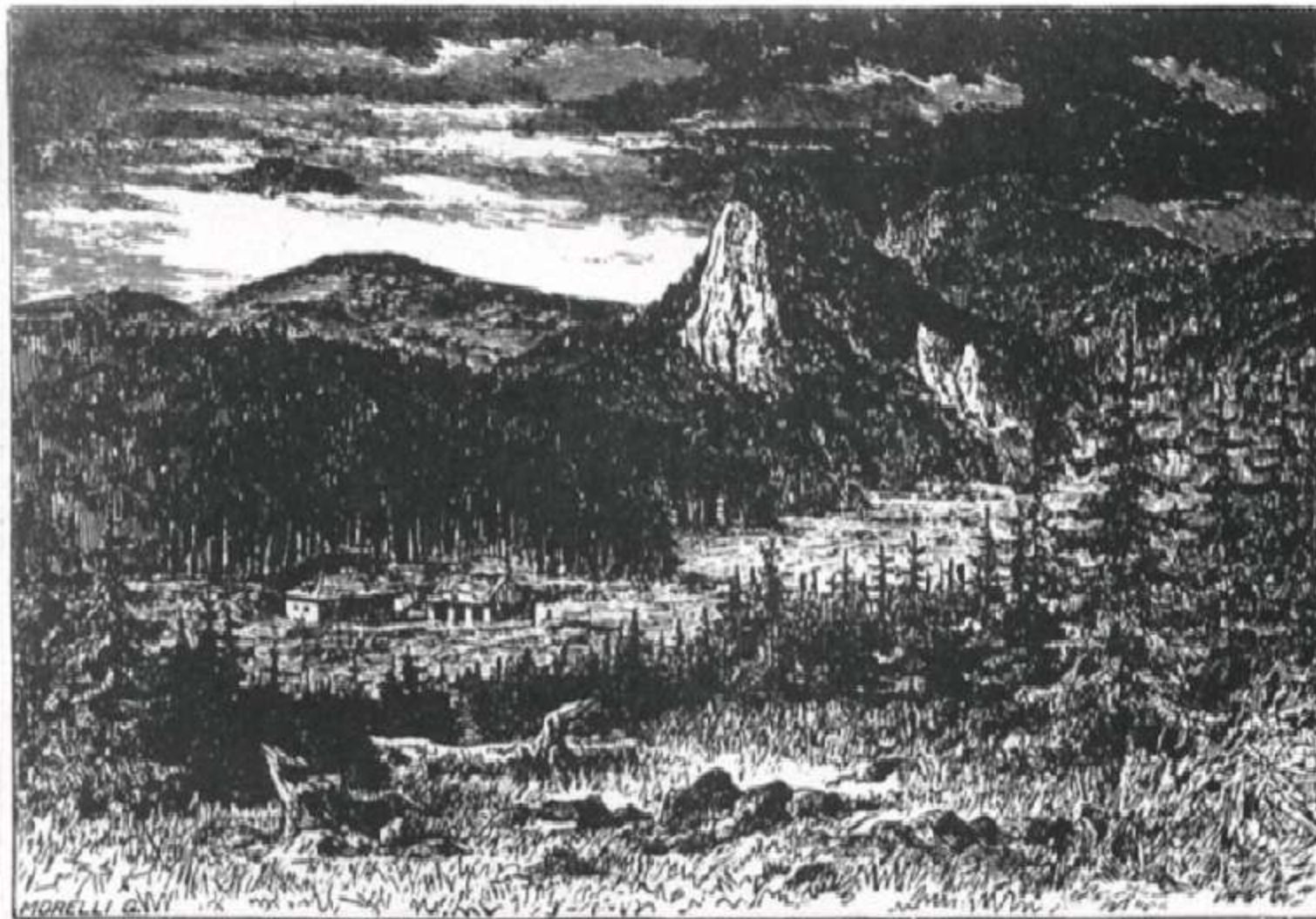
„Nový“ hotel „Dobšinská ľadová jaskyňa“ v roku 1949

Objavenie jaskyne znamenalo aj rozvoj využívania jej okolia.
Jedným z prvých dokladov je mapa územia z roku 1904

SZTRACZENAI VÖLGY.

STRACENAER THAL.

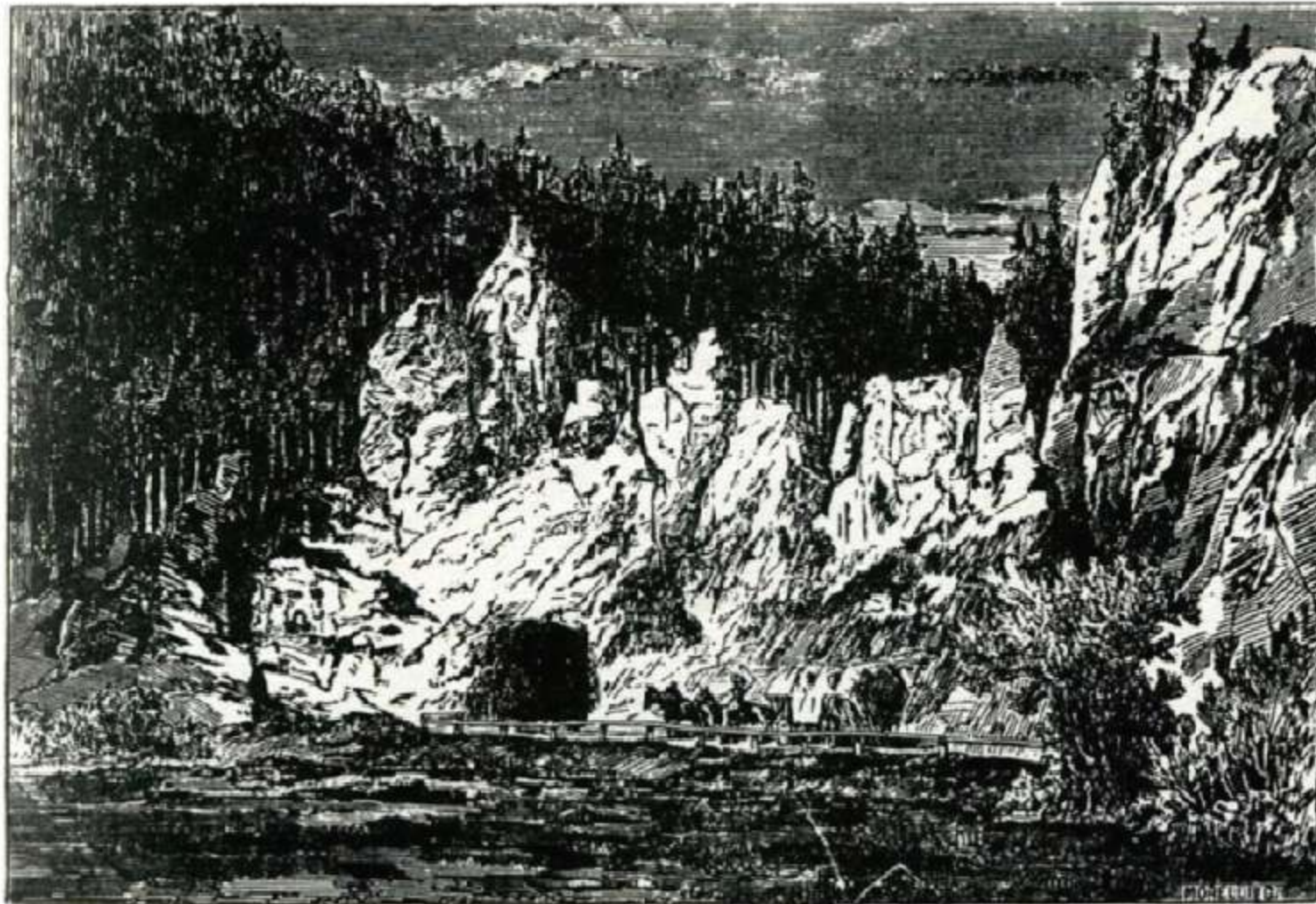
ÉLESKŐ.

SPITZENSTEIN.

Ostrá skala a osada pri jaskyni - zobrazenie z publikácie J. E. Pelech 1878

SZTRACZENAI VÖLGY.

STRACENAER THAL.

SZIKLA-KAPU.

FELSEN-THOR.

Skalná brána pri Stratenej - zobrazenie z publikácie J. E. Pelech 1878

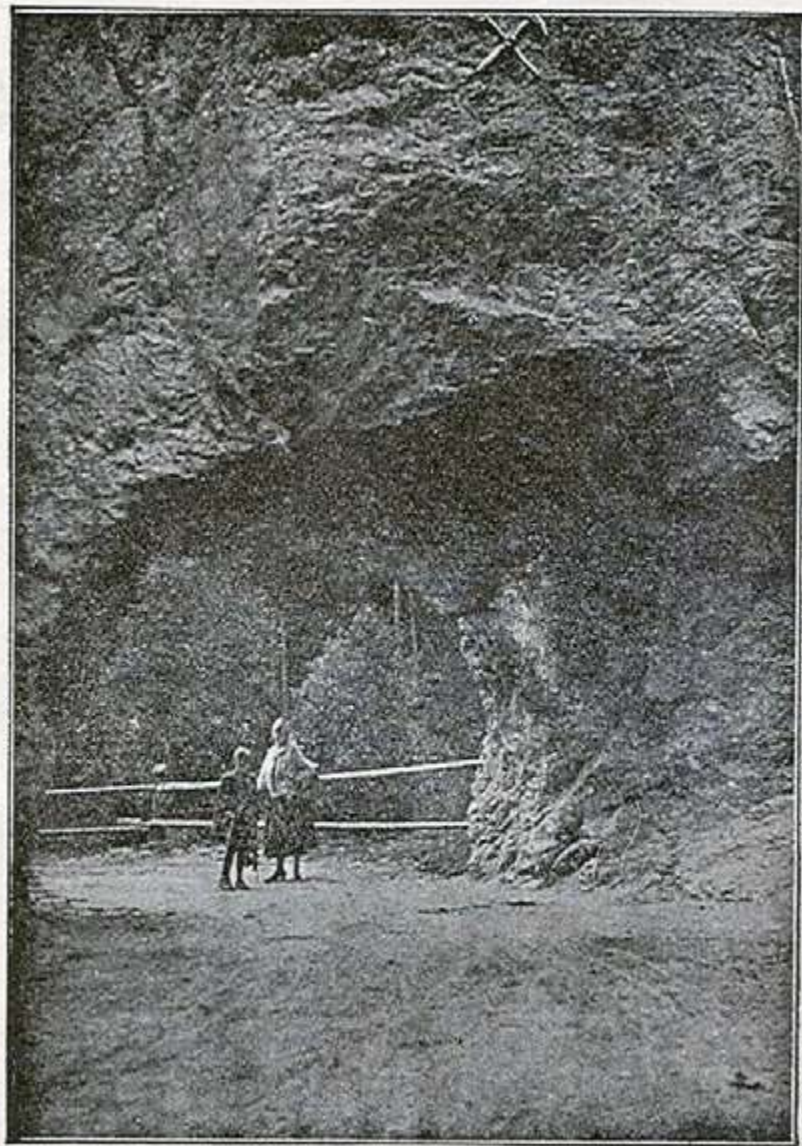

Skalná brána pri Stratenej na prístupovej ceste k jaskyni

Sztraczenai sziklakapu. Stratzenaer Felsentor. Porte-rochère à Straczena.

Fojér E. Kisdedes

Skalná brána u Ztratenej.

Hegyeskő a Dobsínai Jégbarlang mellett.

Der „Spitze Stein“ bei der Eishöhle
Le Rocher pointu près de la grotte glacière

profil.hu

A dobsinai jégbarlang környéke. Bei der Eishöhle zu Dobsina.

Les environs de la grotte glacière de Dobsina.

It is the famous Dobsina, with its many
open spots in the mountains.

1907. P. N. N. 1. 1. 1. 1. 1.

1907. P. N. N. 1. 1. 1. 1. 1.

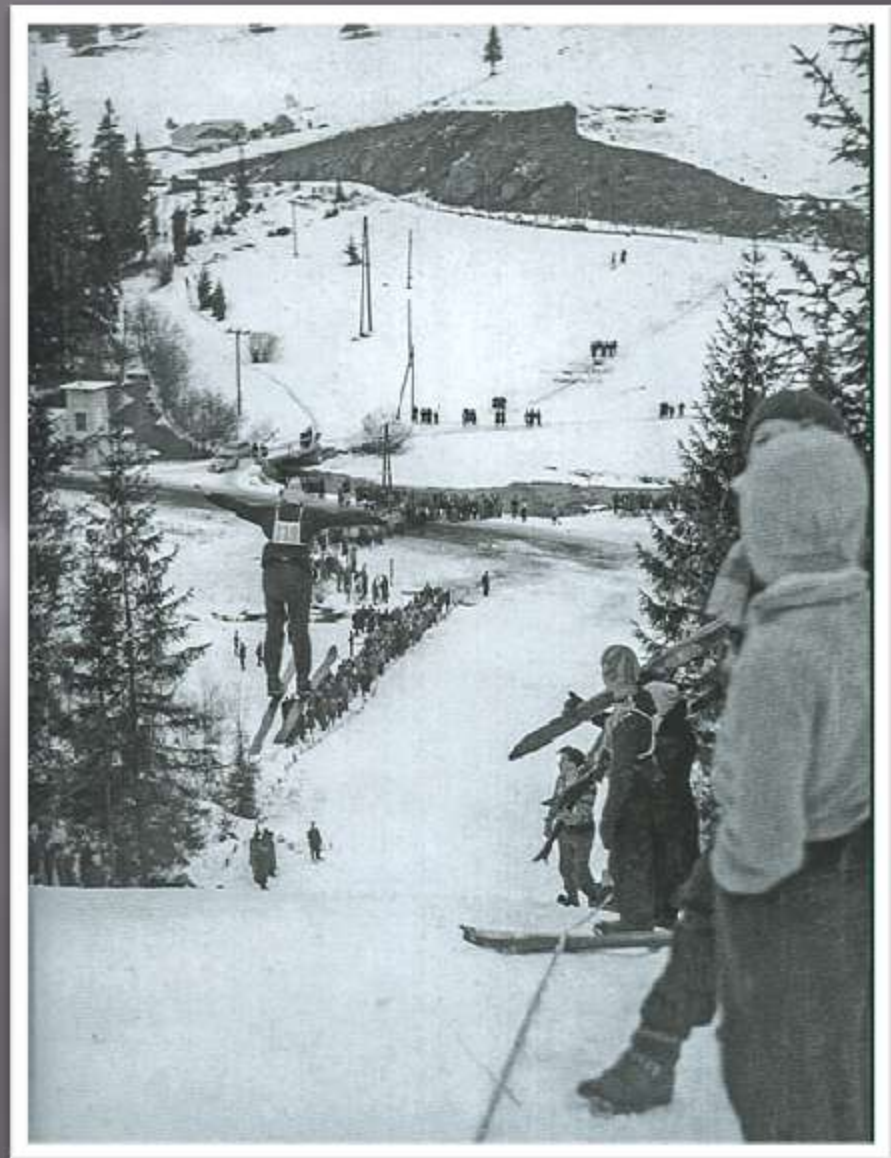
Dobutnai jégbarlangi telep

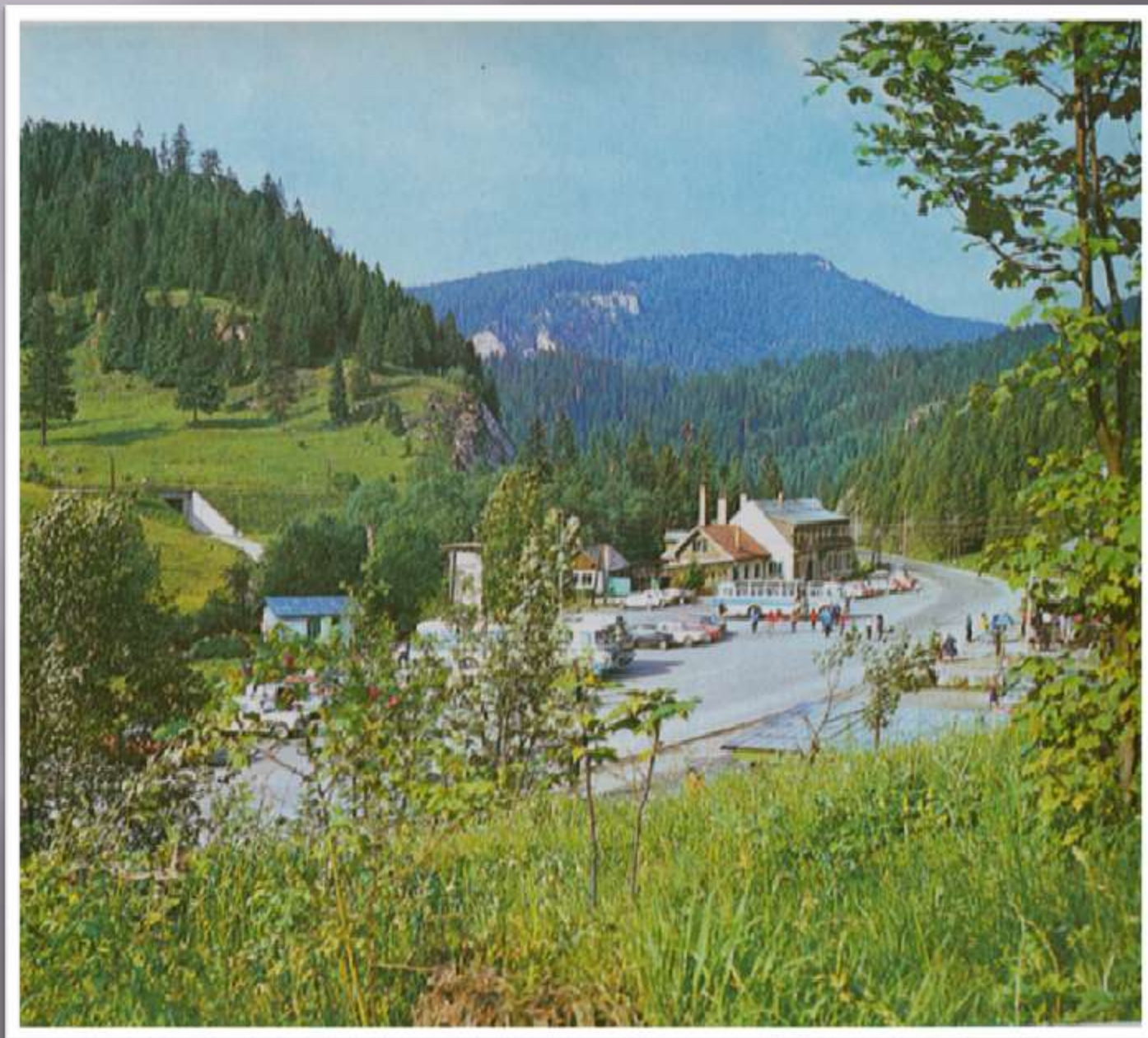

Určitú dobu po roku 1957 bol v osade Dobšinská Ľadová Jaskyňa v prevádzke aj lyžiarsky skokanský môstik

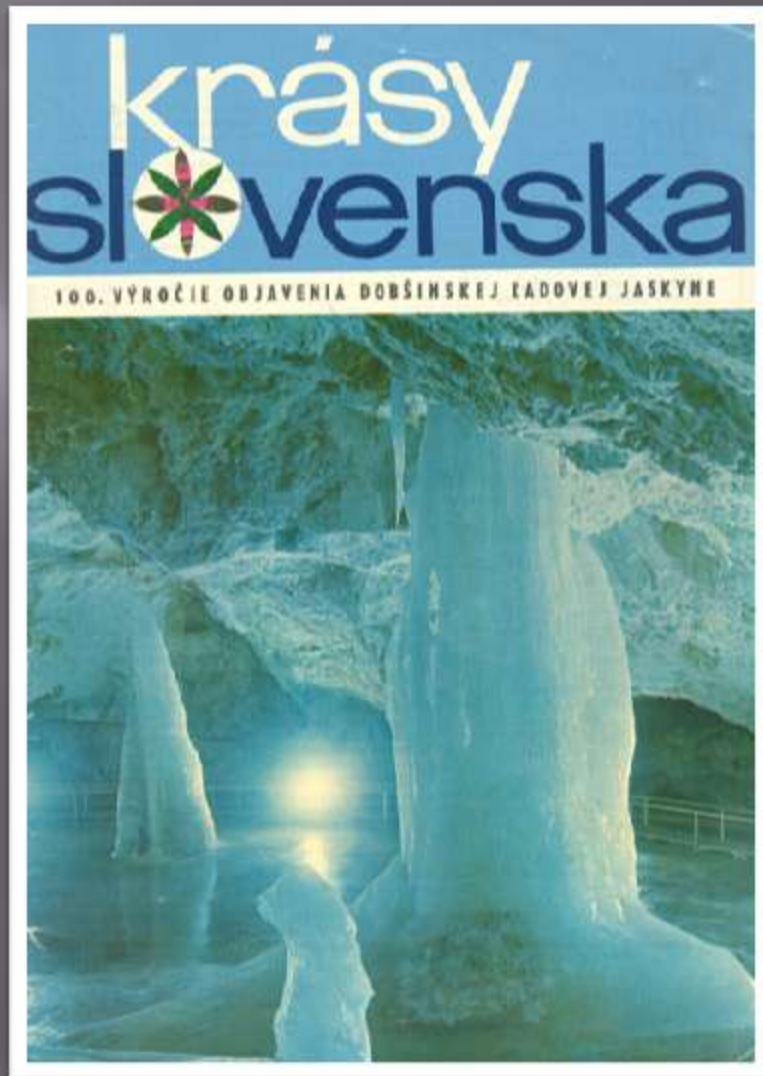
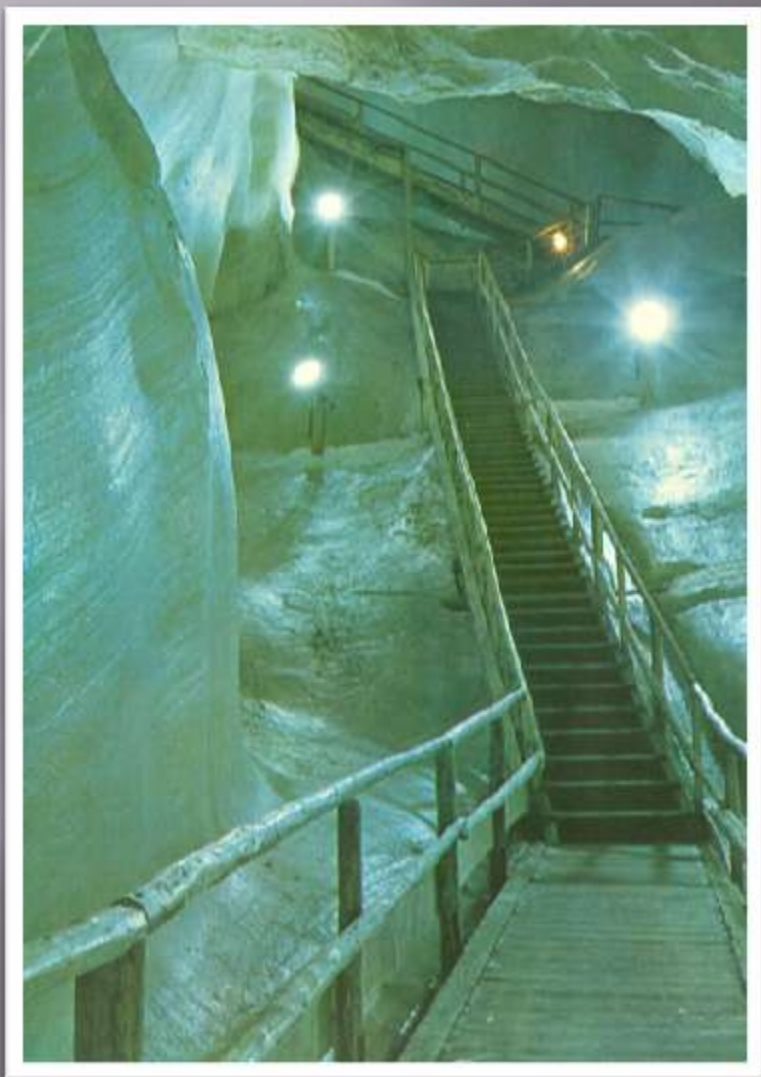

Turistický ruch v osade Dobšinská Ľadová Jaskyňa okolo roku 1977

Turistické stredisko
v osade Dobšinská
Ľadová Jaskyňa
(Deneš 1979)

Pri príležitosti 100. výročia objavenia jaskyne bolo vydané osobitné číslo časopisu Krásky Slovenska č. 5/1970 venované tejto problematike

Mesto Dobšiná ešte spojo, keď v stredu 15. júna 1870 zavčasu ráno na dvore domu, ktorý patrilo rodine Ruffinych, bolo už rušno. Tri postavy: 24-ročný, ešte len pred rokom skončený banýsky inžinier Eugen Ruffiny, 25-ročný Gustáv Lang, dôstojník Landwehru a 26-ročný Ondrej Mégo, mestský úradník, horúčkovite nakladali na voz banícko-jaskyniarsku výstroj a výzbroj. Hoci sa snažili pracovať čo najtichšie, cengot a erdzanie zapriahnutých koní a hromot nakladaného materiálu prebudili dr. Ferdinanda Fehéra, mestského lekára, ktorý býval v tom istom dome ako rodina Ruffinych. Po krátkom vysvetlení dr. Fehér dlho nerozmýšľal. Rozhodol sa pripojiť k týmto nadšencom, aby im pomohol nielen radou a pomocou ale aj finančne pri zamýšľanej akcii.

Brieždila sa, keď naložený voz s čudne vyzbrojenou skupinou sa pohol po nie prave najlepšej ceste smerom na Stratenú a Poprad. Za mestom sa pridali k nim baníci Jozef Pack, Ján a Jakub Gáll aj s ich predákom Jánom Liptákom st. Pred Ostrou skalou, týmto odvčkým zakliatým stráčcom podzemného tajomstva, odbočili k „ľadovej diere“, ktorá bola miestnym obyvateľom známa od nepamätí. Podľa ľudovej tradície pod vrchom Hanisková bol kedysi dávno obrovský podzemný priestor, cez ktorý pod južným svahom viedol z dobšinskej strany križom tunel až do údolia rieky Hniliec. Tento priestor sa však raz, z neznámych príčin, s hrozným hmotom zavalil a pochoval súčasne aj južný vchod (asi dávno štôľňu). Iba v severnej časti zostal malý otvor, z ktorého vanul stále chlad. V blízkosti otvoru nahromadený sneh sa ani v letných mesiacoch neroztopil. A tak v letných horúčavách sa sem chodievali ochladíť pastieri, drevorubači, uhliari i poľovníci, ba aj výletníci. Radi pritom spúšťali do „ľadovej diery“ celé kmene, skaly a rôzne haraburdie a podľa hrkotu podajúcich predmetov odhadovali hĺbku, ktorá podľa trvania pádu zdala sa im nekonečná, končiacia až kdesi na dne pekla. Nikto zo zvedavcov nemal taľko odvahy, aby do tej diery vliezol a nazrel do jej tajomného a strach vzbudzujúceho neznáma.

Výprava sa konečne dostala k cieľu. Pozhádzovali z voza povrazy, bezpečnostné pásy, rebríky, čokany, banícke kahance, rumpál a iný výstroj. Po krátkej porade a po zapakovaní dohodnutých pokynov a celkového postupu, ako aj signalizovaní, začali dávnejšie pripravovanú akciu, ktorú sa podobral so súhlasom všetkých riadiť dr. Ferdinand Fehér.

Ing. E. Ruffiny si ako prvý uviazal bezpečnostný pás, priviazaný dlhým povrazom na dobre zakotvenom rumpále. Rumpál pri „ľadovej diere“ obsluhovali štyria nám už známi baníci. Ruffiny chvíľu ešte načúval doznievajúce dnenie po výstrele z pušky, ktoré prihovádzalo z neznámych priestorov. Potom ešte rýchlo zapakoval dohorené signalizovanie, do jednej ruky chytil šnúru, spojenú so signalizačným zvonom na povrchu, do druhej ruky banický kahanec a s chlapičským odhadlaním nastúpil cestu do neznáma.

Bolo to nebezpečné podujatie, ktoré sa mu bezmála stalo osudným. Dlho sa predieral medzi zosunutými kameňmi a rôznym haraburdím, hľadal schodnú cestu cez nahádzané drevo, šmýkal sa na ľade a preliezal križom-križom cez rôzne prekážky, až sa dostal do väčšej siene, do dnešnej Malej siene. Tu, keď chcel odbočiť doprava, pošmykol sa, pritom trhol signalizačnou šnúrou. Osádka pri rumpále pochopila to ako nebezpečie a začala ho rýchle ťahať nahor. Pritom sa zaklinil medzi dva balvany a nebyť duchapritomného dr. Fehéra, ktorý správne pochopil signál „stoj!“, bol by sa tento advážlivec hneď na začiatku akcie zadusil. Po dlhšej námahe sa mu podarilo nakoniec vyslobodiť. Zmordovaného ho vytiahli na povrch. Po krátkom odpočinku a občerstvení a po kusom, ale nad-

LEONARD BLAHA

Dobšinská ľadová jaskyňa — Veľká sieň
FOTO LEONARD BLAHA

100 DOBŠINSKÁ ĽADOVÁ JASKYŇA 100

ROKOV OD JEJ OBJAVENIA

šenom vysvetlení preskúmaného prostredia, dal sa znova spustiť do diery. Teraz dôkladnejšie si prezrel to, čo už videl a potom naľavo od známeho priestoru do mohutného priestoru s obrovským množstvom lesknúcej sa hmoty a zase viacej napravo, no už opatrnejšie po ľadopáde až kdesi k dnešnému Peklu. A neverí vlastnými očami. Všetko sa mu zdá ako sen. V magickom šere slabosvietiaceho kahanca pozdáva sa mu, že sa nachádza v čarovnom svete podzemného kráľovstva v spoločnosti rozprávkových bytostí. Steny paláca sa v svetle blikajú ako posiate kríšťami a briliantmi. Hanba sem hanba tam, ale aby sa presvedčil, či je to sen alebo skutočnosť, jazykom skúša všetko lesklé okolo seba. Až potom si bol istý, že tá trblietajúca, lesklá, hladká a veľmi studená hmota je ľad. Zmocnila sa ho neopísateľná radosť a nadšenie.

Pri návrate si znova všetko dôkladne poobzeral, na nebezpečnejších miestach vysekal do ľadu schody, kde mohol, uvoľnil priechod, aby netrepzливо ho čakajúci druhovia si mohli pohodlnejšie ako on prehliadnúť čarovný podzemný palác kráľa Zimy, a s ním prežiť ničím nenahraditeľnú chvíľu nadšenia, ktorú pri objave jaskyne možno prežiť, ale nemožno opísať.

Nadšenie, obetavosť a odvaha mladých ľudí urobili razom koniec povestiam okolo tajomnej „ľadovej diery“. V stredu 15. júna 1870 sa začala písať nová kapitola na stránkach dejín jaskyniarstva nielen v Európe ale na celom svete. Chýr o objavení Dobšinskej ľadovej jaskyne sa postupne dostával do novín a časopisov všetkých svetadielov.

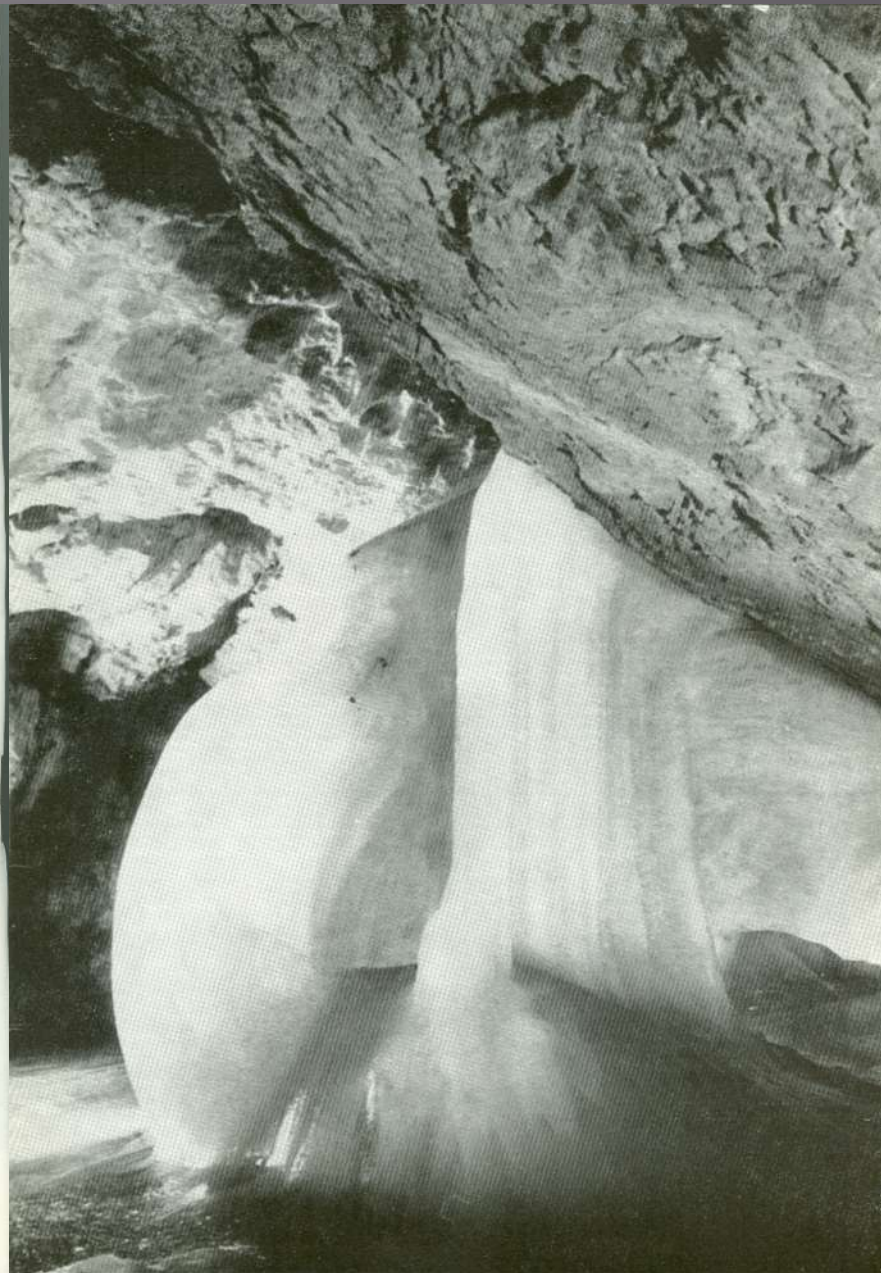
Vlna nadšenia zachvátila predovšetkým obyvateľov mesta Dobšiná. Hneď na druhý deň po objavení prišla sa o tom presvedčiť väčšia spoločnosť. Jaskyňu pomenovali Ruffinyho jaskyňou. O udalosti napísali zápisnicu, ktorú dr. Ferdinand Fehér 22. júna 1870 aj s oficiálnym ohlásením objavu odovzdal mestskému zastupiteľstvu, aby ju uložila do archívu. Predstavitelia mesta vyslovili objaviteľom vďaka a zaviazali sa odteraz hrať všetky výdavky, spojené s ďalším prieskumom jaskyne. Mestský lesný úrad dostal príkaz vziať jaskyňu pod ochranu.

Krátko po objave mesto Dobšiná sa poponáhľalo s prípravami na provizórne prístupenie jaskyne. Väčšia spoločnosť mohla už 15. 8. 1870 jaskyňu pohodlne navštíviť. Na počesť Ing. E. Ruffinyho a jeho spolupracovníkov uskutočnila sa menšia slávnosť s korčuľovaním na ľade. Popíjalo sa pritom šampanské, ochladené na ľade v jaskyni.

Mesto si viac a viac uvedomovalo význam jaskyne. Už r. 1871 do sezóny bola jaskyňa sprístupnená drevenými chodníkmi a schodami a v ho-

rárni pod Ostrou skalou bola k dispozícii zariadená izba so 6 posteľami. V júni r. 1871 sa začala prevádzka jaskyne. Do pamätnej knihy dr. F. Fehér urobil zápis o spôsobe objavenia jaskyne a o prvých meraniach teploty a s udaním nadmorskej výšky vchodu do jaskyne (969,5 m) a podpísali sa všetci účastníci prvej expedície. Do konca októbra 1871 jaskyňu navštívilo 292 osôb. Výšku vstupného mestu určilo na 40 gracijarov. Jaskyňu osvetľovali petrolejovými lampami. Pre návštevníkov zabezpečili sprievodcu. Bol ním Ján Pack, asi brat Jozefa Packa, jedného z účastníkov prvej expedície. V r. 1872–73 mesto postavilo pre návštevníkov menší hotel s piatimi izbami. R. 1878 ho zväčšili o dve izby. Ani Ruffiny nezaháľal. Po podrobnom prieskume sa mu podarilo z terajšej Veľkej siene nájsť pokračovanie, ktoré bolo nazvané Ruffinyho koridor ľavý a pravý. Jaskyňa nadobudla takú podobu a rozlohu, ako ju poznáme dnes. R. 1877 mesto na počesť objaviteľov odhalilo pamätnú tabuľu s textom: „Objaviteľom jaskyne Ing. Eugenovi Ruffinymu, Gustávovi Langovi a Ondrejovi Mégovi na znak uznania venuje obyvateľstvo mesta.“¹ O jaskyňu začali prejavovať stále väčší záujem aj vedci, aby vysvetlili vznik ľadu. R. 1874 dr. Jozef A. Krenner, kustos Národného múzea v Budapešti, z poverenia Kráľovskej maďarskej prírodovedeckej spoločnosti preskúmal a popísal jaskyňu a priniesol nové poznatky o vzniku jaskyne. Vzletným spôsobom propagoval jaskyňu aj Jozef Mikulík, vtedajší vedecký radca mesta Dobšiná. R. 1881 postavili väčšiu turistickú chatu s 18 izbami a dve samostatné vily, ktoré stoja dodnes. Z pera dr. Jána Pelecha, lekára z Dobšinej, r. 1884 vyšla kniha pod názvom: Strastenské údolie a Dobšinská ľadová jaskyňa, ktorá bola preložená do angličtiny a do nemčiny. R. 1888 jaskyňu vedecky vyhodnotil Mikuláš Fischer. Články a publikácie pôsobili propagačne. Do ľadovej jaskyne začali prichádzať nielen naši, ale aj iní významní ľudia z cudziny, ako napr. r. 1874 dr. I. Br. Zoch s celým profesorským zborom zo slovenského gymnázia v Revúcej, r. 1876 dr. Št. Marko Daxner s bratom Ivanom, známi národovci: dr. Jozef Petzval, univ. prof. z Viedne, rodák zo Spišskej Belej, r. 1883 P. O. Hviezdoslav, S. H. Vajanský, maďarský spisovateľ M. Jákai. R. 1894 ju navštívilo s F. Lessepsom, staviteľom Suezského prieplavu, sto francúzskych spisovateľov a umelcov (Delibes, Massenet). R. 1900 bol v jaskyni aj polárny bádateľ F. Nansen. A ďalšie menovanie by nemalo konca-krája. O jaskyňu prejavovala záujem nielen okolitá, ale aj vzdialenejšia šľachta, grófi, baróni, princovia, kupci z býv. Ra-

Malá sieň s Malou opanou
FOTO LEONARD BLAHA

NIEKOĽKO NAJ... O JASKYNI

TIBOR SÁSIK

Klenoty, tie pravé a jedinečné, vždy oplývajú superlatívami. Niet im páru, sú bohatstvom i pýchou zároveň v tom dobrom slova zmysle.

Nie je to inak ani v prípade nášho prírodného klenotu – Dobšinskej ľadovej jaskyne. V jej zľadovatenom podzemskom svete nájdeme toľko jedinečností a krás, že nimi priam vyniká ako ten najzázračnejší klenot.

- Predovšetkým je Dobšinská ľadová jaskyňa najväčšou ľadovou jaskyňou na Slovensku i v CSSR. Na Slovensku evidujeme ešte Dračiu ľadovú jaskyňu v Demänovskej doline (tiež sprístupnenú), potom Silickú ľadnicu, ale ani jedna z nich nie je taká rozsiahla. Z celkovej dĺžky chodieb 1386 m je sprístupnená zaľadnená časť v dĺžke 475 m.; Okružná cesta trvá 30 minút, výškový rozdiel je 43 m.

- Zaľadnená časť jaskyne predstavuje plochu 11 200 m².

- Dno jaskyne pokrýva ľad v hrúbke 25 metrov.

- Najväčším priestorom v jaskyni je Veľká sieň. Má elipsovité tvar, dĺhá 72 m a široká v strede 42 m. Plocha siene 200 m². Výška siene je 7–10 m.

- Najvyššou ľadovou zvislou stenou je stena v Ruffinyho koridore a je vysoká 15–20 m.

- Najvyššie položenú časť ľadovej jaskyne tvoria Niagarské vodopády.

- Najnižšia je časť Prízemia, nazvaná Kvapľová pivnica a Peklo.

- Z mohutných ľadových stĺpov je najvyšší stĺp, zvaný Studňa – 9 metrov vysoký.

- Najzaujímavejšie sú ľadové stalaktity, ktoré vznikajú v jarnom období. Dosahujú niekedy až 1 m dĺžky. Na jeseň však odpadávajú.

- Množstvo ľadu v jaskyni sa odhaduje na 145 000 m³.

- Jaskyňa má najkrajšiu výzdobu na jar, koncom apríla a začiatkom mája, keď jaskyniari o nej hovoria, že „kvitne“. Vytvára sa tu totiž sublimáciou z teplejšieho vlhkého vzduchu inovať.

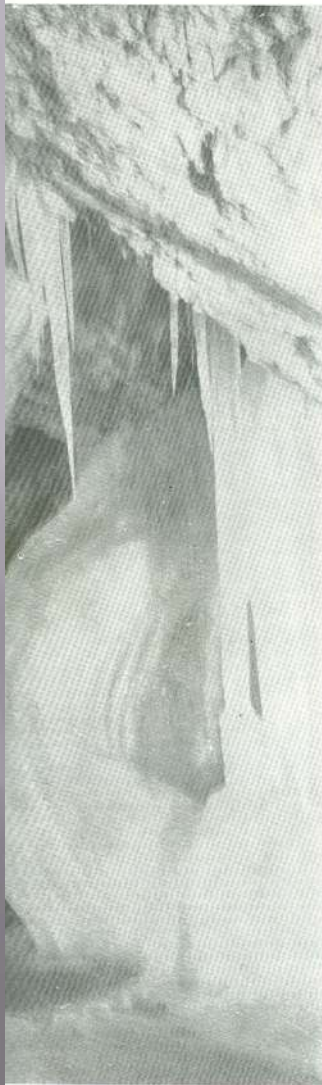
- Jaskyňa má aj kvapľové priestory, avšak nesprístupnené. Objavili ich r. 1947. Najbohatšiu výzdobu má Biela sieň.

- R. 1882 bola jaskyňa elektricky osvetlená Bunsenovými horákmi a stala sa prvou osvetlenou jaskyňou v Európe.

- Z rekordov treba ešte spomenúť, že bola sprístupnená za rok po objavení, teda r. 1871 (vtedy ju navštívilo 272 návštevníkov). Nie je aj to hodné obdivu?

- Najviac návštevníkov navštívilo jaskyňu r. 1961, a to 117 272. Podľa neúplných štatistík navštívilo jaskyňu za 100 rokov viac ako 2 milióny návštevníkov.

Detail výzdoby ľadovej jaskyne
FOTO LUDO VOLEK

Ľadové kráľovstvo Dobšinskej ľadovej jaskyne už niekoľko rokov spravuje Miško Baumgartner. A je mu všetkým. Vie o nej hovoriť zanietený a rozvážne, s nadšením i ustarostenie, no vždy s láskou. Nečudo, veď je ona tou najkrajšou rozprávkou v ľadovom bohatstve našich jaskýň.

Sympatický správca jaskyne, milý a vždy pozorný hosťiteľ, je ochotný hovoriť na tému o jaskyni hodiny a hodiny.

— Koľko rokov spravujete Dobšinskú ľadovú jaskyňu?

— Už dvadsať rokov.

— Prežili ste tu chvíle príjemné i menej príjemné.

— Za dvadsať rokov sa naozaj kdečo vyskytne. Jaskyňa mi tak prirástla k srdcu, že naozaj čo sa dá pre jej úpravu urobiť, urobím s láskou. Časté zmeny majiteľov neprinášali prospech jaskyni. V dávnej minulosti bola neraz v prenájom súkromníkov, ktorí mali iba jeden cieľ: uložiť si čo najviac peňazí do svojich vreciek, a tak jaskyňa nedostávala opateru akú by si bola zaslúžila. Napríklad takmer 75 rokov sypali na chodníky pílyny, aby sa na nich nešmykalo. Odhňali ich iba tak na strany, čím sa vytvorila po stranách celej jaskyne nečistá množstvo nečistoty, ktoré stále robí veľké starosti.

Po roku 1945 obhospodaroval jaskyňu sám majiteľ, mesto Dobšiná. Už-už sa zdalo, že všetko pôjde lepšie, ale po troch rokoch jaskyňa dostala opäť nového majiteľa. A tak za posledných 22 rokov jaskyňu odovzdávalo a preberalo 12 organizácií. V tomto období som preživil iba chvíle sľubov — a teda aj oné nepríjemné chvíle.

Ažda sa tento kolotoč teraz zastaví, pretože od 1. 1. 1970 jaskyňu prevzala Správa slovenských jaskýň so sídlom v Liptovskom Mikuláši.

— Asi 20 rokov tomu, čo prebehla novinami správa, že jaskyňa stráca ľad. Ako je to dnes?

— Je známe, že pod ľadovú jaskyňou sa rozprestiera kvapľová jaskyňa. V rokoch 1947 a 48 húževnatí občania z okolia, túžiac po sláve objavov, nezodpovedne, neodborne a bez akéhokoľvek súhlasu majiteľa urobili v týchto kvapľových jaskyniach prieskum, ktorý mal za následok porušenie priestorov, zmenu cirkulácie vzduchu a mikroklimy. Hneď, ako sa prejavil tento nepriaznivý účinok ustanovila sa osobitná komisia na čele s univerzitným profesorom dr. Končekom, ktorá má stály dozor nad jaskyňou. Dnes možno povedať, že jaskyňa je už v uskojujúcom stave.

— Menia sa jednotlivé ľadové útvary?

— Áno, pretože aj naša jaskyňa je čosi živé. Z času na čas, najmä na začiatku sezóny môžeme pozorovať niektoré zmeny a nové útvary.

— Ktoré partie sa vám, ako odborníkov, najviac páčia?

— Rád obdivujem novovytvorené ľadové partie, najmä v Malej sieni.

Dobšinská ľadová jaskyňa, ľadovcové inováč na stenách Veľkej sieni

FOTO ING. LADISLAV DENES

— Návštevník jaskyne je vaším hosťom. A o hosťoch len dobre. Správajú sa vždy tak, ako sa patrí?

— Väčšina návštevníkov chápe, že Dobšinská ľadová jaskyňa je svetovou raritou, chránená zákonom a chceme ju zachovať aj pre ďalšie generácie. Sú ovšem aj takí, ktorí ešte stále nemajú patričný cit ku krásam prírody. Sú aj takí, ktorí nerespektujú vstupný poriadok, žiadajú urýchlenú prehliadku. Takých návštevníkov neradi vítame.

— Kto prišiel na myšlienku korčuľovať v jaskyni?

— Ešte za Rakúsko-Uhorska prišlo sa na myšlienku korčuľovania v jaskyni, aby sa zvýšila návštevnosť. Druhý raz sa začala korčuľovať r. 1945.

— V ktorej časti jaskyne sa korčuľovalo?

— Vo Veľkej sieni.

— Odkedy sa už v jaskyni nekorčuľuje?

— Od r. 1950.

— Videli ste už aj iné ľadové jaskyne? Ako medzi nimi obostá naša Dobšinská?

— Videl som ľadové jaskyne u nás, i v Európe a získal som v nich cenné skúsenosti a poznatky. Ľadové jaskyne v cudzine sú priestorovo rozsiahlejšie, ale z hľadiska ľadu je naša jaskyňa bohatšia a krajšia. Čo ma ďalej prekvapilo, a to s hrdosťou prehlasujem, že z technického hľadiska, vybavenie jaskyne a osvetlenie, sme na svetovej úrovni. Naša jaskyňa má denné, výbojkové osvetlenie a automatické ovládanie. Väčšina zahraničných jaskýň má iba obyčajné elektrické osvetlenie. No z hľadiska ochrany prírody sú najmä v Rakúsku oveľa dôstojnejší. Hoci k jaskyni vedú výfahy, nepremávajú až do tesnej blízkosti vstupných priestorov. Tieto priestory jaskyne nie sú narúsené stavbami, ale sú v takom stave, ako si ich vytvorila príroda.

— Aké je Vaše pranie pri storočnom jubileu jaskyne?

— Aby jaskyňa bola konečne v rukách takej organizácie, ktorá bude mať na to odborných pracovníkov, ktorá sa o jaskyňu bude starať, zveľaďovať ju, dá pre prevádzku to, čo je pre ňu potrebné, a nebude z nej iba fašif. Aby sa konečne vyriešili platové otázky ako podmienka pre zabezpečenie kvalifikovaného personálu. Od návštevníkov by som si prial, aby chránili tento vzácny prírodný úkaz v duchu zákonného opatrenia.

A na záver by som si prial nielen na papieri, ale aj v skutočnosti doriešiť výstavbu celého areálu ľadovej jaskyne, ako si to ona, perla našich jaskýň, zaslúži.

Pri prvej návšteve jaskyne si slávnostne pripili šampanským ochladeným v ľadových útrobach jaskyne.

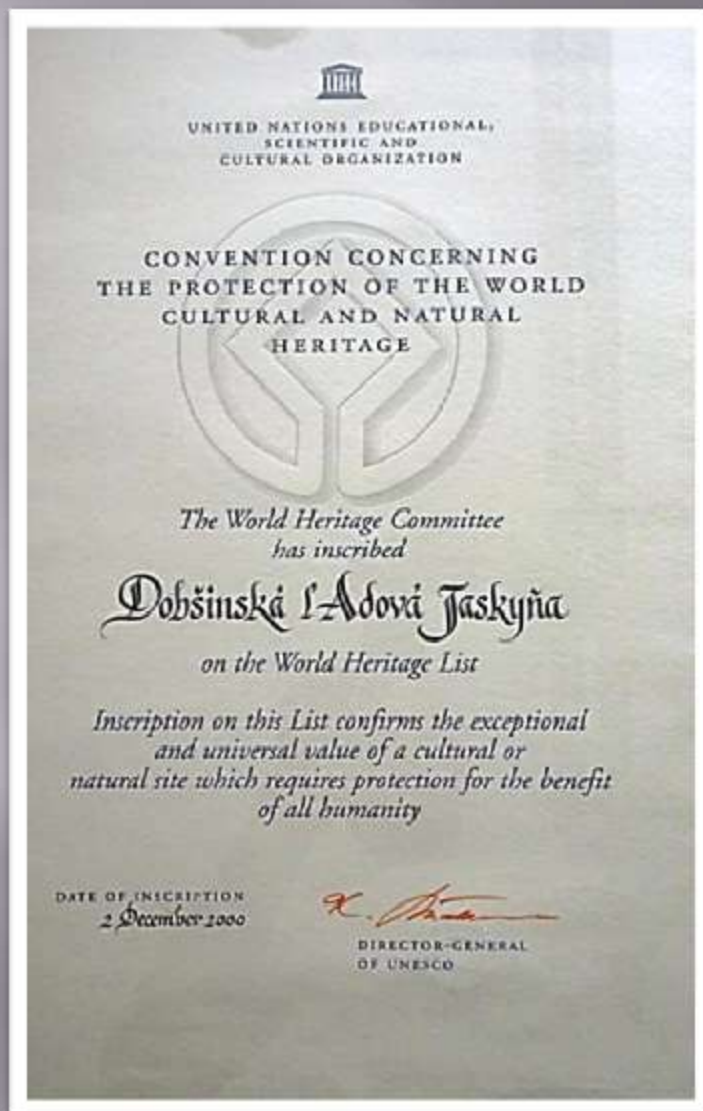
My sme si pripili na ďalšie úspechy slovenských jaskyniarov a rozvoj Dobšinskej ľadovej jaskyne. A aj preto, že Miško Baumgartner je dobrý správca a dobrý hosťiteľ.

100 NA BESEDE

JUBILEJNEJ 100

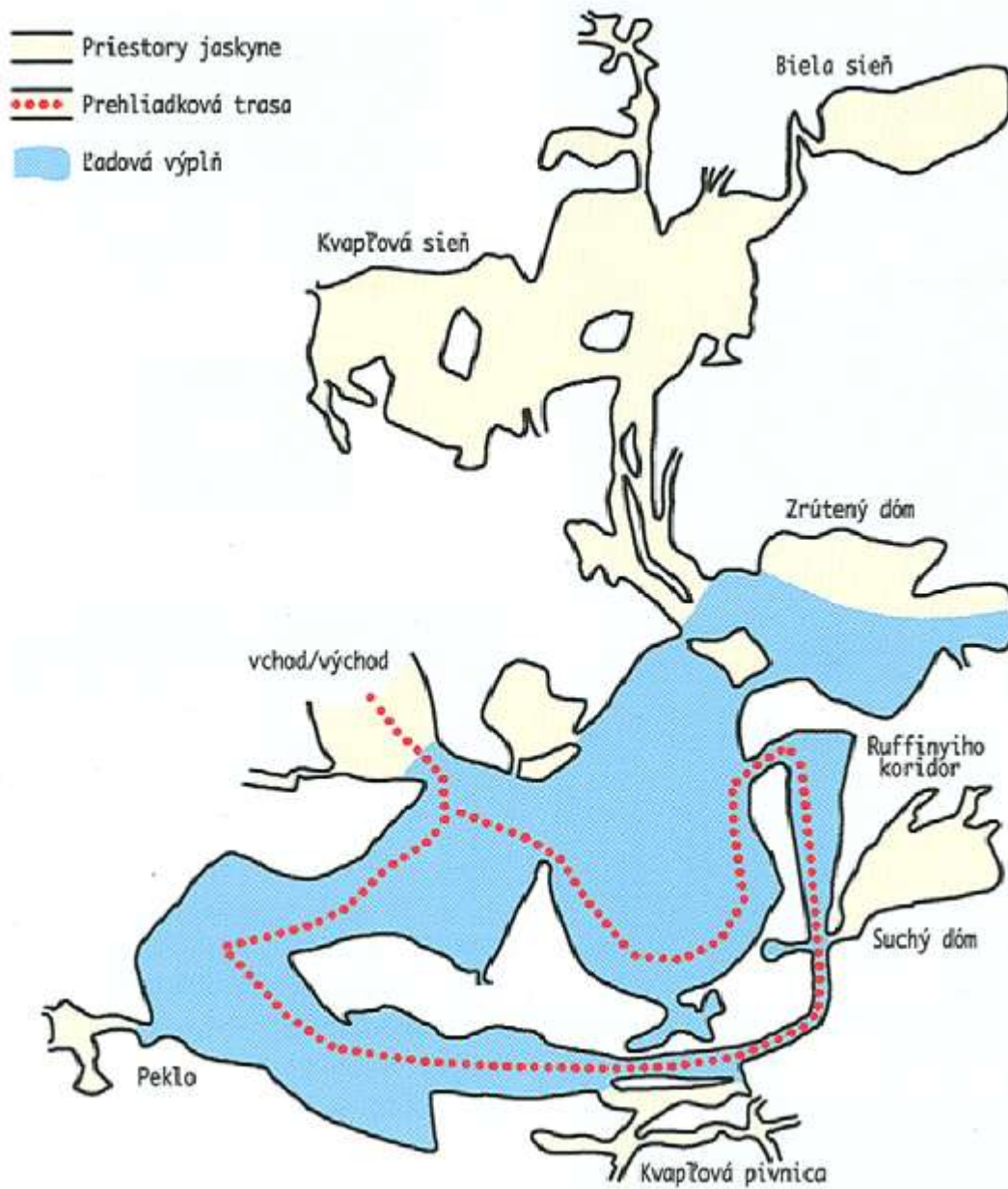
Dlhoročný sprievodca v jaskyni Michal Baumgartner (prvý zprava)

Pamätná tabuľa svetového dedičstva v jaskyni, Bella 2005

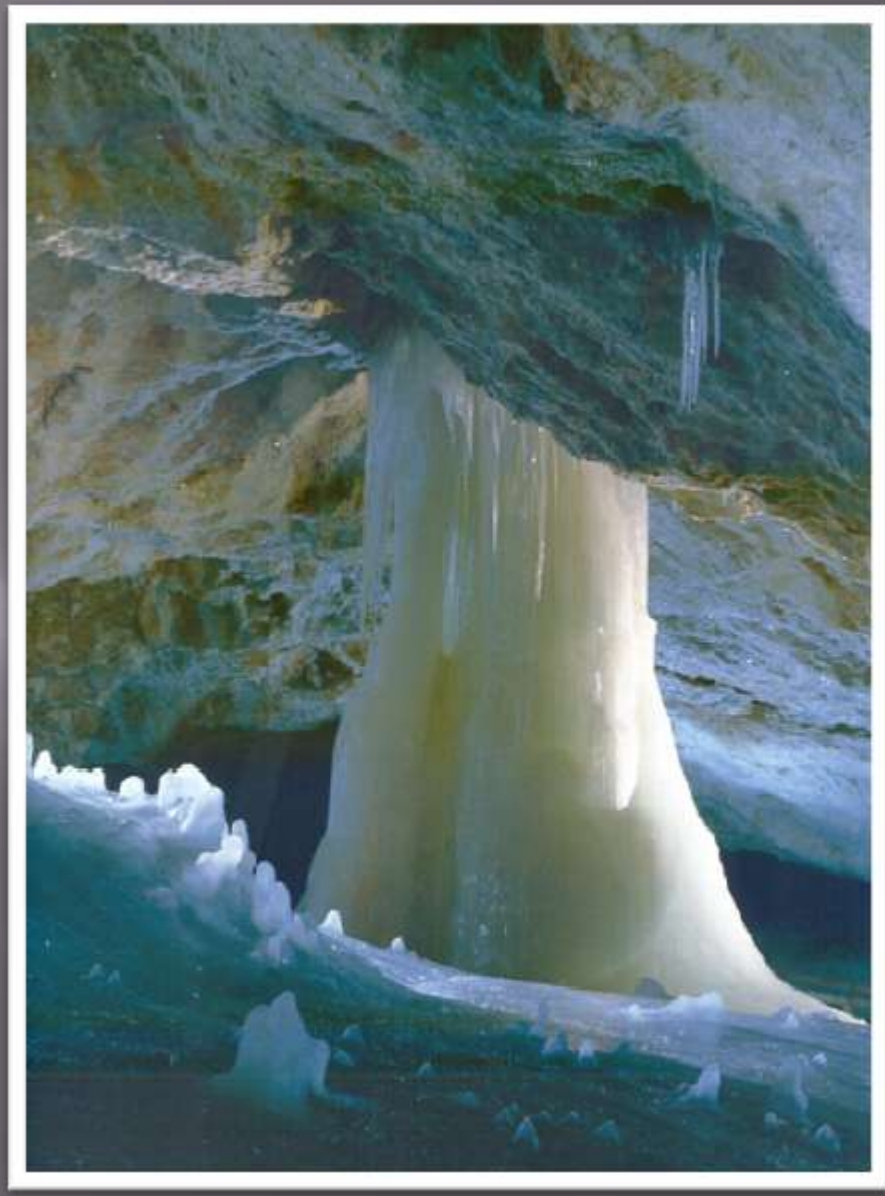
Potvrdenie komisie svetového dedičstva UNESCO o zaradení Dobšinskej ľadovej jaskyne na zoznam svetového dedičstva ako hodnoty z kultúrneho a národného hľadiska, ktorá vyžaduje ochranu pre význam celého ľudstva, vydané 2. decembra 2000

Situačná mapa priestorov Dobšinskej ľadovej jaskyne

Detail Malej opony
v Malej sieni,
Kaboš-Rengevič 2005

Malá sieň, foto Kaboš-Rengevič 2005

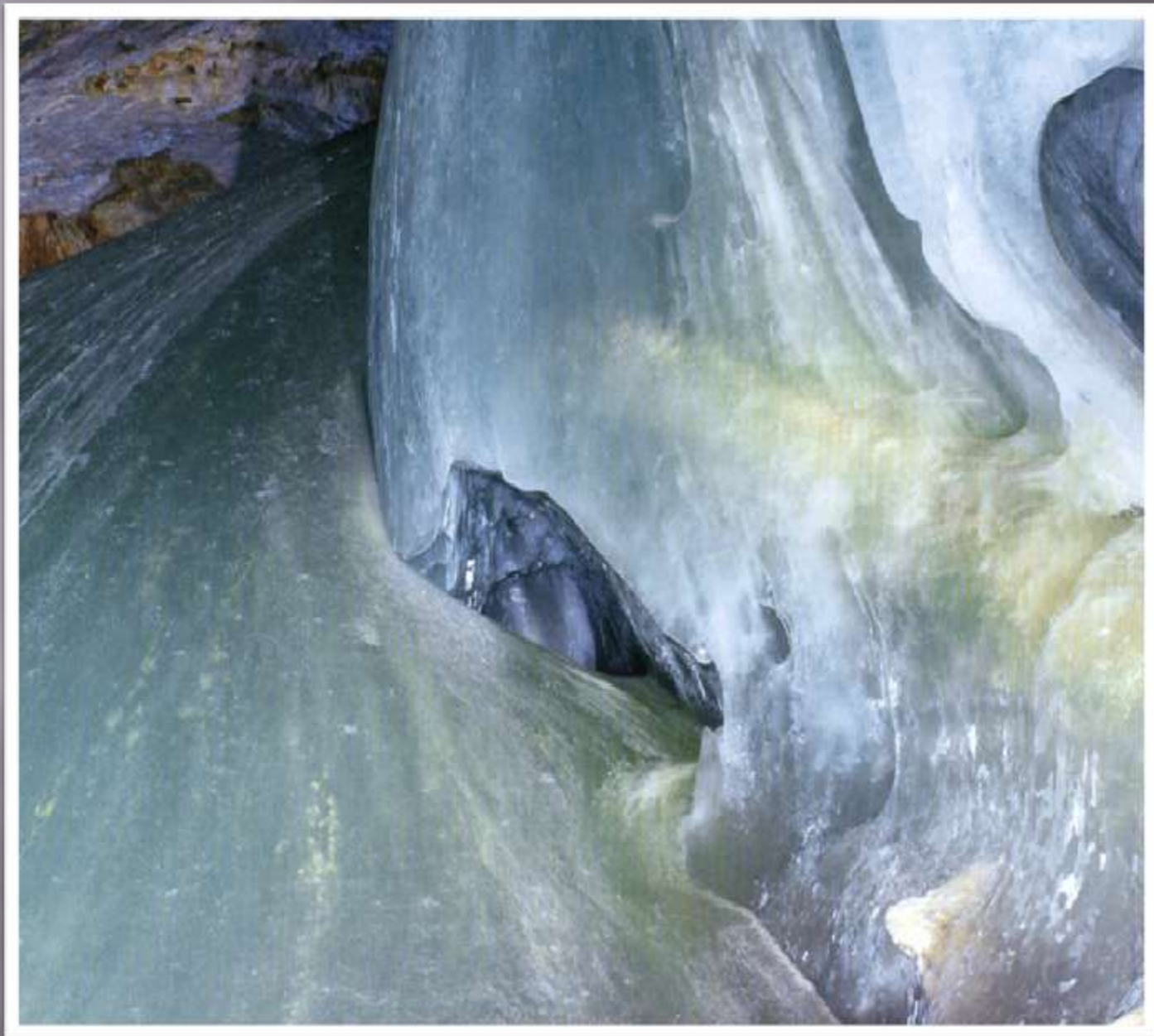
Malá sieň,
Kaboš-Rengevič 2005

Niagarský vodopád vo Veľkej sieni, Kaboš-Rengevič 2005

Veľká sieň - Studňa
Kaboš-Rengevič 2005

Pod Velkou oponou, Kaboš-Rengevič 2005

foto Miloš Greisel 9/2019

foto Miloš Greisel 9/2019

foto Miloš Greisel 9/2019

Od roku 1947 sú známe aj kvapľové časti jaskynných priestorov, ktoré tvoria viacej menej horizontálne chodby a siene s typickými riečnymi formami. V ďalšom uvádzame niekoľko aktuálnych obrázkov z tejto časti, autorom ktorých je významný dokumentarista Miloš Greisel.

foto Miloš Greisel 9/2019

foto Miloš Greisel 9/2019

foto Miloš Greisel 9/2019

foto Miloš Greisel 9/2019

foto Miloš Greisel 9/2019

Ľadová rozprávka

Dobšinská Ľadová jaskyňa

„Máloktorá jaskyňa na Slovensku i vo svete je taká známa a významná ako práve táto „Ľadová diera“ v Slovenskom raji neďaleko Dobšinej. Zakrátko po prvom zostupe do nej v roku 1870 jaskyňu skúmali alebo si prehliadli mnohé význačné osobnosti z celej Európy. Boli medzi nimi vedci, umelci, cestovatelia i štátnici. Aby jej rozprávkovú krásu mohli obdivovať v celej nádhere, už v roku 1887 ju ako jednu z prvých jaskýň na svete elektricky osvetlili.

Aj dnes sa návštevníci tejto jedinečnej jaskyne cítia v jej sieňach ako v skutočnej rozprávke..... Zamrznutá voda vytvára fantastické útvary, uchvacujúce hrou svetla a Ľadu i majstrovstvom ich tvorcu – prírody. V nezaľadnených častiach jaskyne sa vyskytuje aj kvapľová výzdoba a zima v nej neprekáža ani otužilcom netopierom.“ (úryvok z knihy Čarovný svet jaskýň, vydala Správa slovenských jaskýň v roku 2005)

Čas neúprosne beží, a skôr ako sa nazdáme treba konštatovať, že o niekoľko málo mesiacov, teda v nastávajúcom roku 2020, uplynie už 150 rokov od doby prvého zostupu do podzemných priestorov tejto jaskyne. Možno predpokladať, že na počesť tohto výročia príslušné zložky poverené starostlivosťou o jaskyne usporiadajú rôzne spomienkové akcie, snád' ešte bohatšie, ako tomu bolo pri stom výročí v roku 1970.

Výber z literatúry o území a informačné pramene

- ANDRIAN, F. (1867): Umgebungen von Dobschau. Verh. K.-kön. geol. Reichsanst. (Wien), 18, 257-258.
- BELLA, P. (2005). Najvýznamnejšie jaskyne a priepasti svetového dedičstva. In Jakál, J. (Ed.): Jaskyne svetového dedičstva na Slovensku. SSJ, Liptovský Mikuláš – Knižné centrum, Žilina, 131–146.
- BELLA, P. (2006). Národná prírodná pamiatka Dobšinská ľadová jaskyňa. Krásy Slovenska, 83, 5–6, 40–41.
- BÍMA, K. (1925): Dobšinská ľadová jaskyňa a jej okolie, tlač. F. Klimeš Liptovský Sv. Mikuláš 1925
- BOROVSKY, S., (1903): Magyarország vármegyei és városai. Gömör – Kishont vármegye, Budapest
- DROPPA, A. (1960): Dobšinská ľadová jaskyňa, vyd. Šport, Bratislava 1960
- GÖMÖRY, Á. (ed.), 1927: Emlékkönyv Dobsina bányaváros alapításának 600 éves évfordulójára, Putnok, 238 s.
- HALAŠ, J. (1989). Tepelná bilancia Dobšinskej ľadovej jaskyne, Slovenský kras, 27, 57–71.
- HANVAI J. EDE (1912): A Dobsinai Jégbarlang és Környéke, vydavateľ Hanvai, Dobšiná 1912
- HUNFALVY, J., (1867): Gömör és Kishont törvényese egyesült vármegyének leirása, Pest
- JAKÁL, J. (1971). Morfológia a genéza Dobšinskej ľadovej jaskyne. Slovenský kras, 9, 27–33.
- KVIETOK, L. (1948): Stručný popis priestorov Dobšinskej ľadovej jaskyne a vznik ľadu, kníhtlačiareň J. Potočný a spol., Rožňava 1949
- KRENNER, J. S. (1874): A Dobsina Jégbarlang, Budapest 1874
- LALKOVIČ, M. (2000): Z histórie Dobšinskej ľadovej jaskyne (na okraj 130. výročia jej objavu), Aragonit, 5, 30–32.
- Mestské lesy Dobšiná 1992 – 2017, © A. Macko, 2017
- MIKULIK, J., (1878): Dobschau, eine monographische Skizze, Kasschau, 48 s., 13 príl.

- NOVOTNÝ, L. – TULIS, J. (1996). Výsledky najnovších výskumov v Dobšinskej ľadovej jaskyni. Slovenský kras, 34, 139–147.
- NOVOTNÝ, L. – TULIS, J. (2002). Nové poznatky o kvapľových častiach Dobšinskej ľadovej jaskyne. In Bella, P. (Ed.): Výskum využívanie a ochrana jaskýň. Zborník referátov z 3. vedeckej konferencie, Liptovský Mikuláš, 36–49.
- NOVOTNÝ, L. – TULIS, J. (2005). Kras Slovenského raja. SSJ – SSS – Knižné centrum, Žilina, 175 s.
- PELECH, J. E. (1879). The Valley of Stracena and the Dobschau ice-cavern. Trubner & Co., Ludgate Hill, London, 31 s.
- PETROVIČ, Š. – ŠOLTÍS, J. (1971). Stručná mikroklimatická charakteristika Dobšinskej ľadovej jaskyne. Slovenský kras, 9, 41–47.
- PIASECKI, J. – ZELINKA, J. – PFLITSCH, A. – SAWIŃSKI, T. (2004). Structure of air flow in the upper parts of the Dobšinská Ice Cave. In Bella, P. (Ed.): Výskum, využívanie a ochrana jaskýň. Zborník referátov zo 4. vedeckej konferencie, Liptovský Mikuláš, 113–124.
- PIASECKI, J. – SAWIŃSKI, T. – ZELINKA, J. (2005). Spatial differentiation of the air temperature in the entrance collapse of Dobšinská Ice Cave as contribution to the recognition of the problem of air exchange between cave and the surface. Slovenský kras, 43, 81–96.
- ROZLOŽNÍK, O. – HUNSDORFER, E. (zost.): Banské mesto Dobšiná, Banská agentúra Košice, 2008
SSJ Liptovský Mikuláš (2005): Čarovný svet jaskýň
- TULIS, J. (1997). Pohyb ľadu v Dobšinskej ľadovej jaskyni. Aragonit, 2, 6–7.
- TULIS, J. – NOVOTNÝ, L. (1989). Jaskynný systém Stratenskej jaskyne. Osveta, Martin, 464 s.
- TULIS, J. – NOVOTNÝ, L. (2003). Zmeny zaľadnenia v Dobšinskej ľadovej jaskyni. Aragonit, 8, 7–9.

Časopisy :

Krásy Slovenska, č. 5, 1970

WWW stránky:

www.dobsincan.estranky.sk

Ďakujeme za pozornosť !

V prezentácii boli použité aj snímky z archívu K. Székely, J. Scheffera,
L. Kaboša, M. Rengeviča, Miloša Greisela, SSJ Liptovský Mikuláš, agentúry
Profila a <https://hu.wikipedia.org/wiki/Dobsinai-jégbarlang>